

İFLAS ERTELEMENİN KALDIRILMASI
VE KONKORDATO

GÜLAY DEMİR

İŞIK ÜNİVERSİTESİ

2019

İFLAS ERTELEMENİN KALDIRILMASI
VE KONKORDATO

GÜLAY DEMİR

IŞIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MUHASEBE DENETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2019

Bu tez, Işık Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne Yüksek Lisans (MA) derecesi ile sunulmuştur.

IŞIK ÜNİVERSİTESİ

Ocak 2019

İŞIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MUHASEBE DENETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

İFLAS ERTELEMENİN KALDIRILMASI
VE KONKORDATO

GÜLAY DEMİR

ONAYLAYANLAR:

Prof.Dr. Suat TEKER
(Tez Danışmanı)

Prof.Dr. Sait Saygın EYÜPGİLLER

Dr. Öğr. Üyesi Aysegul GÜNER

ONAY TARİHİ: 09.01.2019

İFLAS ERTELEMENİN KALDIRILMASI VE KONKORDATO

ÖZET

İflas erteleme hukukumuzda yer aldığı günden beri hatalı uygulamalara neden olmuştur. Bilhassa bir işletmenin belirsiz bir süre için borçlarını ödemekten kurtulmasına yönelik gerçekleştirilen ve kötü niyet taşıyan başvurular, kurumun gerçek fonksiyonuna aykırı bir düzenlemenin yerleşmesine sebep olmuştur. İflas ertelemede asıl amaç, ekonomik bakımdan zor durumda olan şirketlerin iflas etmesine engel olmak ve yeniden ekonomiye kazandırılmasını sağlamaktır. Fakat bu işlemler gerçekleşirken aynı zamanda şirket çalışanlarının ve alacaklarının mağdur edilmemesi de önem arz etmekteydi. Ancak çoğu mahkeme, iflas erteleme başvurusu yapan şirketlere aslında yargılama sonunda sunulması gereken hukuki korumaları başvurunun yapıldığı tarihlerde ve hiçbir inceleme yapmadan ortaya koymuştur. Dolayısıyla yargılama süresi yıllarca sürmesine rağmen alacaklılara borçları ödenmemiştir. Bunun yanı sıra birçok alacaklı alacaklarını alamadığı için önemli bir ekonomik sıkıntı içerisine girmiş ve hatta bu sebep yüzünden iflas etmiştir.

Yaşanan bu olumsuzluklar kanun değişikliğini zorunlu kılmış ve sonuç itibariyle iflas erteleme sistemi kaldırılmıştır. Bu sisteminin yerine yargılamada azami sürenin belirlendiği, alacaklı tarafın daha fazla söz hakkı elde ettiği ve borçlunun denetlendiği konkordato sistemi getirilmiş ve İcra İflas Kanunu'nun (İİK) İflas Erteleme hükümleri, 28.02.2018 tarihli 7101 sayılı kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu bağlamda çalışmada iflas erteleme hükümlerinin yerine kullanılması için düzenlenen konkordato kurumu ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İflas Erteleme, Konkordato, İflas Kanunu

TEŞEKKÜR

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimim sırasında yıllarımı en iyi şekilde değerlendirmemi ve onları değerli kılmama yardımcı olan birçok insan var. Her birinin emeklerinin her geçen gün çok daha değerli olduğunu anladığım değerli eğitimcilere ayrı ayrı teşekkür ederim. Yıllar boyunca kendilerinden almış olduğum derslerin yanında bana katmış oldukları vizyon, devam eden hayatımda bana her zaman bir ışık oldu. Kendilerine anlayışlı görüşleri ve sunduğu bilgiler için teşekkür ederim.

Seçtiğim tez konusu ile beni cesaretlendiren ve yaptığım çalışmamın çok daha başarılı olması için önerilerde bulunan, tez hazırlığım boyunca sabırla sorularımı yanıtlayan Bölüm Başkanım Sayın Prof. Dr. Saygın Eyüpgiller'e, Tez Danışmanım Sayın Prof. Dr. Suat Teker'e ve Işık Üniversitesi emektarı arkadaşlara teşekkür etmek isterim. Hayatımda gerçekten çok değer verdiğim arkadaşlarım ve dostlarım var. Her alanda gösterikleri destek için ayrıca teşekkür ederim. Son olarak aileme teşekkürlerimi sunarım. Annem Hüsne Demir, Babam Hacı Yusuf Demir'e ve kardeşlerime gösterdikleri sabır ve cesaretlendirmeleri için teşekkür ederim.

İçindekiler

ÖZET	i
TEŞEKKÜR.....	ii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
İFLAS KAVRAMINA GENEL BAKIŞ.....	3
1.1.İFLAS KAVRAMI	3
1.1.1.Borca Batıklık Tanımı.....	3
1.1.2.İflasın Tanımı.....	4
1.2.İFLASIN SEBEPLERİ	6
1.2.1.Hukuki Sebepler.....	6
1.2.2.Hukuki Olmayan Sebepler.....	11
1.3.İFLASA TABİ ŞAHISLAR.....	16
1.3.1.TTK Gereğince Tacir Sayılanlar.....	16
1.3.2.TTK Gereğince Tacirler Hakkındaki Hükümlere Tabi Tutulanlar	17
1.3.3.Özel Kanun Hükümlerine Göre İflasa Tabi Olan Şahıslar.....	18
1.4.İFLAS YOLLARI.....	20
1.4.1.Takipli İflas.....	20
1.4.2.Takipsiz (Doğrudan Doğruya) İflas Yolu	21
1.5.İFLASIN HUKUKİ SONUÇLARI.....	21
1.5.1.Müflise Etkisi.....	21
1.5.2.Alacaklılara Etkisi.....	22
1.5.3.Müflisin Taraf Olduğu Sözleşmelere Etkisi.....	23
1.6.İFLASIN TASFİYESİ	25
İKİNCİ BÖLÜM.....	26
İFLASIN ERTELENMESİ.....	26
2.1.İFLAS ERTELEME KAVRAMI.....	26
2.1.1.İflas Ertelemenin Tanımı	27

2.1.2.İflas Ertelemenin Amacı	27
2.2.İFLAS ERTELEMENİN ŞARTLARI	30
2.2.1.İflas Ertelemeye İlişkin Şekli Şartları	30
2.2.2.İflas Ertelemenin Maddi Şartları	32
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	35
İFLAS ERTELEME KARARI VE ALINACAK TEDBİRLER	35
3.1.İFLAS ERTELENMESİ KARARI	36
3.1.1.Mal varlığının Korunması İçin Gerekli Olan Erteleme Tedbirlerin Alınması	36
3.1.2.Kayım Atanması	37
3.1.3.İflâsın Ertenmesi Süresinin Belirlenmesi	41
3.2.İFLAS ERTELENMESİ KARARININ SONUÇLARI	44
3.2.1.İflâs Kararının ve Etkilerinin Geçici Bir Süre Geri Bırakılması ve İflâsın Ertenmesi Süresinin İşlemeye Başlaması	44
3.2.2.İflâsın Ertenmesi Kararının Hüküm Fıkrasının İlanı ve Gerekli Bildirimlerin Yapılması	45
3.2.3.İyileştirme Projesinde Öngörülen İyileştirme Tedbirlerinin Derhal Uygulamaya Geçirilmesi	47
3.2.4.Mal varlığının Korunması İçin Mahkemenin Aldığı Erteleme Tedbirlerin Uygulamaya Geçirilmesi	48
3.3.İFLAS ERTELEMENİN SONA ERMESİ	48
3.3.1.İflâsın Ertenmesi ve İflâsın Kaldırılması	49
3.3.2.İflâsın Ertenmesi ve Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma	50
3.3.3.İflâsın Ertenmesi ve Konkordato	57
3.4. İFLASIN ERTELENMESİNİN SONA ERMESİ VE KANUNİ SONUÇLARI	60
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	62
KONKORDATO UYGULAMASI	62
4.1.YENİ KONKORDATO KAVRAMI	62
4.1.1. Konkordatoyu İflas Ertelemeden Ayıran Özellikler	63
4.2.KONKORDATO TÜRLERİ	64
4.2.1.Adi (İflas Dışı) Konkordato	64

4.2.2.İflastan Sonra Konkordato (İflas İçi Konkordato)	65
4.2.3. Mal varlığının Terki Suretiyle Konkordato	65
4.3.İFLAS DIŞI KONKORDATO.....	66
4.3.1.İşleyiş Usulü.....	66
4.4.İFLAS İÇİ KONKORDATO.....	77
4.5.KONKORDATONUN HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	78
4.5.1 Konkordato Mühleti Alan Firmanın Keşide Ettiği Çeklerin Durumu.....	79
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	80
İFLAS ERTELEME VE YENİ DÜZENLEMELER.....	80
5.1. İFLAS ERTELEME KURUMUNUN KALDIRILMASI	80
5.1.1. İflas Erteleme Müessesesinin Kötüye Kullanılması	81
5.1.2. İflas Ertelemenin Kötüye Kullanılmasını Önlemek İçin Yapılan Yeni Düzenlemeler	82
5.2. KONKORDATO VE UZLAŞMA YOLU İLE YENİDEN YAPILANDIRMA	84
SONUÇ.....	90
KAYNAKÇA.....	95
ÖZGEÇMİŞ.....	108

GİRİŞ

31 Temmuz 2016 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından Resmi Gazete’de yayımlanan Kanun Hükmünde Kararname ile sermaye şirketleri ve kooperatiflerin iflas erteleme istekleri olağanüstü hal boyunca durdurulmuştur. Ancak alacaklı şirketlerin mağdur olması ve zarara uğraması sebebiyle olağanüstü hal sırasında yeni bir düzenleme yapılarak iflas erteleme kaldırılmıştır. Bu bağlamda iflas erteleme mevzuattan çıkartılarak, alacaklılar ile borçlunun karşılıklı görüşmesi ve uzlaşmalarının mahkeme tarafından onaylanması esasına dayanan konkordato müessesesi fonksiyonel duruma getirilmiş ve ilgili tasarı, TBMM’de 28 Şubat 2018 yılında 7101 Sayılı İcra Ve İflâs Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Tasarıya göre, borçlarını ödeme tarihi geldiği halde ödeyemeyen veya ödeme tarihinde ödeyememe riski altında olan bir borçlu, borçlarını ödeyebilmek amacıyla kendisine süre tanınması veya indirim uygulanması için konkordato isteyebilecektir.

Konkordato yani uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma, parasal vaziyeti kötüye giden sermaye şirketleri ile kooperatiflerin, alacaklıları ile bir proje doğrultusunda uzlaşarak ticari hayatlarına devam etme imkânı sağlayan bir iyileştirme metodudur. Bu yöntem yalnızca borçların tekrardan düzenlenmesi biçiminde algılanmamalıdır. Çünkü bu yöntemde, şirket veya kooperatifin idaresi ve hukuksal yapısının tekrardan yapılandırılması da söz konusudur. Bu yöntem, her ne kadar İcra İflas Kanununda yer almış olsa da takip ve tasfiye usulü değil, bir iyileştirme yöntemidir. Konkordato kapsamında yeniden yapılandırma müessesinin temel gayesi, parasal zorluk yaşayan fakat faaliyetlerini sürdürme şansı olan sermaye şirketleri ve kooperatiflerin 5092 sayılı yasayla getirilen usuller doğrultusunda yeniden düzenlenerek bu sıkıntıdan kurtulmalarının ve çalışmalarını sürdürmelerinin sağlanmasıdır.

Bu bağlamda yapılan bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümün temel konusu “iflas kavramı”dır. Bu çerçevede çalışmanın birinci bölümünde iflasın tanımı, iflasın sebepleri, iflasa tabi şirketler, iflas yolları, iflasın hukuki sonuçları ve iflasın tasfiyesi konuları ele alınmaktadır. Çalışmanın ikinci bölümünde “iflasın ertelenmesi” konusuna değinilmektedir. Bu bölümde ise iflas ertelemenin tanımı, iflas ertelemenin amacı ve iflas ertelemenin şartları konularına yer verilmektedir. Çalışmanın üçüncü bölümünde “iflas erteleme kararı ve alınacak tedbirler” konusuna değinilmektedir. Bu bağlamda iflas erteleme kararı, iflas erteleme kararının sonuçları, iflas ertelemenin sona ermesi ve iflas ertelemenin kanuni sonuçları konularına yer verilmektedir. Çalışmanın dördüncü bölümünde temel konu “Yeni Konkordato Uygulaması”dır. Bu çerçevede konkordato kavramı ve türleri, iflas içi ve iflas dışı konkordato ve konkordatonun sonuçları başlıklarına yer verilmektedir. Çalışmanın beşinci bölümünde ise iflas erteleme ve yeni düzenlemeler konusu ele alınmaktadır. Buna göre iflas erteleme kurumunun kaldırılması ve konkordato yolu ile yeniden yapılanma süreci ele alınmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İFLAS KAVRAMINA GENEL BAKIŞ

İflas, hayatımızın ve özellikle iş dünyasının önemli bir parçasıdır. Gelişen ekonomik piyasalarda alınan riskler sonucu bir tarafın borcunu ödeyemediği zaman iflas prosedürü alacaklıların alacaklarına erişebilmeleri için son çareyi teşkil etmektedir.

1.1.İFLAS KAVRAMI

Arapça dilinde, değerli olmayan bozuk para anlamındaki “*fûlus*” kelimesinden türeyen iflâs; malı tamamen bitme, bozuk paraya bile ihtiyaç duyma anlamına gelmektedir. Bunun yanında bir İslam Hukuku kavramı olarak iflâs, bireyin büyük miktarlarda borçlanıp, bu borçlarını ödeyemez duruma düşmesini ifade etmektedir.¹

1.1.1.Borca Batıklık Tanımı

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 376.maddesine göre Borca batık olma durumu, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halidir.²

Borca batık durumda olmanın işaretleri, yıllık ve ara dönem finansal tablolardan, denetime tabi şirketlerde denetim raporlarından, erken teşhis komitesinin raporlarından, yönetim organının belirlemelerinden ortaya çıkabilir. Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim organı, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Yönetim organı, hem işletmenin devamlılığı esasına hem de aktiflerin muhtemel satış değerlerine göre çıkarılan ara bilanço

¹Bilge Umar, İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi, İstiklal Matbaası, İzmir.1973, s. 14,

Oğuz Atalay, İflâs Sistemimiz Neden İflâs Etti?, TBB Medeni Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı-VII., TBB Yayınları, Ankara, 2009, s.181-182.

² 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu

üzerinden aktiflerin şirket alacaklarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve gerekli tedbirleri almaması halinde şirketin iflası için mahkemeye başvurur.

1.1.2.İflâsın Tanımı

Bir hukuk terimi olarak iflâs, ticaret mahkemesi aracılığıyla alınan bir karar sonucunda, borçlu kişinin haczedilebilen bütün mal varlığı üzerinde, iflâs ile ilgili işlemleri yerine getirecek kuruluş tarafından ve alacaklıların alacağına tahsili maksadıyla yapılan kollektif bir cebri icra yolunu anlatmaktadır³. İflâs, hem borçlu kişinin haczedilebilen bütün mal varlığı üzerinde bir etki yaratmakta, hem de borçlunun mal varlığının likidasyonunun bütün alacaklıların menfaati gözetilerek yapılmaktadır.⁴ Diğer bir ifadeyle iflâs, gerek alacaklılar bakımından (sübjektif), hem de mal varlığı bakımından (objektif) kollektif bir özellik barındırmaktadır.⁵ Bu nedenle, alacaklılardan birinin isteği doğrultusunda hakkında iflâs kararı alınan borçlunun bütün mal varlığı üzerinde, kovuşturma yapmış olsun ya da olmasın, alacaklıların hepsi talep hakkını elinde bulundurmaktadır.⁶

Cebri icra; alacaklılara devlet tarafından verilen haklar ile ve yine devletin bu hususta yetkili makamları aracılığıyla alacağını toplayabilme olanağı sunan hukuksal bir yoldur. Cebri icra cüz'i (ferdi) ve külli (toplu) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Cüz'i icra; müflisin tek veya birkaç alacaklısının, müflisin mallarından alacaklarını

³Baki Kuru, Ramazan Arslan, Ersoy Yılmaz, İcra ve İflâs Hukuku, Yirmiyedincibaskı, Yetkin Kitabevi, Ankara, 2013, s.451., Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan, Muhammet Özekes,İcra ve İflâs Hukuku, Onbirinci baskı, Yetkin Kitabevi, Ankara., 2013, s. 613., İlhan E. Postacioğlu, İflâs Hukuku İlkeleri, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul., 1978, s.7., Mahmet Bilgen,İflâs, İflâsın Ertelenmesi, Konkordato, Yargılama Usulü, Adalet Yayınevi, Ankara.,2012, s.3., Atalay,a.g.e., s.182.

⁴Timuçin Muşul, İcra ve İflâs Hukuku C.II. (Altı613.ncı Baskı). Adalet Yayınevi, Ankara., 2013, s.1393.

⁵Kuru vd.,a.g.e., s. 449.

⁶Pekcanitez vd.,a.g.e. ,s. 613., Kuru vd., a.g.e., s. 449.

karşılacak kadar malı haczedip nakite dönüştürerek alacaklarını toplamaya çabaladıkları cebri icra yoludur.⁷

Külli icra ise; müflisin karşısında tüm alacaklıların olduğu ve kovuşturmanın konusunu müflisin haczi uygun olan bütün mal ve haklarının meydana getirdiği takip yoludur.⁸

1.1.3.İflâs Hukukunun Amacı

İflâs hukukunun birinci önceliği, sermayenin korunmasıdır.⁹ İflâs hukuku ile hedeflenen, borçlu kişinin mal varlığının likidasyonundan önce, iktisadi ve ticari yaşamın korunması ve sağlıklı bir biçimde işlemini sağlamaktır.¹⁰ Bu sebeple iflâs hukuku'nun en önemli amacı iflâsın engellenmesi olmuştur.¹¹

İflâs oluştuğunda mal varlığının likidasyonunu, alacaklılar arasında ayırım yapmadan ve adil bir biçimde yapmak, iflâs hukukunun ikinci amacını oluşturmaktadır.¹² İflâs tasfiyesi için en uygun olan, gerçekleştirilen likidasyondan alacaklıların alacağı mümkün mertebe hepsini alarak mağduriyetinin giderilmesi, borçlu kişinin ise borçlarından bütünüyle kurtulmasıdır.¹³

⁷Sezai Dumanoglu, İflâsın Ertelenmesi Borca Batıklık ve İyileştirme Projeleri, Beta Yayınları, İstanbul, 2011., Baki Kuru, İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, İkinci Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.,2013, s.1081-1082

⁸Dumanoglu, a.g.e., s. 5-6., Kuru, a.g.e., s.32-33., Muşul,a.g.e., s. 97-98., Pekcanitezvd.,a.g.e., s. 599.

⁹Umar, a.g.e., s.37., Atalay, a.g.e., s.183

¹⁰Atalay, a.g.e., s. 183-184., YEMİN, E., BRONSTEİN, A. S. (1991) ‘‘TheProtection of Worker’sClaims in theEvent of Employer’sInsolvency’’, International Labour Office, Geneva., s. 5.

¹¹Ersay Yılmaz,İflâslarda Devletin İşlevi ve İflâs Masasına Ait Paraların İflâs İdaresince Nemalandırılması Gereği, 1996(2), ABD., 1996, s. 174., Necmettin M.Berkin, İflâs Hukuku, 4. Baskı, Fakülteler Matbaası İstanbul., 1972, s. 16., Frank M. (2005) ‘‘TheRights of Employees in theEvent of theEmployer’sInsolvency’’, New ZealandPostgraduateLaw E-Journal, (1), 3, s. 3.

¹²Postacioğlu.,a.g.e., s.5.

¹³Yılmaz, a.g.e., s. 174.

1.2.İFLASIN SEBEPLERİ

İflâsa bağı bir borçlu ile ilgili olarak, iflâs işlemlerinin işletilebilmesi için, yasalarda yer alan nedenlerden birisinin, borçlu eliyle gerçekleştirilmiş veya içinde bulunulan halden ötürü gerçekleşmiş olmasına gereksinim vardır.¹⁴

1.2.1.Hukuki Sebepler

İflâsın hukuki sebepleri; Başvurulan İflâs Yoluna Göre, Genel-Özel Olmasına Göre, Maddî ve Şeklî Olmasına Göre, Düzenledikleri Kanunlara Göre, İflâs nedenlerinin büyük bir kısmı, İcra ve İflâs Yasası“ İleri Sürenlerin Sıfatlarına Göre, Alacağın Muaccel Olup Olmamasına Göre ve Kaynaklarına Göre olmak üzere yedi başlık altında ele alınmaktadır.

1.2.1.1.Başvurulan İflâs Yoluna Göre

İcra ve İflâs Yasası'nda iflâs nedenleri ile iflâs yolları arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. İflâsa bağı bir borçlunun, iflâs ettirilebilmesi amacıyla izlenmesi gereken işleme, iflâs yolu adı verilmektedir. İcra ve İflâs Yasası'ndaki düzenleme göz önüne alındığında, takipli ve doğrudan doğruya iflâs olmak üzere, iki iflâs yolu kabul edilmiştir.¹⁵

Takipli iflâs yolunda, iflâs nedeni taktır ve o da “İflâs ödeme emrine karşın borcun ödenmemesi”dir.¹⁶ Bu neden, genel ve şekli¹⁷ özellikte olup, bu nedenin oluşması durumunda, alacaklının takip edeceği işlem, takipli iflâs yoludur. Borcun iflâs ödeme emrine karşın ödenmemesi, iflâs talebi için tek başına yeterli bir neden sayılmaktadır.

¹⁴HansFritzsche ve HansUlrichWalder,SchuldbetreibungundKonkursnachschweizerischemRecht, B. II, Zürich,1993,s. 10., Kurt Amonn ve Dominik Gasser, GrundrissdesSchuldbetreibungundKonkursrecht, Bern., 1997, s. 282.

¹⁵Kuru, a.g.e.,s. 2596.

¹⁶(Berkin, (t.y): s. 9).

¹⁷Sümer Altay, Genel Olarak İflâs Davaları ve İflâsta Paylaşırmanın Esasları (Ünal Tekinalp’e Armağan), Cilt: 2, İstanbul., 2003, s. 891-923.

Takipli iflâs yolunda, alacaklının, ticaret mahkemesinde iflâs davası açabilmesi için, ilk önce, icra dairesinde iflâs takibi başlatması gerekmektedir.¹⁸

Yasalar, takipli iflâs yolunun yanında, kimi durumlarda alacaklı kişiye, önceden icra dairesine müracaat ederek iflâs takibi başlatmaksızın, borçlu kişiye karşı doğrudan doğruya iflâs davası açma olanağı da vermiştir. Buna, “*takipsiz*” veya “*doğrudan doğruya iflâs yolu*” adı verilmektedir.¹⁹ Fakat doğrudan doğruya iflâs yoluna müracaat etmek sadece alacaklılara verilmiş bir hak değildir. Kimi durumlarda borçlu kişi de kendi iflâsını talep etme hakkını elinde bulundurmaktadır. Kısacası, doğruya doğruya iflâs yoluna, alacaklı kişinin yanında, bazı durumlarda borçlu kişinin talebiyle de gidilebilmektedir.²⁰

1.2.1.2.Genel-Özel Olmasına Göre

Takipli iflâs nedeni olan, “*iflâs ödeme emrine karşın borcun ödenmemesi*” genel bir iflâs nedeni olarak sayılırken, doğrudan doğruya iflâs yoluna müracaat etmeyi gerektiren nedenler ise, özel iflâs nedeneleri olarak adlandırılmaktadır. Genel iflâs yoluna müracaat edebilmek için, vadesi gelmiş borcun ödenmemesi tek başına kâfi iken; özel iflâs nedenlerinin oluşması, bazı koşulların bir araya gelmesiyle mümkün olmaktadır.²¹

1.2.1.3.Maddî ve Şekli Olmasına Göre

İflâs nedenlerinden bir bölümü maddi, bir bölümü de şekli özellik taşımaktadır. Bu iflâs nedenlerinde, borçlu kişinin parasal durumu ve borç dengesi büyük rol oynamaktadır.²² Hem parasal durumdaki dengesizlikler, hem de borçlunun kimi

¹⁸ErnstBlumenstein, HandbuchdesSchweizerischenSchuldbetreibungrechtes, Bern, 1911,s.546.

¹⁹Alexander Brunner, Hrsg.:AdrianStaehelin/Thomas Bauer/Daniel Staehelin), Kommentar zum BundesgesetzüberSchuldbetreibungundKonkursunterEinbezug der Nebenerlasse, SchKG II, Art 88-220, Basel/Genf/München Art 190, N. 1-2., 1998, s.1-2

²⁰Berkin, İflâs Hukuku, 1972, s. 49.

²¹Kuru vd.,a.g.e., s. 454., Saim Üstündağ,İflâs Hukuku, Sekizinci Baskı, Yayıncılık Matbaacılık, İstanbul.,2009, s. 9.

²²Muşul, İcra ve İflâs Hukuku, İstanbul, 2008.,s. 104

tutum ve davranışları, alacaklının mağduriyetinin giderilmesini ya açık bir biçimde önler veya riske sokmaktadır.²³ Böylelikle, alacaklıların tamamıyla mağduriyetlerinin giderilmesi kuşku bir hal almaktadır.²⁴ Bu sebeple, maddî bir iflâs nedeninin söz konusu olabilmesi için, borçlunun parasal durumunun veya belirli bir tutumunun, alacaklıların alacaklarını elde etmelerini kuşku hale sokacak bir düzeyde olması gerekmektedir.²⁵ Doğrudan doğruya iflâs yoluna müracaat etmeyi gerektiren iflâs nedenleri, öğretide maddî iflâs nedeni olarak kabul görmektedir.²⁶

Şeklî iflâs nedenleri ise, borcun ödenmemesi hususundaki borçlunun tavır şeklinin veya parasal durumunun iyi veya kötü olmasının dikkate alınmadığı nedenlerdir.²⁷ Yani, bu durumlarda, borcun hangi sebep ile ödenmediğinin bir değeri bulunmamaktadır. Nedeni ne olursa olsun, borcun ödenmemiş olması, iflâs talebinde bulunulabilmesi için yeterli bir neden sayılmaktadır. Şeklî iflâs nedeni, tek olup, o da, borçlu aracılığıyla “*vadesi gelmiş olan borcun ödenmemesidir*”. Bu vaziyet, ayrıca iflâsın genel nedenini oluşturmaktadır.²⁸

1.2.1.4.Düzenledikleri Kanunlara Göre

İflâs nedenlerinin büyük bir kısmı, İcra ve İflâs Yasası’nda düzenlenmiş olup, Türk Ticaret Yasası, Medenî Yasa ve Bankacılık Yasası’nda da iflâs nedenlerine ilişkin bazı düzenlemeler yer almaktadır. Türk Ticaret Yasası’nda, firmanın borca batık olmasının yanında, icra emri, ifa veya depo emrine karşın kollektif veya komandit şirketin borcunu ödememesi gibi bir tutum sergilemesi, söz konusu bu şirketler ile beraber paydaşlarının da iflâsına neden olmaktadır. Medenî Yasa’da ise, İcra ve İflâs Kanunu (m. 180)’deki düzenlemeye bağlı olarak bir düzenleme bulunmaktadır.

²³Blumenstein, HandbuchdesSchweizerischenSchuldbetreibungrechtes, s.544., Kurt Amonn., GrundrissdesSchuldbetreibungsundKonkursrechts, Bern, 1998, s. 284., Sümer Altay, Türk İflâs Hukuku, İstanbul., 2004, s.466.

²⁴Robert Müller, Der Konkurs der GenossenschaftnachsweizerischemRecht (Diss.)”, Zürich.,1941, s. 25.

²⁵Üstündağ, a.g.e., s.6.

²⁶AntoineFavre,SchuldbetreibungundKonkursrecht , Übersetzer: E. Steiner, Freiburg., 1956, s. 253., Amonn,a.g.e., s. 303.

²⁷Üstündağ, a.g.e., s.7., Muşul, a.g.e., s. 104

²⁸Berkin, a.g.e., s.49.

Bu düzenleme, terekenin (ölen bir kimseden kalan her şey) mevcudunun borçlarını ödemeye yeterli gelmemesidir. Bankacılık Yasası'nın 110. Maddesine göre, banka idarecilerinin ve denetlemekle görevli kişilerin yasaya uymayan karar ve işlemleri, iflâs nedeni sayılmaktadır.

1.2.1.5.İleri Sürenlerin Sıfatlarına Göre

İleri sürenin sıfatı açısından iflâs nedenleri, alacaklı, borçlu, hem alacaklı hem borçlu ve hem de kimi devlet kuruluşları aracılığıyla ileri sürülebilen iflâs nedenleri olmak üzere dörde ayrılmaktadır. İflâs ödeme emrine karşın borcun ödenmemesi, İcra ve İflâs Yasası m.177/1" de yer alan nedenler (borçlunun ikamet ettiği yerinin belirsizliği, borçlunun üstlendiği sorumluluklarından kurtulmak amacıyla kaçması, borçlunun alacaklılarının kazanımlarına zarar veren yanıltıcı tasarruflarda bulunması veya bunlar ile ilgili girişimlerde bulunması, borçlunun haciz yolu ile gerçekleşen kovuşturmalar esnasında mallarını gizlemesi), borçlunun ödemelerini tatil etmiş olması, İcra ve İflâs Yasası m.177/3"ün, m. 301"e yaptığı göndermeyle açıkladığı konkordato ile alakalı nedenler (konkordato için verilen sürenin kaldırılması, konkordatonun sona erdirilmesi ve konkordatonun onaylanmaması), icra emrine karşın borcun ödenmemesi, tekrardan yapılandırma projesi ile alakalı nedenler (uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırmanın geçersiz kılınması, uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma projesinin ihlal edilmesi, ifa veya depo emrine karşın borcun ödenmemesi yalnızca alacaklı aracılığıyla; borçlunun aciz durumuna düşmesi, sermaye şirketi ve kooperatifler haricindeki kişilerin borca batıklığı yalnızca borçlu aracılığıyla; sermaye şirketi ve kooperatiflerin borca batıklığı ise, alacaklı, borçlu ve koşullarının uygun olması durumunda Sermaye Piyasası Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu aracılığıyla; terekenin borca batıklığı ise, hem alacaklı, hem de mirasçılar aracılığıyla; yasaya uymayan karar ve işlemler (BankK. m.110) için ise, yalnızca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu aracılığıyla iflâs nedeni ileri sürülebilmektedir.

1.2.1.6.Alacağın Muaccel Olup Olmamasına G6re

Bir borçlu hakkında iflâs talebinde bulunabilmek için alacağın vadesinin gelmiş olması gerekmektedir. Fakat kimi iflâs nedenlerinin mevcut olması halinde, bu sebeplerin 6zelliklerinden dolayı, alacağın vadesinin gelmiş olması beklenmeden borçlunun iflâsı talep edilebilmektedir. Alacağın 6denmesini gerektiren iflâs nedenleri arasında, iflâs 6deme emrine karşın borcun 6denmemesi, ifa veya depo emrine karşın borcun 6denmemesi ile icra emrine karşın borcun 6denmemesi yer almaktadır.

Borcun 6denmesini gerektirmeyen iflâs nedenleri, İcra ve İflâs Yasası'nın m.177/1'de yer alan nedenler (borçlunun ikamet ettiği yerinin belirsizliği, borçlunun 6stlendiği sorumluluklarından kurtulmak maksadıyla kaçması, borçlunun alacaklılarının kazanımlarına zarar veren yanıltıcı tasarruflarda bulunması veya bunlar ile ilgili girişimlerde bulunması, borçlunun haciz yolu ile gerçekteşen kovuşturmalar esnasında mallarını gizlemesi), borçlunun 6demelerini tatil etmiş olması, m.177/3'ün, m. 301'e yaptığı g6ndermeyle ağıkladığı konkordato ile alakalı nedenler (konkordato için verilen s6renin kaldırılması, konkordatonun sona erdirilmesi ve konkordatonun onaylanmaması), tekrardan yapılandırma projesi ile alakalı nedenler (uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırmanın geğerersiz kılınması, uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma projesine zarar verme, sermaye şirketleri ve kooperatiflerin borca batıklığı, sermaye şirketi ve kooperatifler haricindeki kişilerin borca batıklığı, terekenin borca batıklığı, borçlunun aciz durumuna d6şmesi, yasaya uymayan karar ve işlemler(BankK m. 110) biçiminde sıralanmaktadır.²⁹

1.2.1.7.Kaynaklarına G6re

Pek çok iflâs nedeni olmasına karşın, bu nedenlerin ortaya çıkışındaki kaynakların daha d6ř6k bir sayıda olduğu g6r6lmektedir. İlgili bu kaynaklar, "*borcun*

²⁹Burhan G6rdoğan, Kollektif şirketin ve Ortaklarının İflâsı, Ankara 6niversitesi Hukuk Fak6ltesi Dergisi.,1960, s.390.

ödenmemesi”, “*borcun ödenmeme riski*” ve “*parasal durumun bozulması*” biçiminde sıralanmaktadır.

Borcun ödenmemesinden dolayı oluşan iflâs nedenleri, iflâs ödeme emrine karşın borcun ödenmemesi, ifa veya depo emrine karşın borcun ödenmemesi ve icra emrine karşın borcun ödenmemesidir.

Borcun ödenmeme riskinden doğan iflâs nedenleri,m.177/1“de sayılan sebepler (ikamet ettiği yerinin belirsizliği, borçlunun üstlendiği sorumluluklarından kurtulmak maksadıyla kaçması, borçlunun alacaklılarının kazanımlarına zarar veren yanıltıcı tasarruflarda bulunması veya bunlar ile ilgili girişimlerde bulunması, borçlunun haciz yolu ile gerçekleşen kovuşturmalar esnasında mallarını gizlemesi), borçlunun ödemelerini tatil etmiş olması, m.177/3“ün m. 301“e yaptığı göndermeyle açıkladığı konkordato ile alakalı nedenler (konkordato için verilen sürenin kaldırılması, konkordatonun sona erdirilmesi ve konkordatonun onaylanmaması) ve tekrardan yapılandırma projesi ile alakalı nedenlerdir.³⁰ (tekrardan yapılandırma projesinin geçersiz kılınması ve zarara uğratılması) Parasal durumun bozulmasından dolayı ortaya çıkan iflâs nedenleri ise, borçlunun aciz durumuna düşmesi, borca batıklık ve yasaya uymayan karar ve işlemler (BankK. m.110) olmak üzere üçe ayrılmaktadır.³¹

1.2.2.Hukuki Olmayan Sebepler

İflâsın hukuki nedenlerinin yanında, hukuki olmayan nedenleri de bulunmaktadır. Bu nedenler ileri sürülerek iflâs talep edilmesi söz konusu olmamakla birlikte, hukuki iflâs nedenlerinin ortaya çıkmasında önemli bir rol üstlenmektedirler. Hukuki iflâs nedenleri, genellikle firmanın sahibi olan tüccar veya tüccar hükümlerine bağlı bulunan kişileri esas almaktadır. Hukuki olmayan iflâs nedenleri ise, çoğunlukla iflâsa bağlı kişilerin çalıştırdığı “*ticari işletme*”yi dikkate almaktadır. Hukuk düzenimizdeki hukuki iflâs nedenleri, borçlunun iktisadi durumundan daha çok,

³⁰Gürdoğan, Kollektif Şirketin ve Ortaklarının İflâsı, s.390.

³¹Gürdoğan, a.g.e., s.390.

borcun ödenip ödenmemesi ile alakadar olmaktadır. Borçlunun iflâsının talep edilebilmesi için, ülke ekonomisinin genel durumu ve hükümetin kötü idaresinin hiç bir değeri bulunmamaktadır. Kısacası, borcun niçin ödenmediği veya ödenmeme riskinin ortaya çıkmasındaki nedenler araştırılmamaktadır. Burada önemli olan ve dikkate alınan tek nokta, borcun ödenmemesidir.³²

Hukuki olmayan nedenler, olağanüstü durumlar ve tabii yıkımlar, kötü idare ve organizasyonlar, iktisadi ve toplumsal nedenler olmak üzere sınıflandırılabilir. Bu nedenler, gündelik ve iktisadi yaşamda kendilerini işletme krizleri biçiminde hissettirirler. İşletme krizi, işletmenin değer, hedef ve kaynaklarını tehlikeye sokmak yoluyla, işletmeyi, varlığını sürdürmemeye riski ile yüz yüze getiren, belirsizlik ve zaman baskısı nedeniyle işletme üzerinde gerginlik oluşturan, kısıtlı zamanı barındıran önceden tasarlanmamış bir değişim sürecidir.³³

Bu krizler, küçük boyutta olabileceği gibi, işletmenin kepenklerini kapatmaya kadar götürecek büyüklükte de yaşanabilmektedir. Eğer oluşan sorun, işletmenin kendisini riske sokmuyor, iktisadi ve parasal dengesinde bir düzensizliğe neden olmuyorsa, bu durumu bir kriz olarak değerlendirmek doğru değildir. İşletmelerde ortaya çıkan krizler, ortak ve işletme ile bağı olan diğer kişilerin gözünde itimat ve saygınlık kaybına, satışların ve verimliliğin düşmesine sebebiyet vermektedir.³⁴ İşletme krizinin ortaya çıkmasında rol oynayan nedenler, iflâsın hukuki olmayan sebepleri arasında sayılmakta, bir bölüm olarak veya bütünüyle, işletmenin tüm öğelerini ve var olma amacını, ciddi manada riske sokan her çeşit işletme içi ve işletme dışı olumsuz gelişmeler olarak tanımlanabilmektedir.³⁵

³²Ahmet Başözen, İflâsın Ekonomik Analizi, Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukuku Dergisi.,2006, s.934

³³Göksel Ataman, İşletme Yönetimi-Temel Kavramlar ve Yeni Yaklaşımlar, İstanbul., 2001, s.231.

³⁴LaurenceBarton, Crises in Organization: ManagingandCommunicating in theHeat of Chaos, Cincinnati.,1993,s. 97

³⁵Halil Can,, Organizasyon ve Yönetim, Ankara.,1994, s.300., Murat Güven ve Kamuran Mısırlı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Kriz Yönetimi: Çaycuma Örneği, Zonguldak Kara Elmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.,2005,s. 3.

1.2.2.1.Ekonomik Sebepler

İflâsa yol açan ekonomik nedenler, makro, mikro ve global seviyede olmak üzere, üç biçimde kendilerini göstermektedir. Bu üç grubun oluşturduğu ortak netice, öncelikle iktisadi bir krizdir. İktisadi kriz, genel bir anlatımla, iktisadi gelişme sürecinde, mal ve hizmetlerin arz ve talep dengelerinin istikrarsızlaşması, bütün iktisadi öğeler arasındaki bağların kopmasıdır. İflâslar ise, bu tip krizlerin peşinden yaşanmaktadır. Bu nedenle, iktisadi krizler, hukuki iflâs nedenlerinin habercisi olarak değerlendirilmektedir.³⁶

Mikro ekonomik nedenler, işletmenin kendi yapısındaki idare hataları, eksik gözetim, kontrol ve düzenlemeler, yeter miktarda olmayan sermaye, şeffaflığın oluşturulamaması, gereğinden fazla borçlanmak, yüksek risk almak, hatalı üretim ve pazarlama yöntemleri ile hammadde ve ulaşım sorunlarından oluşmaktadır. Sektörel boyuttaki krizler, etkisini çok arttırmadığı sürece, yalnızca kendi yapısında mali istikrarsızlığa neden olurlar. Fakat kimi sektörlerdeki krizler domino etkisi yaratarak, öteki sektörleri olumsuz etkilemektedir. Bu durum ise makro iktisadi dengeleri alt üst etmekte ve dolayısıyla ülke içinde faaliyet gösteren şirketlerin mali durumlarında seri bozulmalara neden olmaktadır.³⁷

Makro ekonomik nedenler, faiz oranları, enflasyon, büyüme, arz ve talep oranlarındaki hızlı değişimler; dış ticaret, arz-talep ve sermaye hareketlerindeki daralmalar, yoğun rekabet, yüksek vergiler, sıkı para politikası, devletler arası siyasi krizler ve hükümetlerin etkisiz siyasetinden kaynaklanmaktadır. Bu tip krizler, çoğunlukla tüccarların isteği dışında gelişmekte ve ortaya çıktığı sektörden ülke ekonomisinin geneline yayılabilmektedir.³⁸

³⁶Enver Özcan, Ekonomik Bunalımlar, Ankara.,1981, s.1.

³⁷Ömer Faruk Çolak, Kadir Eser, Makro Açısından Türkiye’de Bankacılık Krizleri, Bankacılık Sorunları Sempozyumu, 26-27 Kasım, Ankara.,2004, s.28.

³⁸Ömer Faruk a.g.e., s.28.

Global krizler ise, uluslararası krizler olarak adlandırılmakta, etkilerini dünya çapında ve çok yıkıcı bir şekilde göstermektedirler. Çoğunlukla, büyük ekonomilerdeki kırılmalar, başta petrol olmak üzere enerji ürünlerinden oluşan krizler, savaş ve beklenmedik durumlar, vurgunculuk ve ekonomideki kriz korkularından kaynaklanmaktadır. Bu tip krizler, küreselleşmenin etkisi ile birlikte, dünya ekonomisini çok daha kolay bir şekilde etkilemektedir. Etkileri, mali açıdan çok büyük işletmelerin bile iflas etmesine neden olmaktadır. Ülke ekonomisinin itici gücü durumunda olan ticaret firmalarının ve başta banka iflâslarının çoğalması, iktisadi krizlerin sonucunda gerçekleşmekle beraber, çok daha derin ve ciddi krizlerin tetikleyicisi olabilmektedirler. Bu sebeple, iflâsın sonuçlarını, yalnızca hukuki anlamda değil, ayrıca iktisadi olarak da değerlendirilmesi gerekmektedir.³⁹

1.2.2.2.Olağanüstü Durumlar ve Doğal Afetler

İflâsların gerçekleşmesi, her zaman iktisadi nedenlerden dolayı kaynaklanmamaktadır. Bazen, hiçbir sorun ortada yokken, sel, deprem ve bulaşıcı hastalıklar gibi felaketler sonucunda işletme varlıklarını yitirebilmekte ve dolayısıyla ciddi parasal sorunlar yaşayabilmektedir. Bu hesaplanmayan durumların ve tabii afetlerin neden olduğu zararlar, kişisel seviyede yaşanabileceği gibi, bölgesel seviyede de yaşanabilmektedir. Bu durumlarda oluşacak zararların boyutları da farklı olmaktadır. Olağanüstü durumlar ve tabii afetlerin sebep olduğu krizler, hızlı bir biçimde gerçekleşebileceği gibi, bazı belirtiler ile yavaş yavaş da gerçekleşebilmektedir. Ancak, sel ve deprem gibi tabii afetler, daha gerçekleşmeden tahmin edilmesi mümkün olsa dahi, işletmenin bu tip afetleri kontrol etmesi imkânsızdır. Bu nedenle TBMM, bu durumları da hesaba katarak, İcra ve İflâs Yasası m. 317 ile 330 inci maddeleri arasında bazı düzenlemelerde bulunmuştur.⁴⁰

³⁹ Berkin,a.g.e., s. 411.

⁴⁰Ersoy Yılmaz, Olağanüstü Durumlarda Borçlulara Süre Verilmesi ve İcra Takiplerinin Durdurulması, BATİDER, (1),1978,s.156.

1.2.2.3.Toplumsal Sebepler

Hukuk kurallarına riayet edilmesinin sağlanması amacıyla TBMM, bazı yaptırımlar uygulamaktadır. Bazen, kanunların net bir şekilde belirtilmiş olması ve ağır bir cezaya bağlanmasına karşın, toplum tarafından kabullenilmemekte ve zaman geçtikçe açık tarafları kullanılarak, dolanılma (kanuna karşı hile) yoluna gidilmektedir. Bu sebeple, kanunlar ile halk arasındaki saygı bağının uygun ve sağlıklı bir şekilde kurulması gerekmektedir. Bu da ancak hukuka saygı ahlakının topluma öğretilmesi ile mümkündür. Bu ahlakın halk tarafından benimsenmesi ve sürdürülmesi öncelikle bir kültür ve tarihi birikim meselesi olup, topluma yerleşmesi için çok uzun bir zaman gerekmektedir. Hukuki ahlak sağlanmadan, kanunların, içeriğine uygun olarak yürütülmesi olanaksızdır. İyi düzenlenmiş bir hukuk kuralının yanında, adaletli ve çabuk işleyen bir adalet sistemine gereksinim duyulmaktadır. Adalet sisteminin ağır çalışması, kararların kesinleşmesi ve uygulanmasının gereğinden fazla sürmesi ve yasaların eşit bir biçimde uygulanmaması sonucu hukuk sistemine olan itimat azalarak, kanun dışı uygulamaların artmasına neden olmaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda, iflâs nedenlerini toplumsal değerler bakımından irdelemek gerekirse, ortada kanuni ve iktisadi bir sebep veya başka bir durum olmadığı halde, borçlular bazen alacaklılarını zarar ettirmek ve kanuni sorumluluklarından kaçmak amacıyla, ahlak dışı yöntemleri kullanarak, kendisini acz durumuna veya borç içine düşmüş gibi bir izlenim vermektedir.⁴¹

1.2.2.4.Kötü Yönetim ve Organizasyonlar

İflâsların gerçekleşmesi, her zaman bir kriz olduğu manasına gelmemektedir. Bazen, firmanın idare, teşkilatlandırma, üretim, pazarlama ve istihdam konularında uyguladığı politikalar, iflâsın ortaya çıkmasında rol oynayabilmektedir. Tüm işletmelerin kâr sağlayabilmesi ve her çeşit pazar şartlarında faaliyetlerine devam edebilmesi için, planlama, organizasyon (teşkilatlandırma), yönetme, koordinasyon

⁴¹İhsan Uğur Delikanlı, Bankacılık Sektörü Açısından Kriz Sebepleri ve Öneriler, Bankacılık Sorunları Sempozyumu, 26-27 Kasım, Ankara.,2004, s.74.

ve denetleme unsurlarını dikkate alan bir yönetim düzenini oluşturması gerekmektedir.⁴²

İşletmelerin kriz yaşamasında, insan faktörünün etkisi büyüktür. Özellikle üst düzey yöneticilerinin ileri görüş ve sezgi güçlerinin zayıflığı, çağımızın sorunlarını anlayamama, günümüz iş hayatının hızlı yapısı karşısında etkisiz ve yavaş kalma, bilgi toplama eksikliği, piyasaları sağlıklı bir şekilde analiz edememe, piyasadaki değişiklikleri zamanında farkedip o doğrultuda yeni stratejiler geliştirememe, işletmenin kriz yaşamasına neden olacak insan unsurlu faktörlerdir. Sonuç olarak, idareci koltuğunda oturan kişiler, gerek işletme içindeki, gerek işletme dışındaki olayları dikkatle takip etmelidir. İşyerindeki çalışanların tedirgin ve moralsiz olması, işletmenin verimliliği üzerinde ciddi krizlere neden olacağından, iyi bir idareci, çalışanlarının sorunlarını dikkate almalı ve olası sorunları daha krize dönüşmeden, çözmeye çalışmalıdır.⁴³

1.3.İFLASA TABİ ŞAHISLAR

Bir borçluya iflas yoluyla takip gerçekleştirilebilmesi için borçlunun iflasa tâbi kişilerden olması gerekmektedir. Yasalara göre, iflasa tâbi olan kişiler tüccarlardır. Çünkü Türk Ticaret Yasası'na göre, tüccar her çeşit borcu için iflasa tâbi kılınmıştır.⁴⁴

1.3.1.TTK Gereğince Tacir Sayılanlar

TTK gereğince tacir sayılanlar Tüzel ve Gerçek kişi tacirler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

⁴²Delikanlı, a.g.e.,s.74.

⁴³Hitay Baran, (t.y.), İşletmelerde Kriz Yönetimi, İzmir Ticaret Odası, Araştırma ve Meslekleri Geliştirme Müdürlüğü, A&G Bülten., s. 29.

⁴⁴ 6102 sayılı TTK m. 18, I.

1.3.1.1.Tüzel Kişi Tacirler

Ticaret şirketleri ile hedefine erişmek amacıyla ticari bir işletme çalıştıran dernekler, kendi kuruluş yasaları uyarınca özel hukuk hükümleri çerçevesinde yönetilmek veya ticari bir biçimde çalıştırılma üzere devlet, vilayet, belediye gibi kamu tüzel kişileri eliyle oluşturulan teşekkül ve kuruluşlar tacir sayılmaktadır.(TTK.18) Ticaret şirketleri; kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketlerden ibarettir.⁴⁵

1.3.1.2.Gerçek Kişi Tacirler

Türk Ticaret Yasası'nın 14. Maddesi gereğince bir ticari işletmeyi yalnızca bir bölümüyle bile olsa kendi şahsına çalıştıran kişi tüccar sayılmaktadır. Bu tanım uyarınca gerçek kişilerin tacir sıfatını kazanabilmesi için, bir ticari işletmenin bulunması, bu ticari işletmenin çalıştırılması ve söz konusu ticari işletmenin bir bölümünde olsa kişinin kendi adına çalıştırması gerekmektedir.⁴⁶

1.3.2.TTK Gereğince Tacirler Hakkındaki Hükümlere Tabi Tutulanlar

Bir ticari işletme oluşturmuş gibi, ister kendi hesabına, ister adi bir şirket veya her ne biçimde olursa olsun hukuksal olarak var sayılmayan başka bir şirket adına (ortak sıfatıyla) muamelelerde bulunan kişi, iyi niyet sahibi üçüncü şahıslarla ilişkilerinde tüccar sayılmaktadır (TTK m.14). Bu kimselerin iflasını yalnızca iyi niyetli üçüncü şahıslar talep edebilmektedir.

⁴⁵ Bartın Ticaret ve Sanayi Odası, Tacir, Gerçek Kişi Tacir, Tacir-Esnaf Ayırımı, Tüzel Kişi Tacir, <http://www.bartintso.org.tr/icerikler/hizmetlerimiz/sicil-islemleri/tacir-gercek-kisi-tacir-tacir-esnaf-ayirimi-tuzel-kisi-tacir>, (Erişim Tarihi:13.04.2018).

⁴⁶ Bartın Ticaret ve Sanayi Odası, a.g.e., (Erişim Tarihi: 13.04.2018).

1.3.3.Özel Kanun Hükümlerine Göre İflasa Tabi Olan Şahıslar

Tüccar sayılmadıkları halde özel kanun hükümlerine göre iflasa tabi olanları; ticareti terk edenler, kollektif şirket ortakları, komandit şirket ortakları, kanuna aykırı karar ve işlemleriyle bankanın iflasına sebep olan banka ortakları ve yöneticileri, konkordato talebinde bulunan kişiler ve tereke (miras şirketi) olarak sayabiliriz.

1.3.3.1.Ticareti Terk Eden Tacirler

Ticaretini terkeden eski bir tüccar, ticareti terk ettiğini duyurduktan sonra bir yıl içinde, iflâsa tâbi olmakta devam etmekte ve kendisine iflâs yolu ile takip uygulanabilmektedir. Buradaki tüccardan amaç, gerçek kişi sayılan tüccarlardır. Tüzel kişi tacirler (ticâret şirketleri) için 44. maddenin 2. fıkrasının uygulaması mümkün değildir. Çünkü ticaret şirketleri, ticareti bıraktınca likidasyona gireceklerinden ve likidasyon bitiminde şirketin ticaret sicilindeki kaydı silineceğinden tüzel kişiliği sona ermekte dolayısıyla iflâs yolu ile takip etme olanağı ortadan kalkmaktadır.⁴⁷

1.3.3.2.Kanuna Aykırı Karar ve İşlemleriyle Bir Bankanın İflasına Sebep Olan Banka İdarecileri

4389 sayılı Bankalar Yasası'nın 17. maddesi ile Sermaye Piyasası Yasası'nın 46/IV. maddesinde belirtilen gerçek kişiler, tüccar olmadıkları halde iflasa tabidir. Bu kimseler, bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkanı ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları ile bankayı borçlandıran memurlardır. Söz konusu bu kişilerin yasa dışı karar ve işlemleri ile bankanın iflasına sebep olduklarının saptanması durumunda bankayı uğrattıkları kayıplarla kısıtlı olmak

⁴⁷Baki Kuru, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Türkmen Kitabevi, Ocak, İstanbul., 2006, s.938.

üzere, kurul kararı ve fon'un talebi üzerine mahkeme tarafından iflaslarına karar verilebilmektedir.⁴⁸

Bankanın iflasına neden olan karar ve işlemler, bankanın idare ve kontrolüne sahip ortaklara çıkar sağlamak amacıyla yapılmış ise, çıkar sağlayan ortaklarında aynı biçimde iflaslarına karar verileceği Bankalar Yasasında yer almaktadır.⁴⁹

1.3.3.3.Kollektif Şirket Ortakları

Kollektif şirket ortakları, sadece bu unvandan ötürü tüccar sayılmamaktadır. Ancak, kollektif şirket paydaşları şirket borçları yüzünden iflasa tabi oldukları, Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddelerinde düzenlenmiştir. Yalnızca kollektif şirket ortağı konumunda olmak, paydaşlara tüccar sıfatını kazandırmamaktadır. Yasa'ya göre, kollektif şirket paydaşları firmanın borçları yüzünden iflasa tabi olmaktadır.⁵⁰

1.3.3.4.Tereke (Miras Şirketi)

Borçlunun vefatından önce iflas yolu ile takip gerçekleşmiş ise, İcra ve iflas kanunu'nun 53. Maddesi uyarınca terekeye karşı iflas yolu ile takip sürer. Bunun için terekenin daha bölüştürülmemiş olması, resmi tasfiyenin uygulanmamış olması veya mirasçılar içinde aile şirket emvali oluşturulmamış olması gerekmektedir.⁵¹

1.3.3.5.Komandit Şirketlerin Komandite Ortaklar

Adi komandit şirketin komandite paydaşları da şirket borçları yüzünden iflasa tabi kılınmıştır. Komandite ortaklar, komandit şirketin alacaklılarına karşı sorumluluğu kısıtlanmamış olan ortaklardır. Fakat sadece gerçek kişiler komandite ortak

⁴⁸Kuru, a.g.e., s.938.

⁴⁹Muşul, a.g.e., s. 939

⁵⁰Kuru, a.g.e., s. 937.

⁵¹Seyit Biçkin Çavdar,İnci, İflas ve İflasın Ertelenmesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.,2006, s. 20.

olabilmektedir.⁵²Komandit şirkete hâlâ sermaye borcu bulunan komanditer paydaşlar da şirket borçları yüzünden iflasa tabi kılınmıştır.⁵³

1.4.İFLAS YOLLARI

İflasa tabi bir kişinin iflas ettirilebilmesi için, izlemesi gereken yola iflas yolu adı verilmektedir. İflasa sadece ticaret mahkemeleri karar vermektedir.⁵⁴

1.4.1.Takipli İflas

Takipli İflas yolları, Genel (adi) İflas Yolu ve Kambiyo Senedine Mahsus İflas Yolu olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.⁵⁵

1.4.1.1.Genel (Adi) İflas

Genel iflas yolu, alacaklının icra dairesine müracaat edip gerçekleştireceği bir iflas takip talebi ile başlamaktadır. Bu talep üzerine, icra müdürü borçluya bir iflas ödeme emri yollamaktadır. Borçlu bir hafta içinde borcunu öderse iflas takibi sona ermektedir. Şayet borçlu borcunu ifa etmezse, alacaklı ticaret mahkemesine başvurup bir iflas davası açmak suretiyle borçlunun iflasına karar verilmesini talep edebilmektedir.⁵⁶

1.4.1.2.Kambiyo Senetlerine Dayanan İflas Yolu

Genel iflas yolu ile kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu birbirine çok benzemektedir. Bu iki yolda, alacaklı, ilk başta icra dairesinde iflas takibi başlattıktan sonra, ticaret mahkemesine müracaat ederek iflas davası açabildiğinden,

⁵²Muşul, a.g.e., s.939.

⁵³Kuru, a.g.e., s. 938.

⁵⁴Sait M. Öcal ve Turan Emeksiz, İcra İflas Hukuku'nun VUK'taki Şüpheli Alacak ve Değersiz Alacak Müesseseleri İle İlişkisi, Vergi Dünyası, Ağustos, Sayı: 180., 1996, s.35-36.

⁵⁵Sait M. Öcal ve Turan Emeksiz,a.g.e.,s.35-36.

⁵⁶Sait M. Öcal ve Turan Emeksiz, a.g.e.,s.35-36.

bu iki iflas yoluna takipli iflas yolları adı verilmiştir.⁵⁷ Alacaklının alacağı hem bir kambiyo senedine tabi hem de müflis iflasa bağlı kişilerden ise, borcunu veremeyen borçlusunu aleyhine takipli iflas yollarından kambiyo senetlerine dayanan iflas yoluna gidebilmektedir. Ancak bu bir mecburiyet oluşturmamaktadır. Kambiyo senedine sahip bir alacaklı bile borçlusunu aleyhine genel iflas yoluyla takibe gidebilmektedir.⁵⁸

1.4.2. Takipsiz (Doğrudan Doğruya) İflas Yolu

Bu iflas yolunda, alacaklı, direkt ticaret mahkemesine müracaat ederek borçlunun iflasını talep edebilmektedir. Burada, alacaklı icra dairesine müracaat etmeden direkt ticaret mahkemesinde iflas davası açabildiği için, bu iflas yoluna doğrudan iflas yolu adı verilmiştir.⁵⁹

1.5. İFLASIN HUKUKİ SONUÇLARI

İflasın hukuki sonuçları; Müflise Etkisi, Alacaklılara Etkisi ve Müflisin Taraf Olduğu Sözleşmelere Etkisi olmak üzere üç başlık altında ele alınmaktadır.

1.5.1. Müflise Etkisi

İflâsın açılması ile beraber, müflisin (iflas etmiş kişi) haczedilebilen bütün mal ve hakları için bir masa oluşturulmaktadır. Söz konusu bu malların kimin elinde ve kim tarafından kullanıldığının hiçbir değeri olmadığı gibi gerçekten bir araya getirilmesine de lüzum görülmemektedir. İlgili malların masaya dâhil olabilmesi amacıyla bundan başka bir işlem uygulanmamaktadır. İflas eden kişinin haczedilebilen tüm malları, iflâsın açılması ile birlikte bir nevi özel mal varlığı

⁵⁷Sait M. Öcal ve Turan Emeksiz, a.g.e.,s.35-36.

⁵⁸Sezai Dumanoglu, İflasın Ertelenmesi Borca Batıklık ve İyileştirme Projeleri, Beta Yayınları, İstanbul., 2011, s.9-10., Mete Y. Günel,İflas Davaları ve İflasın Ertelenmesi, Ankara.,2006,s. 47. Kuru, a.g.e., s. 11-34., Pekcanitez vd.,a.g.e.,s. 626.

⁵⁹Öcal ve Emeksiz,a.g.e.,s.35-36.

durumuna dönüşmektedir.⁶⁰Fakat iflâs masasının oluşturulması, iflas eden kişinin masa malları üzerindeki mülkiyet hakkını yitirmesine sebebiyet vermemektedir.⁶¹

İflas eden kişinin, alacaklıların alacağını almasını önleyecek veya alacaklıların bazılarına hak etmediği kolaylıkları sağlayan tasarruf işlemleri, alacaklılar arasında adaleti sağlamayı amaçlayan iflâs tasfiyesini yozlaştırmaktadır.⁶² Sonuç olarak TBMM’de yasaları dejenere eden bu tip işlemlere karşı alacaklıları korumak amacıyla müflisin tasarruf yetkisine sınırlama koymuştur.⁶³

İflâs, iflas eden kişinin bütün alacaklılarını ilgilendiren bir cebri icra yolu sayıldığından, iflâsın açılmasıyla beraber kişisel icra takiplerine başlanılmasına veya daha önce başlanmış olan takibin sürdürülmesine gerek yoktur.⁶⁴ Bu sebeple iflas eden kişiye karşı iflâsın açılmasından önce uygulanmış olan bireysel takipler geçerliliğini yitirmekte ve iflâs kararının kesinleşmesi ile birlikte ortadan kalkmaktadır. Tasfiye işlemleri boyunca, ‘*rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip*’ hariç olmak üzere, iflas eden kişiye karşı başka bir takip yapılmamaktadır.⁶⁵

Bir başka yönden, iflâsın açılması ile beraber iflas eden kişinin tasarruf yetkisinin sınırlanması, iflas eden bireyin, iflâs masasına girmiş olan mal ve haklara ait hukuk davalarında dava takip hakkını yitirmesine neden olmaktadır.⁶⁶

1.5.2.Alacaklılara Etkisi

İflâsın alacaklılar ile alakalı en önemli etkisi, iflas eden kişinin ödeme süresi dolmamış borçlarının, borçludan istenebilecek duruma gelmesinde görülmektedir. Bu durumun nedeni, iflas edenin karşısında alacaklıların bir bölümünün muaccele

⁶⁰Hülya Taş Korkmaz, İflas Masası, Yetkin Yayınevi, Ankara., 2010, s.23-25.

⁶¹SeyithanDeliduman,İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması, Seçkin Kitabevi, Ankara.,2002, s.35.

⁶²Ahmet Başözen,Müflisin Tasarruf Yetkisi, Turhan Kitabevi, Ankara., 2005, s.91.

⁶³Muşul,a.g.e., s. 1562.

⁶⁴Kuru vd.,a.g.e., s.522.

⁶⁵Kuru vd.,a.g.e.,s.523., Üstündağ, a.g.e., s. 91.

⁶⁶Üstündağ, a.g.e.,s. 92., Mahmut Bilgen, İflâs, İflâsın Erteleme, Konkordato, Yargılama Usulü, Adalet Yayınevi, Ankara., 2012, s.375.

(vadesi gelmiş), diğer bölümünün müccel (vadesi gelmemiş) alacağa sahip olması tasfiyede eşitlik prensibine ters düşmektedir. Bunun yanında alacağın muaccel duruma dönüşmesi, masadan elde edilmesini kolaylaştırmaktadır.⁶⁷

İflâsın alacaklılara bir başka önemli etkisi, içeriği para olmayan alacakların paraya dönüştürülmesinde görülmektedir. Alacaklılar arasında adaleti oluşturmayı hedefleyen bu hüküm ile birlikte, iflas eden kişinin verme, yapma veya yapmama sorumluluğunu üstlendiği durumlarda, bu borçlar paraya çevrilmektedir.⁶⁸

İflâsın alacaklar ile beraber bu alacaklara ait faizlere de etkisi olmaktadır. İflâsın açılmasıyla beraber, iflâs masasına dâhil olabilecek alacaklar için faiz çalışmaya devam etmektedir. Fakat alacağın tipine göre faiz oranlarında farklılıklar görülmektedir.⁶⁹

1.5.3.Müflisin Taraf Olduğu Sözleşmelere Etkisi

Taraflardan birinin iflâsı durumunda, sözleşme ile hazırlanmış hukukî durumda bir değişiklik olmakta ve sözleşmenin amacı ciddi bir biçimde riske altına girmektedir. Çünkü iflas edenin masa malları üzerinde tasarruf yetkisinin sınırlandırılması, sözleşme ile üstlendiği sorumlulukları gerçekleştirmesini bir hayli zorlaştırmaktadır. Bu zorluk, alacaklı bakımından, ifanın manasını kaybetmesine bile sebep olabilmektedir.⁷⁰

Sözleşme ile düzenlenen şartların sonradan beklenmedik bir biçimde değişikliğe uğraması sonucu, ifanın borçluya üstlenemeyecek derecede zorlaşması ya da alacaklı için bütün manasını kaybetmesi durumlarının hepsine ifa engeli adı verilmektedir. İflâs belli bir süre için olanaksızlık oluşturan bir ifa engeli sayıldığına göre

⁶⁷Üstündağ, a.g.e.,s.100.

⁶⁸Üstündağ, a.g.e.,s. 107.

⁶⁹ Üstündağ, a.g.e.,s. 102.

⁷⁰TuhrVon, Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı, Cilt: 1-2. (çev. Cevat Edege), Olgaç Matbaası Ankara.,1983, s.645., Kuru, a.g.e.,s. 1246.

sözleşmeler ile alakalı olarak üç değişik etki yapmaktadır. Bu etkiler, sözleşmenin askıya alınması, müflisin temerrüde düşmesi ve sözleşmenin sona ermesidir.⁷¹

İflasın ertelenmesi hükmü sermaye şirketi ya da kooperatifin iflasını önlediğinden, iflas hükmünün ortaya çıkardığı neticeleri doğurmamaktadır. Hükmün etkileri takip hukuku ile alakalı bulunduğu maddi hukuk dâhilinde bir netice beklenmemektedir. İcra ve İflas Kanunu'nun 179. Maddesinde, sözleşmelerin uygulanması ya da eylemler konusunda her hangi bir düzenleme yapılmamıştır. Kural gereği bir sözleşmeye taraf olanlardan birinin iflası durumunda, sözleşmenin re'sen son bulması söz konusu olmamaktadır. Borçlar Yasası veya Ticaret Yasası gibi değişik yasalarda, iflasın sözleşme üzerindeki etkisi özel bir biçimde düzenlenmişse taraflardan birinin iflası durumunda bu kararlar tatbik edilmektedir. İflas erteleme durumunda yüklenici kuruluş tüzel kişiliğini sürdürdüğünden sözleşmeyle bağlılık (ahde vefa: pacta sunt servanda) prensibi geçerliliğini muhafaza etmekte, yüklenici firma ve işveren sözleşmeye uymakta, sözleşmeden kaynaklanan eylemler olduğu gibi sürmektedir. İflasın ertelenmesi durumu, yüklenici kuruluşun borçlar hukukundan kaynaklanan alacak ve borçlarını etkilememektedir. Taraflar arasında gerçekleşen sözleşme bütün koşulları ile geçerliliğini devam ettirdiğinden kusurlu imalatlar, kusurlu hizmetler ve gecikmeler sebebi ile sözleşme kapsamındaki cezai koşullar geçerliliğini sürdürmektedir. Bu sebeple iflasın ertelenmesi, iflastan değişik olarak biçimleyici bir etkiye sahip olmadığından, önceden gerçekleştirilen sözleşmeleri yok etmediği gibi, sözleşmelerin kapsamını da etkilememektedir. Fakat iflas ertelemedeki yüklenici kuruluşun eser oluşturma borcunu zamanında yerine getirmemesi durumunda alacaklı(işveren) Türk Borçlar Kanunu'nun 473.maddesi gereğince sözleşmeyi feshedebilmektedir.⁷²

⁷¹Rona Serozan, Borçlar Hukuku Genel Bölüm İfa Ve İfa Engeli Haksız Zenginleşme, Dördüncü Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul., 2006, s. 130., Rona Serozan, Sözleşmeden Dönme, İkinci Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul., 2007, s. 332.

⁷²Mahmut Bilgen,İflâs, İflâsın Ertelenmesi, Konkordato, Yargılama Usulü, Adalet Yayınevi, Ankara., 2012, s.987.

1.6.İFLASIN TASFİYESİ

Ticaret mahkemesi borçlunun iflâsına karar vermesi durumunda, vermiş olduğu bu kararı vakit kaybetmeden iflâs dairesine haber vermektedir. İflâs dairesi iflâs kararını duyurmakta ve gerekli mercilere haber vermektedir. Bununla birlikte iflâs dairesi iflas eden kişinin mallarının defterini düzenlemeye ve bu malların kıymetini değerlendirmeye başlamaktadır. Masa mallarının defteri hazırlandıktan sonra, malların kıymeti dikkate alınarak tasfiyenin şekli saptanmaktadır.⁷³

İflâs masasına ilişkin herhangi malın olmadığı durumlarda iflâs dairesinin uygulayacağı işlem, tasfiyenin tatil edilmesine yönelik karar almak ve bunu duyurmaktır. Bu duyuru üzerine alacaklılar, ya otuz gün içinde iflâs masraflarını nakit olarak ödeyerek tasfiyenin sürmesini sağlamakta ya da iflâs dairesi iflâsın kapatılmasına karar vermektedir. İflâs masasına ilişkin malların olması durumunda ise iflâs dairesi, tasfiyenin biçimini üç ay içinde saptamak mecburiyetindedir.⁷⁴

İflâs hukukunda,iki çeşit tasfiye şekli bulunmaktadır. Bunlar; adi tasfiye ve basit tasfiyedir. Adi tasfiye, iflâs hukukunda temel olan tasfiye biçimidir.⁷⁵Basit tasfiye ise olağandışı durumlarda yararlanılan ve adi tasfiyeye kıyasla daha az masraflı ve kısa süren bir tasfiye biçimidir.⁷⁶Basit tasfiye yoluna, sadece belli durumlarda müracaat edilmektedir. Bu durumlardan biri, masa mallarının yeter miktarda olmaması üzerine basit tasfiyedir. Şayet iflâs dairesi, iflâs masasına yazılan malların adi tasfiye masraflarını gideremeyeceğine dair bir karar alırsa, o zaman basit tasfiye yolundan yararlanmaktadır.⁷⁷

Basit tasfiyenin uygulanmasına karar verilmesi durumunda, tasfiye konusunda yetkili tek kurum iflâs dairesi olmaktadır. İflâs dairesi, masa mallarını alacaklıların yararına

⁷³Pekcanitez vd.,a.g.e., s.744.

⁷⁴Kuru,a.g.e.,s. 1288.

⁷⁵Postacioğlu, a.g.e.,s. 596.

⁷⁶Bilgen,a.g.e.,s. 596.,Pekcanitez vd., a.g.e.,s.745., Deliduman,a.g.e., s. 51.

⁷⁷Postacioğlu,a.g.e.,s.50., Kuru vd., a.g.e., s.605., Yılmaz,a.g.e., s.1.

olacak bir şekilde satarak, farklı bir işleme ihtiyaç duyulmadan alacakları gözden geçirmekte ve sıralarını belirleyerek paraları bölüştürmektedir.⁷⁸ Buna karşılık adi tasfiyede, alacaklılar toplanmasının iflâs idaresini belirlemesiyle beraber, iflâs dairesinin tasfiye ile alakalı yetkileri azalmakta ve iflâs idaresi tasfiyede tek yetkili kurum olmaktadır.⁷⁹ Bu durumda ise iflâs dairesinin fonksiyonu, iflâs idaresini kontrol etme ve gözetim altında tutmaktır.⁸⁰

İKİNCİ BÖLÜM

İFLASIN ERTELENMESİ

Normal şartlarda bir şirket borçlarını ödeyemez hale gelince iflas eder. İflas kararını mahkeme verir. İflas eden şirket için iflas masası kurulur, alacaklılar kendilerini buraya kaydettirir, şirket mal varlığı satılır, alacaklılara hisseleri oranında ödeme yapılır. Tüm bu işlemler yapılırken henüz iflas kararı yoktur. Mahkemeye bir iyileştirme planı sunulur ve “İflas erteleme kararı verilmesi halinde bu plan dahilinde şirketin varlığını sürdürebileceği anlamında bir açıklama yapılır. Mahkeme bilirkişi tayin eder ve bu planın gerçek olup olmayacağını araştırır, bir yandan da şirketin yönetimini kayıma devreder. Bilirkişi mahkemeye rapor verir, plan uygulanırsa ve şirketin sürdürülebileceği anlamına gelen bir rapor sunulursa iflasın ertelenmesine karar verilir.

2.1.İFLAS ERTELEME KAVRAMI

Genel manada erteleme; “bir iş, bir eylem veya bir işlemin, gerçekleştirilmeyip daha ileri bir zamana bırakılması” olarak tanımlanmaktadır.İflasın ertelenmesi ise, iflasa bağlı borçlu için alınacak iflas kararının daha ileriki bir zamana bırakılması anlamına gelmektedir. Böyle bir vaziyette borçlunun iflası uygun bulunmakla beraber, belirli

⁷⁸Umar, a.g.e.,s. 260.

⁷⁹Üstündağ, a.g.e.,s. 147.

⁸⁰Kuru, a.g.e.,s. 1307.

bir süre zarfında iflas kararı yürürlüğe konmamaktadır.⁸¹İflasın sınırına ulaşmış fakat bu krizden çıkma umudu olan firmalar için iflasın ertelenmesi, gerek kendi gerek alacaklıların faydasına olmak üzere şirketin faaliyetlerine devam etmesini sağlayan bir süreçtir.⁸²

2.1.1.İflas Ertelemenin Tanımı

İflas erteleme; borca batık vaziyette bulunan bir sermaye şirketi ya da kooperatifi belirli yasalar doğrultusunda iflasın olumsuz etkilerinden koruyan bir müessesedir. Bu korumanın gerçekleşmesi; şirketin parasal durumunun düzeltilebilir olması ve şirketin borca batık vaziyetten kurtulması amacıyla zorunlu ve iyileştirici önlemlerin alınması, bu yolla şirketin mevcudiyetini ve çalışmalarını sürdürmesi ile mümkün olmaktadır.⁸³İflasın ertelenmesi, şirket muhasebecisinin borca batıklık bilançosunu yönetim kuruluna sunmasından sonra talep ile devam eden, mahkeme aracılığıyla talebin uygun bulunması veya kabul edilmemesi ile düzelme veya iflası ile son bulan bir süreçtir.⁸⁴

2.1.2.İflas Ertelemenin Amacı

İflasın ertelenmesi kurumu, sermaye şirketlerinin veya kooperatiflerin iç yapısı ve mali durumları hakkında herhangi bir bilgisi olmayan alacaklıların, borca batıklık bildirimini üzerine, beklenmedik bir anda gerçekleşen iflas sebebiyle karşı karşıya kalacakları olumsuzluklara karşı korunması ve parasal vaziyetinin iyileşme imkânı

⁸¹Efrail Aydemir,İflasın Erteleme ve Kayımlık, Seçkin Yayıncılık, Ankara.,2013, s.52.

⁸²Osman Oy ve M. Nida Ergenç, İflasın Erteleme, Beta Yayıncılık, 2.Baskı, İstanbul.,2014, s.19.

⁸³Suphi Aslanoğlu, Hayri Bozgeyik ve Ayşe Duygu Özalp, İflas Erteleme Kapsamında Hazırlanan Borca Batıklık Bilançosunda Yer Alan Alacakların Mali ve Hukuki Durumu, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi.,2016, s.18.

⁸⁴Şaban Uzun, Muhasebeci bakış açısı ile iflas erteleme süreci, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, 1(1).,2008, s. 46.

bulunan bir sermaye şirketinin veya kooperatifin iflastan çıkarak faaliyetlerine devam etmesi amaçlarına yönelik hizmet yürütmektedir.⁸⁵

2.1.2.1. Kamu Yararını Koruma Amacı

İflasın ertelenmesi neticesinde sermaye şirketinin borca batıklık durumundan çıkartılıp, parasal durumunun düzeltilmesi ve çalışmalarını sürdürmesi gerek şirketin alacaklarına gerek ülke ekonomisine hayati önemde faydalar sağlamaktadır. Çünkü sermaye şirketleri, ülke ekonomisinin bel kemiği sayılmakta ve ekonomik olarak en fazla desteği istihdamın yaratılmasında vermektedir. Bu nedenle, çalışanların işlerini sürdürmeleri de iflasın ertelenmesine bağlı bulunmaktadır. Çünkü iflasın ertelenmesi, gerçekte işçilerin işyerlerini korumayı amaçlamıyor ise de, bu durum iflasın ertelenmesinin bir neticesi olarak değerlendirilmektedir.⁸⁶ Ayrıca, çalışmalarına devam eden bir sermaye şirketi ya da kooperatifin sağlayacağı yeni gelirler vergilendirilebilecek ve bu da ülke zenginliğine azımsanmayacak kadar büyük bir yarar sağlamakla beraber, ekonomik kararlılığın sağlanmasında ciddi katkı sağlayacaktır.⁸⁷

Ekonomik kriz veya sonuçları iyi hesaplanmamış bir yatırım, sermaye şirketini ya da kooperatifi ansızın iflasın eşiğine getirebilmektedir. Şirket ya da kooperatif, ödeme süresi gelmiş borçlarını, çalışanlarının maaşlarını ve vergilerini ödeyemez duruma düşmektedir. Şirket ya da kooperatifin ödemekle yükümlü olduğu borçları, mal varlığından çok ise söz konusu bu şirket borca batık duruma düşmüş demektir. Fakat, bu şirketin mevcut bir sistemi ve pazarda ticari bir saygınlığı varsa ve kendisine süre verilmesi durumunda, yarım kalan yatırımlarını gerçekleştirip uygulamaya sokuyor ve borçlarını ödeyecek bir konuma geliyorsa iflas erteleme amacına ulaşmış

⁸⁵ İsmail Bektaş, İflas Erteleme, <http://www.istanbulymmo.org.tr/dosyalar/iflas%20erteleme%2006.04.2016%20YMM%20Odas%C4%B1%20sunum.pdf>, 2016, s.4, (Erişim Tarihi: 15 Mayıs 2018).

⁸⁶ Hakan Pekcanitez, Anonim Ortaklıkların İflâsı, Ankara., 1999, s.49.

⁸⁷ Oğuz Atalay, İflasın Ertelemesi, 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara., 2004, s.52.

sayılmaktadır. Bütün bunlar gerçekleşirken alacaklıların kazancı da dikkate alınmaktadır.⁸⁸

Ülke ekonomisi üzerinde hayati bir değere sahip ve iktisadi dengelerin gerçekleşmesini sağlayan sermaye şirketleri ve kooperatiflerin faaliyetlerini rahatça sürdürebilmesi, ülke ekonomisi için büyük bir önem taşımaktadır. Bu sebeple sermaye şirketleri ve kooperatiflerin ayakta tutulması, alacaklılara ve borçlulara sağlayacağı yararlar ile beraber, çalışanlara, ülke ekonomisine ve kamu yararınada olumlu etkiler yapacaktır.⁸⁹

2.1.2.2. Alacaklıları Koruma Amacı

İflasın ertelenmesi kurumu, ilk etapta şirketlerin çıkarlarına hizmet etmektedir.⁹⁰ Fakat parasal durumu iyiye gitmeyen bir şirket, iflasın ertelenmesi ile durumunu düzeltirse; hem alacaklıların çıkarları dış etkilerden uzak tutulmuş olacak hem de iflas kararının olumsuzluklarına kıyasla daha iyi şartlara sahip olacaklardır. Bir sermaye şirketinin iflasına karar verilmesi durumunda, mal varlığının cebri satış yolu ile paraya dönüştürülmesi yerine, şirketin parasal durumunun iyileştirilerek alacaklılara ödemelerinin yapılması, bu kişiler açısından daha uygun olmaktadır. Kısacası, iflasın ertelenmesi, hem şirket hem de alacaklıların kazançlarına aynı nispette katkı sağlamaktadır. Bu sebeple, parasal durumun düzeltilmesi amacıyla alınacak tüm önlemlerle alacaklıların çıkarları dikkate alınmalıdır.⁹¹

2.1.2.3.Sermaye Şirketlerini ve Kooperatifleri Koruma Amacı

İflasın ertelenmesi ile birlikte çalışmalarını sürdüren bir sermaye şirketi yalnızca kendisine ve alacaklılarına bir çıkar sağlamamaktadır. Küreselleşmenin bir sonucu

⁸⁸Uğur Sayın,Türk Hukukunda Mali Yapısı Bozulan Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde İflasın Ertelemeesi,Yargıtay-Türkiye.,2011, s.468.

⁸⁹Sayın,a.g.e.,s.468

⁹⁰Atalay, a.g.e., s.50.

⁹¹Oğuz Atalay,İflas Hukukundaki Yenilikler, İcra ve İflas Kanununda 4949 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Sempozyumu, YÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2.,2005,s.489.

olarak içiçe geçen ekonomik ilişkiler içinde bir şirketin iflas etmesi, sadece o şirketin değil, onunla iş ilişkisi olan bütün tedarikçileri de olumsuz etkilemekte ve hatta iflasa sürükleyebilmektedir. Bu sebeple parasal durumu kötüye giderek borca batık duruma düşmüş olan bir sermaye şirketinin iflastan kurtarılarak yeniden ekonomiye dâhil edilmesi, o şirketle çalışan diğer şirketlerin de faydasına olmaktadır. Çalışmalarını sürdüren bir sermaye şirketi çoğunlukla istihdam olanakları da yaratmaktadır. Ayrıca, sermaye şirketi faaliyetlerini devam ettirdiği müddetçe gelir elde edeceğinden devlette aynı oranda vergi geliri sağlamakta, dolayısıyla iflasın ertelenmesi ülke ekonomisine büyük yarar sağlamaktadır.⁹²

2.2.İFLAS ERTELEMENİN ŞARTLARI

Borca batık olduğunu belirleyen sermaye şirketi veya kooperatifin yasa uyarınca öncelikle şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesi'ne açılacak iflas davasında borca batıklık bildirimini yapması gerekmektedir. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin kurulmadığı bölgelerde bu tip davalara bakmakla yetkili mahkeme Asliye Hukuk Mahkemesi'dir. Şayet şirket borca batıklık vaziyetini düzeltebileceğini ve alacaklıların çıkarlarını gözeticeğini düşünüyorsa, iflas davası açarak borca batıklık bildirimini yaptığı mahkemeden iflasın ertelenmesini talep edebilmektedir. İflasın ertelenmesini talep edebilmek için ise, şirketin borca batıklık bilançosunu ve iyileştirme projesini düzenleyerek mahkemeye vermesi zorunludur.⁹³

2.2.1.İflas Ertelemeye İlişkin Şekli Şartları

- **Sermaye şirketi ya da kooperatif olması:** Kanun iflasın ertelenmesi olanağını yalnızca tüzel kişilere verdiği için gerçek kişi tüccarların iflasın ertelenmesi yoluna müracaat etmesi mümkün olmamaktadır.

⁹²Okan Yılmaz,İflasın Ertenilmesi Taleplerinde Muhafaza Tedbirleri, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 1-2.,2007,s.313.

⁹³Dursun Keleş, Borca Batık İşletmelerin İflasının Ertenilmesinde İyileştirme Projesinin Önemi: Muhasebe Bakış Açısıyla Bir Değerlendirme, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, Temmuz.,2017,s.191.

- **İflasın ertelenmesi talebi:** Sermaye şirketini yöneten ve temsil ile görevli olanlar, alacaklılar ve tasfiye memurları aracılığıyla iflas erteleme kararının alınabilmesi için mahkemeden istenmesi şarttır. İstek olmadan mahkeme re'sen iflasın ertelenmesine karar verememektedir.
- **Borca Batıklık Bildirimi:** Borca batıklık bildirimini alacaklıların gözetilmesine yönelik bir çalışmadır. Ticaret mahkemesine borca batıklık ile alakalı bilgi verilmiş olması ve bu nedenle iflasın ertelenmesinin istenmiş olması gerekmektedir.
- **Bilançonun Mahkemeye Verilmesi:** Bilanço, şirketlerde en değerli finansal durum tablosu olup, mali yapının borca batık bir vaziyette bulunup bulunmadığının tespit edilmesi amacıyla bu esas parasal durum tablosunda bulunan bilgilerden faydalanılmaktadır. Şirketler, kanuni kısıtlamalar mevcut değil ise belirli periyotlarda üç ayda, altı ayda, sene sonlarında dönemsel olarak bilanço düzenlenirken; borca batıklık bilançosu senenin herhangi bir gününde ve bilhassa o anki parasal durumun saptanması maksadıyla çıkartılabilmektedir.⁹⁴
- **İyileştirme Projesinin Sunulması:** İyileştirme projesi, iflas ertelemeye müracaat edecek şirket ya da kooperatifin, yaşadığı borca batıklık durumunu hangi yöntem ve yollarla üstesinden gelebileceğini anlatan bir çeşit yol haritasıdır. İyileştirme projesi, mahkemeye verilirken bu konularla alakalı belgelerinde birlikte verilmesi gerekmektedir. İyileştirme projesinin, hangi önlemlerin alınacağı ve bu önlemlerin erteleme süresinin bitiminde şirketi nasıl bir etkiye uğratacağı nesnel verilere dayanarak bilgilendirmesi gerekmektedir.

⁹⁴Dumanoglu, a.g.e., s. 83-84.

- **Masrafların Peşin Ödenmesi:** İflas erteleme masraflarının en geç erteleme kararının verilmesine kadar mahkemeye yatırılmış olması gerekmektedir. Erteleme isteğiyle beraber nakit olarak ödenmesi gereken bu avans, erteleme hükmünün duyurulması, gerekli makamlara beyan edilmesi, kayyım ödenecek ücret avansı ve erteleme hükmü üzerine alınacak önlemlerin yürütülebilmesi amacıyla kullanılacaktır.⁹⁵ Mahkeme, erteleme isteğinde bulunan kimseye bu giderleri nakit olarak ödemesi için net bir zaman tanımakta ve bu sürenin bitiminde hala ödeme yapılmamış ise erteleme isteğinin geri çevrilmesi ile ilk iki maddede belirtilen koşulların varlığı durumunda sermaye şirketi veya kooperatifin iflasına karar vermektedir.⁹⁶
- **Fevkalade Mühletten Yararlanılmamış olması:** Bir sermaye şirketi veya kooperatif fevkalade mühlet sağladığında, mühletin sonundan başlamak üzere bir senelik süre içinde İİK. 179. ve devamı maddeleri gereğince iflasın ertelenmesinden faydalanamamaktadır.⁹⁷

2.2.2.İflas Ertelemenin Maddi Şartları

İflas erteleminin maddi şartları arasında şirketin borca batık olması, iyileştirilmenin mümkün olması bulunmaktadır.

2.2.2.1.Şirketin Borca Batık Olması

Borca batıklık ya da aşırı borçlanma, şirketin sahip olduğu varlıklarının kıymeti ile şirket borçlarının toplamının kıyaslanması sonucunda anlaşılmaktadır. Şayet bu kıyaslama neticesinde şirketin varlıkları borçları karşılamıyor ise, o şirket borca batık (aşırı borçlanmış) demektir.

⁹⁵Atalay,a.g.e.,s. 140., Dumanoğlu,a.g.e.,s. 45., İbrahim Ermenek,İflâsın Erteleme, 2. Baskı., Adalet Yayınevi, Ankara., 2010,s.194., Muşul,a.g.e., s. 137-138., Selçuk Özbek, İflâsın Erteleme, Arıkan Yayınları, İstanbul.,2006, s. 50. , Pekcanitezvd.,a.g.e., s. 654.

⁹⁶Atalay, a.g.e., s. 95., Dumanoğlu,a.g.e., s. 45., Muşul, a.g.e.,s. 138., Özbek,a.g.e., s. 50-51.

⁹⁷ İflas Erteleminin Şartları, <http://www.iflaserteleme.com/iflas-erteleminin-sartlari/>,(Erişim Tarihi: 17.04.2018)

Sermaye şirketleri veya kooperatiflerin aşırı borçlanmış olması durumunda uygulanacak kural iflaslarına karar verilmesi iken, müstesna olarak yasadaki koşulların varlığı durumunda iflasın ertelenmesine karar verilecektir. Bu sebeple de, iflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için en başta sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık bulunması ve bu borca batıklık durumunun mahkeme tarafından saptanmış olması gerekmektedir.⁹⁸

Borca batıklık durumu, ister içsel ya da dışsal sebeplerden ister şirketin kendi yapısındaki hatalardan ya da kasıtlı davranış sonucu kaynaklanmış olsun, bu sebeplerin iflas ve iflasın ertelenmesi bakımından hiç bir önemi bulunmamaktadır. Yasa koyucu, kaçınılmaz bir iflas nedeni olarak borca batıklık durumunun meydana gelmiş olmasını kamu yararını ilgilendirmesi sebebiyle kâfi görmüş ve bunun nedeninin araştırılmasını lüzumlu görmemiştir. Fakat bu konu cezai sorumlulukları etkilememekte, kusurlu veya hileli iflas durumlarında suçlular İİK. 310 ve 311. maddeleri gereğince cezaya çarptırılmaktadırlar.⁹⁹

2.2.2.2. İyileştirilmenin Mümkün Olması

Mali durumun iyileştirilmesi, borca batıklık (aşırı borçlanma), aciz hali, ödemelerin tatili, zarar bilançosu veya bu durumlardan birisinin oluşması sonucunda ortaya çıkan ekonomik yetersizliğin, alınacak parasal ve yapısal önlemlerle bertaraf edilmesini, şirket veya kooperatifin yeniden kazançlı ve randımanlı bir biçimde çalışır duruma getirilmesini anlatmaktadır.¹⁰⁰

⁹⁸Ermenek, a.g.e.,s.200.

⁹⁹Ramazan Seyfi, Sermaye Şirketlerinde İflâsın Ertelenmesi, Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, T.C. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.,2007,s.189.

¹⁰⁰Arslan Kaya, Borca Batık Anonim Şirketin İflâsının Ertelenmesi, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, 2.baskı., Beta Yayıncılık, İstanbul., 2001, s.291., Muhammet Özeker, İflâsın Ertelenmesi, Legal Hukuk Dergisi, Eylül, Sayı: 33.,2005,s.3264., Ermenek, a.g.e.,s.215-216., Hakan Pekcantez, İflâsın Ertelenmesi, İBD, Cilt:79, Sayı: 2.,2005,s.323., Ahmet Türk, Anonim Ortaklıkta Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Hukuki Sonuçları (TTK.m.324), Nobel Yayınları, Ankara.,1999,s.60-61., İsmet Sayhan,Anonim Şirketlerde Aktiflerin Pasifleri Karşıluyamamasının Sonucu Olarak İflâs ve İflâsın Ertelenmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 23, Sayı: 1,

Parasal durumun borca batıklık durumunda bulunup bulunmadığını anlamak maksadıyla o kuruluşun bilançosunu incelemek gerekmektedir. Bilanço, bir kuruluşun elinde bulundurduğu mal varlığı ile bu mal varlığının elde edildiği kaynakları ortaya koyan bir mali durum raporudur.¹⁰¹

İşletmenin borca batıklık halinin giderilmesi ve normal çalışmalarını sürdürmede herhangi bir engeli bulunmadığı hususunda nesnel gerekçelere dayanan düşüncenin oluşması gerekmektedir. Burada mahkemenin, iyi bir düşünceyle düzenlenmiş, önem verilmiş ve güven verici bulunan iyileştirme projesinin, şirketin parasal durumunu düzeltmesi olasılığını mümkün görmesi yeterli olmaktadır.¹⁰²

İyileştirme projesi, kuruluşun parasal vaziyetinin ne kadar zamanda ve hangi önlemlerin yürütülmesi ile iyileştirilebileceği gibi bilgiler barındırmaktadır. Bununla birlikte mahkemenin bu bilgileri güven verici ve inandırıcı bulabilmesi amacıyla lüzumlu belgelerin de iyileştirme projesine ilave edilmesi gerekmektedir. Fakat bu, iyileştirme projesinin kati bilgiler barındırması gerektiği biçiminde yorumlanmamalıdır. İyileştirme projesinin borca batık vaziyetindeki sermaye şirketi veya kooperatifin parasal durumunun iyileştirilmesi olasılığını ortaya koyması kâfi gelmektedir.¹⁰³

İyileştirme kavramında en önemli nokta amacın genel olarak parasal durumu kötüye giden şirketin finansal durumunu kuvvetlendirmek ve bu sayede işletmeyi muhtemel bir tasfiyeden kurtulmasını sağlamaktır. Burada önemli olan ticari işletmenin kurtarılması olup işletmenin içinde bulunduğu tüzel kişiliğin kurtarılması değildir.¹⁰⁴

2005,s.102., Atalay,a.g.e., s.98-99., SeyithanDeliduman,İflâsın Ertelenmesinin Etkileri, Kocaeli Üniversitesi Yayınları, Kocaeli.,2008, s.53.

¹⁰¹Dumanoğlu, a.g.e., s.83.

¹⁰²Berna Burcu Yılmaz, İflâsın Ertelenmesi Talebinde İyileştirme Projesi. Maliye Finans Yazıları, Sayı: 85.,2009, s.43-44.

¹⁰³Atalay, a.g.e., s.88., Dumanoğlu, a.g.e., s.150-151., Muşul, a.g.e., s.132-133., Öztekin, a.g.e., s. 60-61., Pekcanitez vd.,a.g.e., s.653.

¹⁰⁴Barış Toraman,İcra ve İflâs Kanununa Göre Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde İflâsın Ertelenmesi, Yetkin Yayınları, Ankara.,2007,s.201-202.

2.2.2.3.Alacaklıların Haklarının Korunması

İflasın ertelenmesi kurumu, erteleme isteğinde bulunan şirketin çıkarı dikkate alınarak hazırlanmış ise de alacaklıların çıkarları kuşkusuz korunmalıdır. İflasın ertelenmesi sonucunda alacaklıların karşı karşıya kalacağı zarar, erteleme kararı verilmeden iflas kararı verilmesi halinde karşılanacakları zarardan çok ise, iflasın ertelenmesi isteğinin reddedilmesi gerekmektedir.¹⁰⁵

İyileştirmenin alacaklıların zararını düşüren veya onların bütünüyle ödenmesini sağlayan bir sonuç olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir. İflasın ertelenmesi için alacaklıların tamamıyla hoşnut edilmesinin hedeflenmesi şart değildir. Başka bir ifadeyle, alacaklıların daha iyi şartlar sağlamaya yönelik bir hakları bulunmamaktadır; alacaklılar yalnızca iflasın ertelenmesi durumunda iflasın hemen açılmasına kıyasla daha kötü bir duruma düşürülmemelerini talep etme hakkına sahiptirler.¹⁰⁶

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İFLAS ERTELEME KARARI VE ALINACAK TEDBİRLER

İflas erteleme kararı verilen şirketin aleyhine icra takibi yapılamaz, yani şirket artık borçlarını ödemez. Bunun nereden nereye kadar olacağı, mahkeme kararında belirtilir. Mahkemenin kararına göre dava bu durum bir yıl da olabilir bir yılın sonunda dört yıl daha uzatılabilir. Başka bir deyimle borç beşinci yılın sonuna ötelenir. Bunun sonucunda şirket belini doğrultamazsa iflasına karar verilir. Borçlu için bir tedbir olurken maalesef ki alacaklı için bu durum ekonomik darboğazı dönüşmektedir.

¹⁰⁵ Yargıtay 19 H.D. 10.03.2005 T, 13373/2443.

¹⁰⁶Öztek, a.g.e., s. 56.

3.1.İFLAS ERTELENMESİ KARARI

Mahkeme tarafından, iflasın ertelenmesi için lüzumlu olan koşulların var olduğuna, iyileştirme projesinin gerçekleri yansıtır uygulanabilir olduğuna ve iyileştirme projesi kapsamında borçların kararlaştırılmış süre zarfında ödenebileceğine inanması durumunda iflasın ertelenmesine karar verilmektedir.

3.1.1.Mal varlığının Korunması İçin Gerekli Olan Erteleme Tedbirlerin Alınması

İflasın ertelenmesiyle beraber 6183 sayılı yasaya bağlı alacaklarda içinde olmak üzere bütün takipler durmaktadır. İflasın ertelenmesinin esas amacı, borçluyu erteleme süresi boyunca alacaklıların takiplerinden dolayı oluşacak olumsuz etkilerden uzak tutmak ve mal varlığının parçalanmasını önlemektir. Bu bağlamda her bir alacaklı kendi başına gerçekleştirdiği takipler ile borçlunun mal varlığından bir miktar koparması, geriye kuruluşu ayakta tutacak bir mal varlığının da yok olmasına neden olmaktadır. Bu olumsuzluğu önlemek amacıyla Amme alacakları da içinde olmak üzere bütün takipler durmaktadır. Fakat alacaklılar takip yoluna gidemedikleri için zamanaşımı süreleri de bu erteleme süresi boyunca durmaktadır. Erteleme süresi boyunca borçluya karşı açılacak iflâs davası haricinde öteki davalar açılabilen ancak bunların neticesinde alınacak ilamlar (bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren resmi belge) takibe konulmamaktadır. Kısacası kendisine iflâs erteleme kararı çıkmış bir ermaye şirketi, bu süre boyunca (imtiyazlı alacaklar haricinde) koruma altına alınarak ticari çalışmalarını sürdürebilmektedir. Mal varlığının parça parça edilmesi önlenerek ticari hayatını sürdürmesi ve düzluğe çıkmak amacıyla kendisine bir imkân tanınmış olmaktadır.

3.1.2.Kayyım Atanması

İİK 179a/II'de, “mahkeme erteleme kararını alması ile birlikte bir kayyımın görevlendirilmesine de karar verir” düzenlemesi bulunmaktadır. Bu hüküm doğrultusunda, defter tutulması önlemindeki gibi mahkemenin başka bir seçeneği olmadığı, kayyımın görevlendirilmesinin yasal bir mecburiyet olduğu görülmektedir. Bu durumda, iflasın ertelenmesi doğrultusunda karar alan mahkeme, verilen bu kararlarla beraber geçici bir koruma önlemi olarak kayyım atanmasına da karar vermektedir.¹⁰⁷ Kayyım görevlendirilmesi ilgili tarafların isteğine bağlı olmaksızın, iflasın ertelenmesi süresi boyunca, işletme mal varlığının muhafaza edilmesi amacıyla zorunlu ve yerinde olan koruma önlemlerinden biridir.¹⁰⁸ İİK 179a/II düzenlemesiyle birlikte, iflasın ertelenmesi halinde mahkemenin bir kayyım atamak mecburiyetinde olduğu, böylelikle işletmenin uzun bir zaman eski idare organının yönetiminde kalmasının engelleneceği ifade edilmiştir.¹⁰⁹

İflasın ertelenmesi ile birlikte anonim şirkete bir kayyım görevlendirilmesindeki esas amaç, işletme çalışmalarının aksamadan devam ettirilmesi, mal varlığının koruma altına alınması, işletmenin idare edilmesi, denetimin sağlanması ve işlemeyi iyi duruma getirmenin yanında işletme alacaklılarının teminat altına alınmasıdır. Alacaklı tarafın alacağını alması, işletme mal varlığının muhafazası ve işletme mevcudiyetinin devam ettirilmesine bağlı bulunmaktadır. Bu nedenle, yönetim kayyımı gerek tüzel kişinin tüm veya bir bölüm mal varlığının muhafaza edilmesi ve idaresiyle gerek alacaklıların çıkarlarını korumakla sorumlu olmaktadır. TBMM'nin gerekli gördüğü kayyımlık müessese ile birlikte işlerini şahsen yönetemeyecek

¹⁰⁷Türk, a.g.e.,s.310., Özekes, a.g.e.,s.30.

¹⁰⁸Hayri Domaniç,Türk Ticaret Kanunu Şerhi'', Cilt: 2, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, İstanbul.,1998, s.548., Baki Kuru,Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 5. Baskı, C. III- IV, Ankara.,1990, s.2813., Atalay, a.g.e., s. 126., İsmail Kayar, Anonim Ortaklıkta Mali Durumun Bozulması, Kayseri.,1997,s. 251.

Atalay, İflasın Ertelenmesi, s. 75, Türk, a.g.e.,s.355.

¹⁰⁹Talih Uyar, 4949 sayılı ve 17.07.2003 tarihli İcra İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Getirdiği Yenilikler, TBBD, Kasım/Aralık, Sayı: 49.,2003, s. 159.

durumda bulunan gerçek veya tüzel kişilerin işlerinin yerine getirilmesi, çalışmalarının devam ettirilmesini ve çıkarlarının korunmasını hedeflemektedir.¹¹⁰

İİK 179a/II düzenlemesine göre, ticaret mahkemesi verilen erteleme kararı doğrultusunda kayyım görevlendirmek zorundadır. Fakat kayyım atanması hususunda mahkemenin geniş bir takdir yetkisi (belli konularda karar verecek olanlara yasaların tanıdığı değerlendirme yetkisi) bulunmaktadır. Misal olarak; koşulları var olduğu zaman ticaret mahkemesi bir kayyım görevlendirmek zorundadır. Fakat kayyım seçiminde veya kayyımın kendisine dair konularda özgürdür. Bu noktada TBMM, kayyımı belirleyecek ve göreve getirecek olan ticaret mahkemesine ciddi bir mesuliyet yüklemiştir. Kayyım olarak göreve getirilecek kişinin, hem kişisel hem de parasal durumunun uygun olmasının yanında bu görevi en iyi biçimde yerine getirecek seviyede bilgi ve tecrübeye de sahip olması gerekmektedir. Çünkü söz konusu görevde yeterli düzeyde bilgisi olmayan bir kayyım, telafisi mümkün olmayan kötü sonuçlara neden olmaktadır. Bununla birlikte, görevin layığıyla gerçekleştirilmesi amacıyla lüzumlu olan düşünsel yetenek, ustalık ve kişisel özelliklere de sahip olması gerekmektedir.¹¹¹

Kayyımın gerçekleştireceği işin içeriği ve zorunlulukları göz önünde bulundurularak; ticaret mahkemesinin, öncelikle yasanın gerekli gördüğü koşulları elinde bulunduran; yani, bu görevi yürütebilecek yeteneklerle donatılmış olan ve yasada açıkça ifade edilen mânilerden biri bulunmayan (TMK 418), hak ve fiil ehliyetine, iki ya da daha çok şey arasındaki ayrımı görme gücüne sahip, yetişmiş, yeterli bilgi, tecrübe ve ustalığa sahip, ileri görüşlü, güvenilir, doğru görüşlü bir tüccar gibi davranan, taraflar ile çıkar ilişkisi olmayan, işletme ile ve alacaklılarla işbirliği içinde faaliyet yürütebilecek ve üstelik yerine göre işletme ve alacaklıların

¹¹⁰Bilge Öztan, Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara.,1970,s.25.

¹¹¹August Egger, çev. Çernis, Volf), ‘‘Aile Hukuku, 3. Kısım, Vesayet, Zürih.,1948, s.283., Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Türk Medeni Hukuku Cilt: 2 Aile Hukuku, İstanbul.,1965,s.507., Aydın Zevkliler, Beşir Acabey ve Emre Gökyayla, Medeni Hukuk, Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku-Aile Hukuku, Ankara.,2000, s.1054.

önerdiği kişi veya kişilerden oluşması zorunluluğunu dikkate alması gerekmektedir.¹¹² Kuruluş ortakları ve alacaklıların kişisel tavsiyeleri, mahkemeye kılavuzluk eden bir mahiyette olmalıdır. Bu nedenlerle, işletme hesaplarına vakıf ve şirket işlerinin gerçekleştirilmesi hususunda uzman hukukçuların ve mali müşavirlerin kayyım olarak göreve getirilmesi ve üstelik bu şahıslardan oluşan bir kayyım grubunun görevlendirilmesi daha yararlı olmaktadır.¹¹³

Kayyım atanması kararı geçici olarak uygulanan hukuki bir koruma önlemidir. Bu önlem belli bir süreliğine olup, bu nedenle kesin bir hukuki koruma sağlamamaktadır.¹¹⁴ Yalnızca iflasın ertelenmesi sürecinde, hâkim aracılığıyla kendiliğinden ve yasal bir gereklilik olarak, mal varlığını muhafaza ve finansal durumun düzeltilmesi maksadıyla karar verilmektedir. İlke olarak iflasın ertelenmesi, şirketin sürmesi, mal varlığının korunması veya düzeltilmesi ile ilgili olup, erteleme süresi ile kısıtlı ve çoğunlukla düzenleme maksatlıdır.¹¹⁵

3.1.2.1.Kayyımın Hukuki Statüsü

Kayyım, iflasın ertelenmesi süreci kapsamında alacaklı ve borçluların çıkarlarını koruyup kollayarak kamu yararına da hizmet etmekte ve bu doğrultuda görevini yerine getirmektedir. Bazı yazarlara göre; kayyımın gerçekleştirdiği faaliyetler, kamu çıkarlarına dönüşmüş özel çıkarları kollamak olduğu için kayyımın hukuki statüsü bu tarafla resmi bir devlet görevlisi olan konkordato komiserinin durumuna benzemektedir.¹¹⁶ İflasın ertelenmesi isteğini alan hâkim ilk olarak bir kayyım göreve getirmek mecburiyetindedir. Kayyım atanmasına dair bu işlem hiçbir çekişmeye

¹¹²Egger,a.g.e.,s.283., Türk,a.g.e. s.356.

¹¹³Türk, a.g.e.,s.356.

¹¹⁴HakanPekcanitez, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes,Medeni Usul Hukuku, Ankara.,2001, s.562., Ejder Yılmaz,Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri, Cilt: 1-2, Ankara.,2001,s.37.

¹¹⁵Üstündağ,a.g.e.,s.13-35., Özekes,a.g.e.,s.57., Hülya Taş Korkmaz,Türk Hukukunda İhtiyati Tedbirler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır.,1995, s.33.

¹¹⁶Atalay, a.g.e., s.75., Ermenek, a.g.e., s. 307.

yol açmayan bir yargı işi olup, kayyımın en esas kamu hizmetlerinden birisi olan adli hizmetlerin yürütülmesine destek olmaktadır.¹¹⁷

Doktrinde kayyımın resmi bir kamu görevlisi olduğu kabul edilmektedir.¹¹⁸ Kayyımın, resmi bir devlet görevlisi, gerçekleştirdiği faaliyetlerin de kamu hizmeti özelliği taşımasının bir sonucu olarak kayyım, görevini doğrudan doğruya kendisi gerçekleştirmek zorundadır. Yani kayyım sorumlu tutulduğu görevleri bir bölümüyle veya tümüyle bir başka kişiye vermesi mümkün olmamaktadır. Kayyımlar görevlerinin ifası esnasında vekâletle bile olsa bir başka kişiyi görevlendirememektedirler. Bu hususuta açık bir kanuni düzenleme olmamakla beraber kayyımın görevinden doğan yetkilerini de üçüncü kişilere aktarması mümkün olmamaktadır.¹¹⁹

3.1.2.2.Kayyımın Görev ve Yetkileri

Kayyımın görevleri, tasdik makamı veya yönetim organı olarak atanmasına bağlı bir biçimde değişmektedir.¹²⁰ İdare organının karar ve işlemlerinin geçerliliğinin kayyımın tasdikine bağlı olduğu hallerde; kayyım, yönetimin vermiş olduğu kararların, işletmeye bir yararının bulunup bulunmadığını araştırmak zorundadır. Bu nedenle, şirketin, mal varlığının ivazsız (karşılıksız, bedelsiz) bir şekilde başka yerlere devredilmesine yönelik idare organı tarafından alınmış kararları kayyımın tasik etmemesi gerekmektedir. Aksi halde, mahkemenin, ilerleyen dönemde kazanç müsaderesi kararı (TCK m.55) vermesi durumunda ilgili karar uygulanamayacaktır. Bu sebeple kayyımın, verilecek bu özellikteki mahkeme kararlarını etkisiz duruma sokacak idare organı kararlarını tasdik etmemesi gerekmektedir.¹²¹ Kayyım, idare

¹¹⁷Ermenek, a.g.e., s. 307.

¹¹⁸Atalay, a.g.e., s.140., Sema Taşpınar Ayvaz, İcra İflas Hukukunda Yeniden Yapılandırma, Ankara.,2005, s.347., Özeken, a.g.e., s.3278., Türk, a.g.e.,s. 355.

¹¹⁹Süha Tanrıver, Konkordato Komiseri, Ankara, s., 1993, 154-155.

¹²⁰Yener Ünver, Hakan Hakeri,Ceza Muhakemesi Hukuku, 10. Baskı, Ankara.,2015, s.430-431.

¹²¹Uğur Ersoy,Ceza Muhakemesi Hukukunda Şirket Yönetimine Kayyım Tayini, Ankara.,2009, s.104.

organı olarak göreve getirilmesi durumunda,söz konusu şirketin idare organının görev ve yetkilerini elinde bulundurmakta, bir çeşit idare organı gibi davranmaktadır. Buna göre kayyımın görev ve yetkileri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;¹²²

- İdare görev ve yetkisi,
- Temsil görev ve yetkisi,
- Şirket defterlerinin tutulması,
- Genel kurul toplantıları ile alakalı görevleri,
- Genel kurul kararlarının uygulanması,
- Ortaklığın hesaplarının düzenlenmesi,
- Mal varlığının azalması durumunda görevleri,
- Sermayenin yükseltilmesi ve düşürülmesi şel alakalı görevleri,
- Ortaklığın bitmesi ve tasfiyesi durumunda görevleri,
- Tescil ve ilan görevi,
- Tahvillerle alakalı görevleri,
- Ortaklık payları veya menkul kıymetleri idare ile alakalı görevleri.

Kayyımın idare organının yerine göreve getirilmesi halinde, özel hukuk hükümleri çerçevesinde göreve başlamış olan şirket idare kurulunun veya müdürlerinin görevleri nihayet bulmaktadır.¹²³

3.1.3.İflâsın Ertelenmesi Süresinin Belirlenmesi

Mahkeme iflâsın ertelenmesi yönünde karar vermekle beraber erteleme nin yürürlükte olacağı süreyi de saptamak zorundadır. Şirketinin iflâsı süresi belirtilmeyerek parasal durumunun düzelmesi gerçekleşinceye kadar ertelenememektedir. İflâsın ertelenmesi,sadece kararlaştırılmış bir süre ile kısıtlı olarak ertelenebilmektedir.

¹²²Reha Poroy, Ünal Tekinalp ve Ersin Çamoğlu,Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 10. Bası, İstanbul.,2005, s.297-298.

¹²³Adem Sözüer ve M. Kenan Tekdağ,Ceza Muhakemesi Kanunu Neler Getiriyor?, HPD, Nisan.Sayı: 3., 2005, s.57.

İflasın erteleneceği bu süre mahkeme aracılığıyla hâkimin takdir yetkisi ile birlikte ve İİK m.179/b-4.f hükmü göz önünde tutularak şirketin idari yapısına, iyileştirme projesinin kalitesine, şirketin parasal durumunun düzeltilebilmesi amacıyla lüzumlu olacak süreye göre alacaklıların çıkarları ve yurt ekonomisinin vaziyeti de dikkate alınarak belirlenmesi gerekmektedir. Ancak belirlenecek olan bu sürenin, iyileştirme projesinde bulunan önlem, yol ve yöntemlerin kolayca uygulanmasını sağlayacak bir özellikte olması gerekmektedir. Buna göre erteleme süresi ilk etapta en fazla bir sene olarak belirlenebilmektedir (İİK m.179/b-4.f. 1.cüm). Mahkemenin erteleme kararı ile birlikte saptamak mecburiyetinde olduğu bu süreyi bir seneden fazla belirlemesi imkânsızdır.¹²⁴ Ancak mahkeme şartlar gerektirdiğinde bir seneden daha az bir süre belirleyebilme hakkını elinde bulundurmaktadır. Mahkeme erteleme kararı ile beraber saptayacağı erteleme süresini bir senelik azami süre dâhilinde kalmak şartıyla değer biçeceği bir süreyi belirleyebilmektedir.¹²⁵ Eğer mahkeme erteleme kararını şirketin vaziyetini kısa bir aradan sonra yeniden incelemek koşuluyla almış ise bu durumda erteleme süresini bir seneden daha az bir süre belirleyebilmektedir.¹²⁶

Ayrıca bu erteleme süresi, arttırılması imkânsız bir süre de değildir. Söz konusu bu süre kayyımın sunduğu raporlar¹²⁷ doğrultusunda mahkeme tarafından kararlaştırılacak süreler dâhilinde arttırılabilmektedir. Fakat uzatma süreleri toplamı maksimum dört seneyi aşmamaktadır (İİK m.179/b-4.f. 2.cüm). Dolayısıyla erteleme kararı ile birlikte ilk önce saptanan erteleme süresinin mahkeme tarafından uygun bulunacak süreler kadar ve birden fazla arttırılması kanuni olarak mümkündür.

Mahkeme tarafından saptanan erteleme süresinin arttırılması için, erteleme kararı için aranan esasa ait maddi koşulların mevcudiyetini muhafaza ediyor olması gerekmektedir.¹²⁸ Bu kapsamda öncelikle işletmenin parasal durumunda iyileştirilmenin gerçekleştiğinin kabul edilebileceği seviyede borca batıklıktan

¹²⁴Çavdar, a.g.e., s.286.

¹²⁵Öztek, a.g.e., s. 127

¹²⁶Atalay, a.g.e., s. 110.

¹²⁷Öztek, a.g.e., s. 129., Pekcanitez, a.g.e., s. 346.

¹²⁸Türk, a.g.e.,s. 323-324.

kurtulamamış olması gerekmektedir. İşletme borca batık vaziyetinden kurtulmuş ve işletmenin parasal durumunda düzeltilme sağlanmış ise, iflâs ve iflâsın ertelenmesi sebebi yok olacağı için, iflâsın ertelenmesine veya erteleme süresinin arttırılmasına gerek görülmektedir.¹²⁹ Fakat bunun belirlenmesi maksadıyla aynen ilk iflas erteleme kararındaki borca batıklık durumunun belirlenmesinde olduğu gibi TTK m.324/2’de gerekli görülen yol ve yöntemlere uygun olarak güncel bir borca batıklık tespit bilançosunun düzenlenmesi¹³⁰ ve bilirkişi incelemesi yaptırılması gerekmektedir.¹³¹

Ayrıca erteleme süresi dâhilinde ve iyileştirme projesi kapsamında önemli faaliyetler gerçekleştirilmiş ve projede önceden kararlaştırılan iyileştirme önlemleri yürütülmüş¹³² fakat parasal durum düzeltilmemiş olmalıdır. Yani ilk iflas erteleme süresi, işletmenin tüm dürüst çalışmalarına karşın parasal durumunun düzeltilmesi ve ertelemeden arzulanan amacın gerçekleşmesi açısından yetersiz olmalıdır. Bununla birlikte işletmenin parasal durumunun düzeltilmesinin mümkün olması gerekmektedir. Yine ilk erteleme kararındaki gibi işletmenin veya alacaklının ya da kayyımın bu doğrultuda istek yapmış olması gerekmektedir.¹³³ Erteleme süresinin arttırılmasına da aynen erteleme kararında olduğu gibi mahkeme tarafından kendiliğinden karar verilememektedir.¹³⁴

Bununla birlikte erteleme süresi ve iyileşme süresi aynı kavramlar değildir. Erteleme süresi, şirketin bilançosundaki borca batıklığın ortadan kaldırılması ve parasal durumunun uygun bir duruma gelmesine yardımcı olacak koşulların sağlanması amacıyla verilen ve izlenme baskısı olmadan çalışmalarını sürdürerek işlerini yoluna koymasını sağlayan, ilk seferde en fazla 1 senelik bir zaman dilimini kapsayan ve uzatılması mümkün olan bir zaman dilimidir.¹³⁵ İyileşme süresi ise şirketin parasal durumunun düzeltilbileceği ve bu düzelme ile şirket hakkındaki iflâsın ertelenmesi

¹²⁹Çavdar, a.g.e.,s. 192.

¹³⁰Öztek, a.g.e., s. 45.

¹³¹Pekcanitez, a.g.e., s. 346.

¹³²Öztek, a.g.e., s. 128.

¹³³Atalay, a.g.e., s. 110., Çavdar,a.g.e.,s. 113., Öztek, a.g.e., s. 129.

¹³⁴Çavdar, a.g.e.,s. 288-289.,Öztek, a.g.e., s. 86.

¹³⁵Atalay, a.g.e.s. 521.

kararının kaldırılarak şirketin normal ticari yaşamına tekrardan erişeceği zaman dilimini anlatmaktadır.

3.2.İFLAS ERTELENMESİ KARARININ SONUÇLARI

Çalışmanın bu bölümünde yeni düzenlemelerden önceki dönemde iflas ertelenmesi kararının sonuçları; iflâs kararının ve etkilerinin geçici bir süre geri bırakılması ve iflâsın ertelenmesi süresinin işlemeye başlaması, iflâsın ertelenmesi kararının hüküm fıkrasının ilanı ve gerekli bildirimlerin yapılması, iyileştirme projesinde öngörülen iyileştirme tedbirlerinin derhal uygulamaya geçirilmesi ve mal varlığının korunması için mahkemenin aldığı erteleme tedbirlerin uygulamaya geçirilmesi olarak dört başlık altında ele alınmaktadır.

3.2.1.İflâs Kararının ve Etkilerinin Geçici Bir Süre Geri Bırakılması ve İflâsın Ertelenmesi Süresinin İşlemeye Başlaması

İflâsın ertelenmesi kararıyla birlikte iflâsının ertelenmesine karar verilen şirket bu karardan sonra iflâs etmekten kurtulmaktadır. Bu sebeple iflâsın ertelenmesi kararının ilk neticesi, şirket hususundaki borca batıklık sebebine dayalı iflâs kararının ve bu karara ilişkin kanuni neticelerinin uygulanmasının belli bir süreliğine ertelenmesidir. Bu karar ile beraber iflâs kararının alınması geçici bir süre ertelendiği için var olan iflâs davası son hükümle sona ermeyip erteleme süresi bitinceye kadar bekletilmektedir. Eğer erteleme süresinin bitiminde şirketin parasal durumu iyileşmezse mahkeme hiçbir isteğe gerek duymadan önceki iflâs davasını yeniden inceleyip şirket hakkında doğrudan iflâs kararı vermektedir. Buna karşın erteleme süresinin istenildiği gibi yararlı bir biçimde geçirilmesi halinde ise, mahkeme bekletilen iflâs davasını borca batıklık halinin yok olması sebebiyle reddine karar vermektedir.

İflâs kararının erteleme kararı ile birlikte ertelenmesinin yanında erteleme kararıyla beraber saptanmış olan erteleme süresi de, bu kararlar birlikte çalışmaya

başlamaktadır.¹³⁶ İflâsın ertelenmesi süresinin çalışmaya başlaması için erteleme kararının duyurulmasına veya kesin olarak yürürlüğe girmesine ise lüzum görülmemektedir.¹³⁷

3.2.2.İflâsın Ertelenmesi Kararının Hüküm Fıkrasının İlanı ve Gerekli Bildirimlerin Yapılması

İflâsın ertelenmesi yönünde karar alındığında mahkeme söz konusu bu erteleme kararının hüküm fıkrasını duyurmak ve lüzumlu yerlere de beyan etmek mecburiyetindedir (İİK m.179/a-son fıkra). Kanunlarımızda iflâsın ertelenmesi kararının duyurulması ve lüzum görülen yerlere beyan edilmesi konusunda 4949 sayılı kanun ile uygulanan İcra ve iflas kanunu değişikliğinden önce herhangi bir düzenleme bulunmamaktaydı. Fakat bu hususta net bir düzenleme var olmamasına karşın doktrinde erteleme kararının duyurulması zorunluluğu genellikle kabul görmekteydi.¹³⁸

4949 sayılı kanunla birlikte İcra ve iflas kanununda uygulanan radikal değişiklikler ile iflâsın ertelenmesi kararının duyurulması ve beyan edilmesi konuları bütünüyle yasal bir temele oturtulmuştur. Bu değişiklik ile beraber erteleme kararının hüküm fıkrasının İcra ve iflas kanunu m.166/2’de yer alan hükümlerle duyurulması gerektiği net bir şekilde belirtilmiştir. Bu doğrultuda erteleme kararının mahkeme aracılığıyla karar tarihinde, baskı miktarı elli binden fazla olan ve ülke genelinde dağıtımı gerçekleşen gazetelerden herhangi biri ile beraber iflâsı ertelenen işletmenin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki bir gazetede ve Ticaret Sicili Gazetesinde duyurulması gerekmektedir. Baskı sayısı elli binin üstünde olan ve ülke genelinde

¹³⁶Öztek, a.g.e., s. 75., Çavdar, a.g.e.,s. 113-123.

¹³⁷Çavdar, a.g.e.,s. 113.,Pekcanitez, a.g.e., s. 57.

¹³⁸Atalay, a.g.e., s. 111, NisimFranko, Sermaye Şirketlerinde - Özellikle Anonim Şirketlerde - İflas ve Tehiri”, Prof.Dr. Haluk Tandoğan’ın Hatırasına Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.,1990, s.428., Baki Kuru,Pasifi Aktifinden Fazla Olan Sermaye Şirketlerinin İflâsı, AD, 1970/10., s.632., Pekcantez, a.g.e., s. 57., Türk,a.g.e.,s. 336., Üstündağ,a.g.e., s.20.

dağıtımını gerçekleştiren gazetenin yayınlandığı yer hem de muamele merkezi ise bu durumda yerel gazetede duyuru yapılmasına lüzum görülmemektedir (İİK m.166/2).

İflâsın ertelenmesi kararının kamusal nizamı dayakından ilgilendiriyor olması ve bununla birlikte çabuk davranma zorunluluğunda göz önünde bulundurularak mahkeme aracılığıyla re'sen ve hemen duyurulması ve şirketin iflâsının ertelenmesi ile alakalı olan şahıs ve kuruluşlara da zorunlu beyanların yapılması gerekmektedir.¹³⁹ İflâs kararından değişik olarak burada kararın duyurulması ve lüzum görülen yerlere beyan edilmesi doğrudan doğruya mahkeme tarafından yapılmaktadır. Oysa iflâs kararı verilmesi durumunda iflâs kararı mahkeme tarafından yalnızca iflâs dairesine haber verilmekteydi. İflas dairesinde iflas kararını re'sen zorunlu yerlere beyan etmekte ve duyurmaktaydı (İİK m.166/1).

İflâsın ertelenmesi kararının duyurulması pek çok açıdan önemlidir. En başta iflâsın ertelenebilmesi maksadıyla zorunlu olan borca batıklık bildirimini veya iflâs isteğinin duyurulması, üçüncü şahıslar ve bilhassa bankalar gözünde prestiji olumsuz olarak etkilenen şirketin bu saygınlığına tekrardan kavuşmasına imkân tanımaktadır. Ayrıca erteleme kararı ile birlikte özellikle alacaklılar olmak üzere üçüncü şahısların hakları etkileneceğinden bu kişilerin erteleme kararının etkisini gösterebilmesi açısından iflâsın ertelenmesi kararının duyurulması büyük bir önem taşımaktadır.¹⁴⁰

Bununla birlikte iflâsın ertelenmesi kararının duyurulması, iflâsı ertelenen şirket ile erteleme süresi dâhilinde bağlantı kuracak olan üçüncü şahısların ve gelecekteki alacaklıların şirketin parasal durumu konusunda malumat sahibi olmalarını sağlaması açısından da ciddi bir değere sahiptir.¹⁴¹ Ayrıca erteleme kararı ile birlikte göreve getirilecek olan kayyımın sorumluluklarına açıklık kazandırmak bakımından da İflâsın ertelenmesi kararının duyurulması büyük bir önem teşkil etmektedir.¹⁴² Bununla birlikte iflâsın ertelenmesi kararının duyurulması, aynı zamanda işletmenin

¹³⁹Nizam İpekçi, İcra ve İflâs Kanunu Tatbikatı'(Şerh), Cilt. II, 5. Bası, Ankara.,2005,s. 1153.

¹⁴⁰Öztek, a.g.e., s. 131.

¹⁴¹ Türk, a.g.e., s. 312., Franko, a.g.e.,s. 428.

¹⁴²Atalay,a.g.e.,s. 111-112.,Franko,a.g.e.,s. 428., Pekcanitez, a.g.e., s. 57., Üstündağ, a.g.e.,s. 20.

borca batık durumda olduğu ve iflâs etmek üzere olduğu anlamını taşıdığından şirketin finansal durumunun düzeltilmesi amacıyla gereksinim duyduğu finansmanların sağlanmasında olumsuzluklara neden olmaktadır.¹⁴³

Erteleme kararını alan mahkeme yalnızca bu kararı duyurmakla kalmamakta, bu kararı İcra ve iflas kanunum.166/2 gereğince lüzumlu yerlere beyan etmektedir. Nasıl ki iflâs kararı zorunlu yerlere haber veriliyorsa, iflâsın ertelenmesi kararının da aynı şekilde ilgili yerlere haber verilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda iflâsı ertelenen işletmenin özelliklerine göre bilhassa tapu sicil müdürlüklerine, ticaret sicil memurluklarına, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, mahalli ticaret odalarına, menkul kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna, şirketin taraf olduğu takiplerin devam ettiği icra dairelerine ve öteki ilgili yerlere bildirilmesi gerekmektedir.

3.2.3.İyileştirme Projesinde Öngörülen İyileştirme Tedbirlerinin Derhal Uygulamaya Geçirilmesi

İflâsın ertelenmesi isteği ile beraber mahkemeye verilen iyileştirme projesinde bulunan düzeltme önlemleri, mahkemenin erteleme kararı almasında çok etkili olmaktadır. Mahkeme, iyileştirme projesinde bulunan bu önlemleri dikkate alarak işletmenin finansal durumunun düzeltilmesinin imkân dâhilinde olduğuna kanaat getirmiş bulunduğundan mahkemenin erteleme kararı almasıyla beraber bu düzeltme önlemlerinin de hiç vakit kaybetmeden hayata geçirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, işletmeye erteleme kararı verilmesi ile birlikte gerçekleştirilmeye çalışılan amacın kendisi tehlikeye girebileceği gibi işletmenin parasal durumunun düzeltilmeside de imkânsız hale gelecektir.¹⁴⁴

¹⁴³Pekcanitez, a.g.e.,s. 57.,Türk, a.g.e., s. 312.

¹⁴⁴Seyfi, a.g.e.,s. 271.

3.2.4.Mal varlığının Korunması İçin Mahkemenin Aldığı Erteleme Tedbirlerin Uygulamaya Geçirilmesi

İflâsın ertelenmesi doğrultusunda karar alan mahkeme mal varlığının korunması amacıyla zorunlu olan erteleme önlemlerini almak mecburiyetindedir. Bu erteleme önlemleri, işletmenin erteleme süresi boyunca gerek işletmenin gerek alacaklıların çıkarlarının korunmasına yönelik hizmet yapmaktadır. Bu sebeple zaten borca batıklık seviyesinde parasal durumu kötü olan bir işletmenin elindeki mal varlığının hemen korunmaya alınması amacıyla gerçekleştirilen erteleme önlemlerinde de bir an önce uygulanması büyük bir önem taşımaktadır. Yine aynı biçimde iflâsın ertelenmesinden umulan amacın gerçekleşebilmesi amacıyla işletmenin finansal durumunun düzeltilebilir olması da gerekli olduğundan işletmenin bu vaziyetini kötü etkileyecek her çeşit etkilere ve faaliyetlere karşı da işletmenin mal varlığının muhafaza edilmesi büyük bir önem teşkil etmektedir. Bu sebeple aynen iyileştirme önlemlerinde olduğu gibi mal varlığının muhafaza edilmesi amacıyla verilmiş olan erteleme önlemleri kararlarının da İİK m.179/b-1 hükmündeki gibi erteleme kararının kesin yürürlüğe girmesi ve duyurulması beklenmeden anında erteleme kararı ile bereber uygulanması gerekmektedir.¹⁴⁵

3.3.İFLAS ERTELEMENİN SONA ERMESİ

Çalışmanın bu bölümünde yapılan yeni düzenlemeler öncesinde uygulamada olan iflas ertelemenin sona ermesi; iflâsın ertelenmesi ve iflâsın kaldırılması, iflâsın ertelenmesi ve uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma iflâsın ertelenmesi ve konkordato başlıkları altında ele alınmaktadır.

¹⁴⁵Seyfi, a.g.e.,s. 272.

3.3.1.İflâsın Ertelenmesi ve İflâsın Kaldırılması

İflâs, ticaret mahkemesi tarafından iflâs kararı alınan bir müflisin haczedilen tüm mallarının cebri icra yöntemiyle nakde çevrilip, elde edilen bu paradan, bilinen tüm alacaklılara ödeme yapılmasını sağlayan toplu bir icra yoludur.¹⁴⁶ İflâs kararının verilmesiyle beraber gerek müflis gerek alacaklılar gerek kamu hukuku açısından bazı olumsuz neticeler ortaya çıkmaktadır.¹⁴⁷

İflâsın bu olumsuz neticelerini önlemek amacıyla yasa koyucu, mümkün mertebe iflâsa bağlı kişilerin iflâsını engellemek amacıyla,birtakım önleyici düzenlemelerde bulunmaktadır. Bu düzenlemelerin en üstünde konkordato, 12.02.2004 tarihli 5092 sayılı İcra Ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 309.maddesi ile eklenen uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma ve iflâsın ertelenmesi yöntemi yer almaktadır. Ayrıca bu yöntemlerin sunduğu olanaklardan hiç veya yeteri kadar yararlanamayan bir müflisin sonu ise kaçınılmaz olarak iflâs etmektir. Ancak bu olanaklardan gereği gibi yararlanamayıp iflâs etmek mecburiyetinde kalan borçlunun yine de iflâsın yıkıcı etkileriyle yüz yüze gelmesi pek de arzu edilem bir durum olmamaktadır. Bu gereksinimi gören kanun koyucu, borçlunun, iflâsın bu kaygı verici neticelerinden kurtulmasına son bir imkân vermek amacıyla iflâsın kaldırılması yöntemini düzenlemiştir (İİK m.182). İflâsın kaldırılması müessesesi, iflâsı engellenemeyen müflisin, iflâsın olumsuz hukuksal sonuçlarından kurtulabilmesine imkân sunan bir iflâs kurumudur.¹⁴⁸

İflâsın kaldırılması, kendisine iflâs kararı uygulanmış olan bir müflisin iflâsın olumsuz hukuki neticelerine maruz kalmaması amacıyla kanunda belirtilen belli durumların mevcut olması durumunda iflâs kararı almış olan mahkeme tarafından bu iflâs kararının yok sayılmasıdır (İİK m.182/1).

¹⁴⁶Kuru vd.,a.g.e., s. 497.

¹⁴⁷Hakan Albayrak, İflâsın Kaldırılması'', Yetkin yayınları, Ankara.,2007, s.18-50., Kuruvd.,a.g.e., s. 561-604.

¹⁴⁸Albayrak, a.g.e., s.104-105.

İflâsın kaldırılması ile iflâsın ertelenmesi arasındaki en önemli ayrım, her iki yöntemin talep etme aşamasında ortaya çıkmaktadır. İflâsın ertelenmesi, daha iflâs kararının alınmadığı bir noktada söz konusu iken; iflâsın kaldırılması ise sadece iflâs kararı alındıktan sonra uygulanabilmektedir.¹⁴⁹

Her iki yöntemin uygulamaya koyulması için kesinlikle bir isteğin yapılmış olması gerekmektedir. Ancak her iki yöntem bakımından istekte bulunabilecek kişiler arasında bir ayrım yapılmamaktadır. Buna göre iflâsın ertelenmesi için yönetim ve temsil ile görevlendirilmiş kişiler ile alacaklılar istekte bulunabilirken; iflâsın kaldırılması için konkordatonun onaylanmış olması durumunda iflâs idaresi, öteki hallerde ise borçlu istekte bulunabilmektedir.¹⁵⁰

Ayrıca her iki yöntemin hedefler, yol açtığı sonuçlar ve etkileri açısından benzerlikleri bulunmaktadır. Her iki yöntem iflâsı engelleme ve yok sayma işlevini kapsayarak müflisin yeniden faaliyetlerine başlamasını ve bu biçimde genel iktisadi sistemin korunmasını amaçlamaktadır.¹⁵¹ Bununla birlikte iflâsın ertelenmesi gibi iflâsın kaldırılmasına da, müflis işletmenin muamele merkezinin olduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi karar vermektedir. Üstelik iflâsın kaldırılması için daha önceki iflâs kararını alan mahkeme yetkili ve görevli olmaktadır.¹⁵²

3.3.2.İflâsın Ertelenmesi ve Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma

Uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma, parasal durumu kötüye giden bir sermaye şirketinin veya kooperatifin borçlarının ve lüzum görülmesi durumunda da yapısal düzenlemesini gerçekleştirmek amacıyla, alacaklıları ile önceden anlaşmaya varılmış ve alacakların belli bir çoğunluğu ile yalnızca bu alacaklılar nezdinde hüküm doğurmak amacıyla tasdik edilmiş olan bir proje kapsamında, işletmenin parasal

¹⁴⁹Albayrak, a.g.e.,s.60-61.

¹⁵⁰Albayrak, a.g.e.,s.94-100.

¹⁵¹Albayrak, a.g.e., s.61.

¹⁵²Albayrak, a.g.e.,s.104-105.

durumunun düzeltilmesini sağlayan ve yetkili kurumun onayı ile netice doğuran ve önceden yapılmış sözleşmelerin uygulanmasını engelleyen cebri bir anlaşmadır.¹⁵³

İflâsın ertelenmesi ve uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma, genel anlamda parasal durumu kötüye giden borçlulara iflâstan kurtulma şansı tanıyor ise de birbirinden bütünüyle bağımsız ve farklı müesseselerdir. Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma, parasal durumu kötü olan bir işletmenin yapısal olarak tekrardan düzenlenmesine ve parasal durumunun düzeltilebilmesine hizmet eden etkili bir yöntemdir. İflâsın ertelenmesi ise, işletmenin maddi hukuk ilişkileri üzerinde etkili olmayan yalnızca iyileştirme projesinde yer alan düzeltme önlemleri ve usullerinin tatbik edilmesine olanak tanıyan önemli bir müessesedir. Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma, müflis kuruluş ile alacaklıların, kuruluşun yaşadığı ödeme zorluğu problemini ortadan kaldırmak veya borca batıklık halinden uzaklaştırmak amacıyla tarafların aralarında gerçekleştirdikleri uzlaşma esasına dayanmaktadır. Bu sebeple iflâsın ertelenmesi, gerçek manada tek başına bir tekrardan yapılandırma usulü olmayıp olsa olsa tekrardan yapılandırma aracı olarak faydalanabilecek kanuni bir olanaktır.¹⁵⁴

Her iki yöntemde, faydalanacak olan müflisler açısından kural olarak belli bir değişiklik yoktur. Her iki yöntemden de, sadece sermaye şirketleri ve kooperatifler faydalanabilmektedir.¹⁵⁵ Fakat TBMM uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırılma yöntemine, bir sermaye şirketi konumunda bulunan bankalar ve sigorta şirketlerinin borçlu statüsü ile müracaat edemeyeceklerini net bir şekilde ifade ederek bu hususta bir kısıtlama getirmiştir (İİK m. 309/t-2.fıkra). Oysa iflâsın ertelenmesinden faydalanacak olan sermaye şirketleri açısından bu biçimde net bir kısıtlama

¹⁵³Alper Efe Erten,Mali Durumu Bozulan Sermaye Şirketlerinin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması, Seçkin Yayınları, Ankara.,2006,s.23., Taşpınar,s. 291-296., Atalay,, s. 40-41., Toraman, s. 43., Pekcanitez vd.,a.g.e., s. 483., Şakir Balcı,Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması Hakkında Değerlendirmeler, Manisa Barosu Dergisi, Sayı: 95.,2005, s.52.

¹⁵⁴Atalay,a.g.e.,s. 273.

¹⁵⁵Toraman, a.g.e.,s. 45-46.

bulunmamaktadır.¹⁵⁶ Buna karşılık her iki müesseseden faydalanmayı talep edebilecek kişiler açısından ise bir değişiklik bulunmakta buda iflâsın ertelenmesi yöntemini istekte bulunacak kitlenin, uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma yöntemini talep edecek kitleden daha fazla olduğu yönündedir. Buna göre iflâsın ertelenmesini gerek müflis kuruluş gerek alacaklılar talep edebiliyorken; uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma yöntemini ise yalnızca müflis kuruluş talep edebilmekte ve ayrıca alacaklıların bu hususta istek yetkileri bulunmamaktadır.¹⁵⁷

Her iki müesseseyi yürürlüğe koyup uygulamak amacıyla zorunlu olan parasal durumun kötüleşmesi koşulu açısından iki yöntem arasında bazı değişiklikler bulunmaktadır. Uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma yöntemine müracaat etmek isteyen sermaye şirketi veya kooperatifin, vadesi gelmiş nakit borçlarını ödeyemeyecek bir vaziyette olması veya hali hazırdaki alacaklarının borçlarını karşılamaması (borca batık halde olması) ya da bu durumlardan herhangi birine düşeceği hususunda güçlü belirtilerin¹⁵⁸ oluşması gerekmektedir (İİK m.309/m). Oysa iflâsın ertelenmesi, parasal durumun kötüleşmesi vaziyetlerinden yalnızca borca batıklık haline mahsusdur. Bu sebeple uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma yöntemine müracaat etmek için lüzumlu olan nedenler, iflâsın ertelenmesi için gerekli olan nedenden daha ayrıntılıdır.

İflâsın ertelenmesinde müflis kuruluşun alacaklılar ile uzlaşmasına gerek bulunmamaktadır. TBMM uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırmadan değişik olarak, müflisin alacaklıları ile uzlaşmasını ve bu uzlaşma maksadıyla da belli bir çoğunluğun kabulü koşulunu, iflâsın ertelenmesi yönteminde aramamaktadır. Ayrıca uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma yöntemi, düzenleniş biçimi açısından iflâsın ertelenmesinden çok daha detaylı işlemlerin uygulanmasını beraberinde

¹⁵⁶Pekcanitez, a.g.e.,s. 334., Toraman,a.g.e.,s. 29.

¹⁵⁷Abdülkadir Böke,Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 1.,2005, s.227.

¹⁵⁸Toraman,a.g.e.,s. 44.

gerektirmektedir. Bununla birlikte uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma, iflâsın ertelenmesi yöntemine kıyasla daha yeni bir usul olarak karşımıza çıkmaktadır.¹⁵⁹

İflâsın ertelenmesi, kuruluşu borca batıklıktan uzaklaştırarak, parasal durumunun düzeltilmesini hedeflemekte iken; uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma, yalnızca kuruluşun borçlarının diğer bir ifadeyle alacaklıların çıkarlarının tekrardan düzenlenmesini amaçlamaktadır. Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma yöntemine dair düzenlemeler ve bilhassa bu müessesenin kuruluşun alacaklıları ile uzlaşması esası üzerine kurulmuş olması göz önüne alındığında, düzenlenecek olan şeyin kuruluşun borçları olduğu, buna karşılık yapısal anlamda kuruluşun kendisinin tekrardan yapılandırılmasının doğrudan hedeflenmediği ifade edilmektedir.¹⁶⁰

Türkiye hukuk düzeninde borca batıklık sebebiyle iflâs kararının alınmasını önleyen tek uygulama iflâsın ertelenmesidir. Uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma yöntemi, kendi başına iflâs davasının neticelenmesini erteleyememektedir. Bununla birlikte mevzuatımız bakımından uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma müessesesine müracaat etmeden önce, müflis ile alacaklıların önceden görüşme içinde bulunmaları ve bu görüşmelerin de alacaklıların belli bir çoğunluğu ile neticelenmesi gerektiğinden ve bu görüşme sürecinde kovuşturmaları durduracak herhangi bir hüküm yer almadığından görüşmelerin sonuca varması bir hayli güçtür. Bu sebeple uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma yönteminin yürütülebilmesi açısından, bu aşamada, kanuni olarak bir mecburiyet olmamakla beraber, kovuşturmalardan temizlenmiş rahatbir ortamı düzenleyen bir müessese olarak iflâsın ertelenmesi isteğinin yapılabilmesi, büyük bir önem taşımaktadır. Çünkü kuruluşun tekrardan yapılandırma yöntemini uygulayabilmesi için, iflâs tehlikesinden uzaklaşmasını ve rahatlmasını temin edecek bir ortama gereksinimi bulunmaktadır. Bu durumda iflâsın ertelenmesine yönelik istekte bulunulması, uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma yöntemi bakımından değerli bir tekrardan yapılandırma aracı olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹⁵⁹Seyfi, a.g.e.,s. 43.

¹⁶⁰Böke, a.g.e.,s. 224.

Bu noktada iflâsın ertelenmesi doğrultusunda karar alındığında, verilen bu karar ile beraber görülmekte olan iflâs davası da, erteleme sonuna kadar veya uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırmaya dair yargılamanın neticesine karar verilinceye kadar bekletilmektedir. Uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma projesi mahkeme tarafından kabul edildikten sonra bekletilen iflâs davasının geri çevrilmesi ve erteleme kararının sona erdirilmesi gerekmektedir.¹⁶¹

Buna karşılık uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma projesi mahkeme tarafından geri çevrildiğinde ise kuruluşun bu aşamada borca batık halinde bulunup bulunmadığının tespit edilerek neticesine göre davranılması gerekmektedir. Eğer kuruluş borca batık vaziyette ise, erteleme kararı mevcudiyetini koruduğundan kayyımın sunduğu rapora göre davranılmalı; eğer borca batık halinde bulunmuyorsa, sadece erteleme kararının maddi koşulu zail olacağından erteleme kararı sona erdirilip iflâs davasının geri çevrilmesi gerekmektedir.¹⁶²

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma yöntemine kuruluşun yalnızca borca batık vaziyette bulunduğu bir zamanda değil, şirketin borca batık vaziyette bulunmadığı bir zamanda da müracaat edilebilmektedir (İİK m.309/m). Böyle bir vaziyette yeniden yapılandırma müessesesine müracaat edilip bu isteğin geri çevrilmesi, kuruluşun daha sonra borca batık duruma gelmesi sebebiyle yapılacak bir iflâs yargılamasında bu defada iflâsın ertelenmesinin talep edilmesine herhangi mani yoktur. Ayrıca alacaklılar ile işletme arasında kabul edilen ve bir anlaşma metni özelliği taşıyan fakat mahkeme tarafından geri çevrilen yeniden yapılandırma projesi, projede bulunan alacaklıların uygun bulması durumunda, iflâsın ertelenmesi için zorunlu olan iyileştirme projesi içerisinde bulunacak düzeltme önlemlerinden biri olarak kabul edilip müflis işletme vasıtasıyla iflâsın ertelenmesinin talep edilmesine imkân sağlamaktadır¹⁶³

¹⁶¹Altay, a.g.e.,s.636-637.

¹⁶²Seyfi, a.g.e.,s. 45-46.

¹⁶³Seyfi,a.g.e.,s. 46-47.

Her ne kadar borca batıklık durumunda müflis şirkete iki seçenek sunulmuş¹⁶⁴ olsa da müflis şirketin arzu ettiği sonuca iflâsın ertelenmesiyle de erişmesinin olanaklı olması, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma yönteminin iflâsın ertelenmesinden çok daha detaylı işlemler gerektirmesi, uzlaşma müessesesinin İİK m.309/m-ü arasında düzenlenen usuldeki gibi olmasa da işletmenin alacaklıları ile kabul ettiği anlaşma metninin iflâsın ertelenmesinde bir düzeltme önlemi olarak uygulanabilirliği karşısında bu yöntemin borca batıklık durumunda uygulamada neredeyse hiç rastlanmayacağı belirtilmektedir. Ayrıca borca batıklık durumunda bu vaziyetin mahkemeye beyan edilmesi mecburi olduğundan, böyle bir beyan yapılmadan doğruca uzlaşma yoluyla tekrardan yapılandırma talep edilmesinde olanaklı değildir¹⁶⁵ Tüm bu sebeplerle birlikte uygulamada, borca batıklık halinde daha fazla iflâsın ertelenmesi olanağının tercih edilebileceği ifade edilmektedir.¹⁶⁶

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma usulü, ilk etapta alacaklıların ve daha sonrada ülke ekonomisinin çıkarlarını kollamak amacına hizmet etmekte iken; iflâsın ertelenmesi usulü ise ilk etapta müflis kuruluşun daha sonra alacaklıların ve genel olarak da yurt ekonomisinin menfaatlerini kollamak amacını taşımaktadır.¹⁶⁷

İflâsın ertelenmesi usulünde, alacaklılar içinde alacağın özelliğinden kaynaklanan değişiklik haricinde her hangi bir ayırım uygulanmazken; uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmada, müflis şirket anlaşacağı ve projeden faydalandırmayı düşündüğü alacaklıları özgürce saptayabileceği gibi saptadığı bu alacaklılar içinde de sınıflar oluşturabilme olanağına sahiptir.¹⁶⁸

¹⁶⁴Balcı, a.g.e., s. 39.

¹⁶⁵Toraman, a.g.e., s. 45.

¹⁶⁶Toraman, a.g.e., s. 46., Ali Cem Budak, Türk Hukukunda Çekişmesiz Yargı - İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi, Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı- IV, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara., 2006, s.223., Pekcanitez, a.g.e., s. 325-326., Altay, Genel Olarak İflâs Davaları ve İflâsta Paylaşırmanın Esasları, s. 655

¹⁶⁷Seyfi, a.g.e., s. 47

¹⁶⁸Balcı, a.g.e., s. 2453.

Her iki yöntem aynı zamanda süreçlerin başlama biçimi ve yürütülecek yöntem ve esaslar açısından da değişiklik göstermektedir. Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma, müflis işletmenin bütünüyle kendi aldığı kararlar doğrultusunda başlatılan bir usul iken; iflâsın ertelenmesi, mecburi olarak yapılan bir beyan ile başlayan ve iflâs yargılamasında kullanılabilir bir usuldür. Yani yeniden yapılandırma usulü, herhangi bir yargılamaya tabi olmaksızın talep edilebilecek bir olanak iken; iflâsın ertelenmesi isteği, iflâs yargılamasından bağımsız yalnız başına talep edilebilecek bir olanak değildir. Bununla birlikte iflâsın ertelenmesi yöntemini doğrudan mahkemeye başvurarak başlatmak olanak dâhilinde olmadığı halde, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma yöntemini doğrudan mahkemeye başvurarak başlatmak mümkün değildir. Çünkü yeniden yapılandırma yönteminde başvurudan önce, kesinlikle müflis kuruluşun bir tekrardan yapılandırma projesi ortaya koyması, bunu, özgürce belirleyeceği ve bu projeye katmayı düşündüğü alacaklıları ile görüşüp, bu alacaklıların ve alacaklarının belli bir çoğunluğu vasıtasıyla onaylanacak bir yeniden yapılandırma projesinin düzenlenmesi gerekmektedir.¹⁶⁹

Yeniden yapılandırma yönteminde başvuru hakkında nihai bir karar verinceye kadar bir denetçinin göreve getirilebileceği ifade edilmiş olmasına karşın, iflâsın ertelenmesinde karar alınıncaya kadar böyle bir denetçi veya kayyımın göreve getirilmesi mümkün olmayıp yalnızca son karar verildiğinde bir kayyımın göreve getirileceği belirtilmiştir. Mahkemenin yeniden yapılandırma yönteminde onay kararı vermesi halinde ise, bir proje kontrolörünün göreve getirilmesi tümüyle mahkemenin değerlendirmesine bağlı iken; iflâsın ertelenmesinde erteleme kararı ile beraber kayyım göreve getirilmesi mecburidir. Mahkemenin değerlendirme duruşmasında ara dönem kontrolörünü, müflisi ve duruşmada olan alacaklıyı dinlemesi yasal bir mecburiyet olup iflâsın ertelenmesinde ilgililerin dinlenmesi mahkemenin değerlendirmesine bırakılmıştır. Yeniden yapılandırma müessesesinde borçlunun dürüst bir şekilde müracaat etme şartı aranmaktayken, iflâsın ertelenmesi usulünde

¹⁶⁹Böke, a.g.e.,s. 235., Altay,a.g.e., s. 638.

ise böyle bir koşul aranmamakta aynı hedefe hizmet eden iyileştirme projesinin gerçeği yansıtan ve ikna edici olması şartının arandığı görülmektedir.¹⁷⁰

Tüm bu farklılıklara rağmen her iki yöntem arasında bazı benzerlikler de bulunmaktadır. Buna göre her iki usulde de yeniden yapılandırma hukuku kapsamında birer iyileştirme yöntemi olup külli bir takip veya tasfiye usulü değildir. Bununla birlikte her iki usul, özellikleri gereği müracaat edilmesi mecburi bir yöntem olmayıp istek doğrultusunda faydalanabilecek imkânlardır.¹⁷¹

3.3.3.İflâsın Ertelenmesi ve Konkordato

İflâsın ertelenmesi ve konkordato, genel olarak parasal durumu kötüye giden müflislere iflâstan kurtulma olanağı veriyor olsa da her iki kurum birbirlerinden bütünüyle bağımsız ve değişik kurumlardır. Her iki kurum birbirleriyle kıyaslandığında şu konular ortaya çıkmaktadır:

Konkordato, parasal durumu kötü olan müflis ile alacaklıların kanunda belirtilen çoğunluğu arasında bir proje kapsamında uygun görülmüş olan ve borçların tasfiyesi amacına hizmet eden yetkili makamın tasdiki ile sonuç doğuran ve alacaklıların eşit bir şekilde çıkarlarını gözetken kolektif (toplu) bir cebri icra kurumudur. İflâsın ertelenmesi ise, borca batık halde bulunan fakat parasal durumunun düzeltilmesi olanağı bulunan sermaye şirketinin bir iyileştirme projesi kapsamında finansal durumunun düzeltilmesi ve böylelikle iflâstan kurtarılması mahkeme tarafından sağlanan, kendine has özellikler barındıran, geçici bir hukuki korumadır.¹⁷²

İflâsın ertelenmesi, kuruluşa iyileştirme projesi kapsamında parasal durumunu düzeltebilmesi amacıyla bir zaman verilmesini ve bu süre içinde de parasal durumunun düzeltilmesi için projede bulunan önlemlerin yürütülmesini gerektiren

¹⁷⁰Seyfi, a.g.e.,s. 49.

¹⁷¹Böke,a.g.e.,s. 224.,Pekcanitez vd., a.g.e., s. 483., Toraman,a.g.e.,s. 44., Öztekin,a.g.e. s. 20., Taşpınar, a.g.e.,s. 263-264.

¹⁷²Pekcanitez vd.,a.g.e., s. 433., Toraman,a.g.e. s. 38., Kuru vd., a.g.e. s. 695., Altay,a.g.e., s. 650-655., Balcı, a.g.e., s. 44.

bir kurumdur. Yani iflâsın ertelenmesinde finansal durumunun düzeltilmesinin belli bir usulü bulunmamaktadır. İflâsın ertelenmesinden umulan neticenin gerçekleşmesi maksadıyla zorunlu düzeltme önlemleri bakımından herhangi bir kısıtlama da söz konusu değildir. Buna karşılık konkordato, yalnızca müflis kuruluşun alacaklıları ile yasada belirtilen usul dahilinde uzlaşması ile gerçekleşmekte ve konkordatonun farklı bir biçimde neticelendirilmesi mümkün olmamaktadır.¹⁷³

Konkordato, iflâsa bağlı olsun ya da olmasın her müflise sunulmuş bir imkân iken; iflâsın ertelenmesi, yalnızca sermaye şirketleri ile kooperatiflere sunulmuş bir olanaktır (İİK m. 179/1; m. 285/1). İflâsın ertelenmesi parasal durumun kötüye gitmesi durumlarından yalnızca borca batıklık haline mahsus olarak kabul görmüşken; konkordato için finansal durumun kötüye gitmesi halleri bakımından herhangi bir kısıtlama mevzu bahis değildir.

İflâsın ertelenmesi, asliye ticaret mahkemesinden talep edilebilecek bir olanak iken; konkordato sadece icra mahkemesinden talep edilebilmektedir (İİK m. 285/1). Yine iflâsın ertelenmesinde istekte bulunanın müflis veya alacaklı olup olmadığı dikkate alınmaksızın kesinlikle iyileştirme projesiyle beraber asliye ticaret mahkemesinde erteleme isteği yapılması mecburi iken; konkordatoda yalnızca müflisin konkordato istemesi halinde, konkordato projesi ile beraber icra mahkemesine istekte bulunulması mecburi olup, konkordatonun alacaklı vasıtasıyla istenmesi halinde ise alacaklının konkordato projesi ile istekte bulunması mecburiyeti bulunmamaktadır (İİK m. 285/12).

İflâsın ertelenmesinde, konkordatodan değişik olarak, müflis şirketin alacaklıları ile uzlaşmasına gerek görülmediği gibi iyileştirme projesinin alacaklıların belli bir çoğunluğu vasıtasıyla onaylanmasına ve bunun için de alacaklılar toplantısının düzenlenmesine lüzum görülmemektedir.¹⁷⁴ İflâsın ertelenmesi yönteminde, iyileştirme projesinin onaylanabilir olup olmadığına alacaklılar değil, yalnızca

¹⁷³Atalay, a.g.e., s. 92-93.

¹⁷⁴Balcı, a.g.e.,s. 46.

gerçekleştirilecek bilirkişi incelemesi neticesinde direkt olarak mahkeme karar vermektedir. Konkordato sürecinde alacaklıların direkt katılımı ve etkisi mevzubahis iken, iflâsın ertelenmesi sürecinde alacaklıların direkt iştirak etmesi söz konusu olmamaktadır. İflâsın ertelenmesinde alacaklılar yalnızca, kayyım ve mahkemeye danışma mahiyetinde görüş bildirerek erteleme sürecine dahil olabilmektedirler.¹⁷⁵ Bu durum konkordatonun sadece alacaklıların belli bir çoğunluğu aracılığıyla kabul zorunluluğu ile direkt ilişkili olup bu açıdan konkordato sıkı şekil koşullarına bağlı kılınmış bir kurumdur. Bununla birlikte iflâsın ertelenmesinde alacaklıların belli bir çoğunluğunun kabulüne gerek bulunmadığı gibi alacaklıların dinlenilmesi konusu bile mahkemenin değerlendirmesine bırakılmıştır.¹⁷⁶ Ayrıca iflasın ertelenmesinde hâkimin takdir yetkisi bilhassa tanınacak zaman ve tatbik edilecek önlemler bakımından konkordatodan daha geniştir.

Konkordato, herhangi bir yargılamaya tabi olmadan talep edilebilecek bir olanak iken; iflasın ertelenmesi isteği iflas yargılamasından ayrı olarak tek başına talep edilebilecek bir imkân değildir. Konkordato, görünürde bir iflâs davası olmaksızın talep edilebileceği gibi bir iflâs davası esnasında ve üstelik iflâstan sonra bile istenebilmektedir. Buna karşılık iflâsın ertelenmesi, sadece bir iflâs davası esnasında ve daha iflâs kararı alınmadan önce talep edilebilmektedir.¹⁷⁷

Her iki kurum kanunda belirtilen zaman aralıkları bakımından da değişiklik göstermektedir. Buna göre konkordato süresi toplam en çok beş ay olabilirken (İİK m. 287/2-6), iflâsın ertelenmesi süresi ise toplam en çok beş sene olabilmektedir (İİK m. 179/b-4). Böylelikle iflâsın ertelenmesi, konkordatoya kıyasla daha uzun mühletli ve uygun hukuki bir koruma sağlamaktadır. Bu sebeple iflâsın ertelenmesi, konkordato kurumuna kıyasla uygulamada daha çok tercih edilmektedir.¹⁷⁸

¹⁷⁵Atalay, a.g.e.,s. 156.

¹⁷⁶Toraman,a.g.e.,s. 40.

¹⁷⁷Seyfi, a.g.e.,s. 38-39.

¹⁷⁸Toraman,a.g.e.,s. 41., Türk, a.g.e., s. 317., Özkes, a.g.e., s. 3252., Altay, a.g.e.,s. 655., Budak,a.g.e., s. 223.

3.4. İFLASIN ERTELENMESİNİN SONA ERMESİ VE KANUNİ SONUÇLARI

Şirketin iflâsının ertelenmesi halinde verilen bu erteleme kararının kaldırılabilmesi için erteleme mühletinin bitiminde veya erteleme mühleti içerisinde kuruluşun parasal durumunun düzeltilmesi yani ertelemeden umulan amacın gerçekleşmesi ve kuruluşun hiç değilse borca batıklık halinden kurtularak normal çalışmalarını sürdüreceği bir duruma erişmiş olması gerekmektedir. Finansal durumun düzeltilmesi erteleme mühletinin bitiminde gerçekleşebileceği gibi erteleme mühleti içerisinde de gerçekleşebilmektedir. Mahkemenin hem erteleme mühleti bitiminde hem de erteleme mühleti içerisinde bu neticeye ulaşabilmesi maksadıyla gerçekleştireceği değerlendirmede herhangi bir isteğe lüzum görülmemekte; mahkeme dosyayı kendiliğinden inceleyerek kayyımın belli zaman aralıklarında sunduğu şirketin parasal durumu ve çalışmaları hakkındaki raporlarını da göz önünde bulundurarak bu hususta karar almaktadır.¹⁷⁹

İflâsı ertelenen kuruluşun parasal durumunun erteleme mühleti bitiminde düzeltilememesi veya düzeltilemeyeceğinin erteleme mühleti içerisinde ortaya çıkması durumunda kuruluş hakkındaki iflâsın ertelenmesi hükmünü feshederek şirketin iflâsına karar verilmesi gerekmektedir (İİK m.179/b-son). Mahkeme böyle bir durum karşısında herhangi bir takdir hakkına sahip bulunmayıp kendiliğinden kuruluşun iflâsına yönelik karar almak mecburiyetindedir. Mahkeme böyle bir durumda yalnızca erteleme kararının feshedilmesi ile yetinmemektedir. Mahkeme kayyımın kendisine sunacağı raporlar veya kayyımın bu husustaki isteği doğrultusunda gerçekleştireceği araştırmanın neticesine göre kuruluş hakkındaki erteleme kararını feshederek iflâsına karar vermektedir. Mahkeme tarafından işletmenin doğrudan iflâsı yönünde karar alacağı bu durumda yönetim kurulu veya alacaklıların iflâs talebinde bulunmalarına lüzum bulunmamaktadır. Bu durumda

¹⁷⁹Seyfi,a.g.e.,s. 350.

daha önce erteleme kararı verilmesiyle bekleme alanan iflâs davası tekrardan görülmeye başlanmaktadır.¹⁸⁰

İflâsı ertelenen kuruluşun finansal durumunun erteleme süresi bitiminde düzeltilmesi ve mahkeme tarafından da bunun saptanması durumunda, kuruluş hakkındaki iflâsın ertelenmesi kararının feshedilmesi ve borca batıklık nedenine dayalı iflâs davasının geri çevrilmesine karar verilmesi gerekmektedir.¹⁸¹ Buna karşılık kimi hukukçular ise, bu vaziyette iflâs davasının açılmasına gerek olmadığına karar verilmesi gerektiğini ifade etmektedirler.¹⁸²

İcra ve İflas Kanunu'na 4949 sayılı kanunla ilave olunan yeni İİK m.329/a'da, fevkalade mühletin iflâsın ertelenmesi ile bağı düzene koyulmuş ve bir sermaye şirketinin veya kooperatifin fevkalade mühlet sağladığında sürenin sonundan başlayarak bir senelik zaman zarfında iflâsın ertelenmesinden faydalanamayacağı (İİK m.329/a 1.fikra), aynı biçimde iflâsın ertelenmesi durumunda da bu ertelemenin sonundan başlayarak bir senelik süre zarfında kendisine bu defa fevkalade mühlet verilemeyeceği açıklanmıştır (İİK m.329/a 2.fikra). Buna göre kuruluşun erteleme olanağından yapıcı bir biçimde faydalanması halinde, ertelemenin son bulunduğu tarihten başlayarak bir sene geçmeden bu defa fevkalade mühlet olanağından faydalanması kanuni olarak olanaklı değildir. Fevkalade mühletten faydalanma yasağının mevzu bahis olabilmesi için, kuruluşun iflâs etmemiş ve günlük ticari çalışmasını sürdürüyor olması gerekmektedir. Eğer kuruluşun parasal durumunun düzeltilmemesi veya düzeltilmeyeceğinin belli olması sebebiyle iflâsı yönünde karar alınmış ise artık fevkalade mühletten faydalanmanın hiçbir manası yoktur; çünkü kanun gereği mecburi olarak iflâsa karar verilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla

¹⁸⁰Seyfi, a.g.e.,s. 365.

¹⁸¹ Atalay, a.g.e., s. 160., Balcı, a.g.e., s. 313., Pekcanitez,a.g.e.,s. 356.

¹⁸²Türk, a.g.e., s. 316., Saben Z. Yılmaz,Sermaye Şirketlerinde Geçici Hukuki Korumalar, Güncel Yayınevi, İzmir.,2004, s. 117.

kanunda belirtilen “ertelemenin bitiminden” amaç, ertelemenin yapıcı bir biçimde son bulmasıdır.¹⁸³

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KONKORDATO UYGULAMASI

İcra İflas Kanunu 285-309.hükümlerinde düzenlenen konkordato, kanunda ayrıntılı düzenlenmiş olmasına rağmen iflas ertelemenin gölgesinde kalmıştır. Ülkemizde 669 sayılı kanun hükmünde kararname ile iflas ertelemenin yasaklanması mali durumu bozulmuş borçlular için konkordatonun kullanılmasını mecbur kılmıştır.

4.1.YENİ KONKORDATO KAVRAMI

Konkordato, bir müflisin alacaklılarına mahkeme vasıtasıyla bulunduğu ödeme teklifinin, alacaklıların asgari yarısı (veya belirli durumda 2/3’ü) tarafından uygun bulunması ve Ticaret Mahkemesi’nin onaylaması koşuluyla, müflisin bütün adi (rehinli veya imtiyazlı olmayan) borçlarını, bu teklif çerçevesinde ödeyebilmesi olarak tanımlanmaktadır. Konkordato teklifinin alacaklılar nezdinde bir zorunluluk teşkil etmesi için, alacaklıların belirli bir çoğunluğunun uygun görmesi ve mahkeme vasıtasıyla onaylanması gerekmektedir.¹⁸⁴

Konkordato, iradesi dışında sebeplerle, işleri kötü giden ve parasal durumu düzenli yürümeyen, dürüst borçluları kollamak maksadıyla kabul edilmiş bir kurumdur.¹⁸⁵

Konkordato, kolektif bir likidasyon biçimi olup, müflisin tüm borçlarını içine

¹⁸³Seyfi, a.g.e.,s. 366.

¹⁸⁴Talih Uyar, 68 Soruda Konkordato, 9 Eylül Üniversitesi, İzmir.,2018, s.1.

¹⁸⁵Baki Kuru, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, Yetkin Yayınevi, Ankara.,2016, s. 680.

almaktadır. Bundan dolayı doktrinde konkordatoya, ‘‘iflâsa oranla hafifletilmiş bir kollektif icra müessesesi’’ denilmektedir.¹⁸⁶

4.1.1. Konkordatoyu İflas Ertelemeden Ayıran Özellikler

Kollektif bir özellik bulundurması nedeniyle, haciz ve rehlin nakite dönüştürülmesi yöntemiyle kovuşturmalardan ayrılan konkordato, iflâsa benzemekle birlikte aşağıda belirtilen konularda iflâstan ayrılmaktadır.¹⁸⁷: Karşılaştırmalı olarak İflas Erteleme ve Konkordato arasındaki farklar *Tablo 1* de belirtilmiştir.

Tablo 1

İflâs ertelemede alacaklılardan birinin veya şahsen müflisin isteği doğrultusunda mahkeme tarafından karar verilmekte ve bu hüküm biçimleyici bir özellik barındırmaktadır.	Konkordato ise, müflisin alacaklılarının çoğunluğuyla uzlaşması neticesinde meydana gelmektedir. Ayrıca mahkeme tasdikine gereksinim varsa da, bu hüküm konkordato için biçimleyici bir özellik taşımamaktadır. Zira müflisin, tüm alacaklıları ile uzlaşarak, mahkeme hükmü olmaksızın, konkordato yapması olanak dahilindedir.
İflâs ertelemede likidasyon iflâs kurumları vasıtasıyla, epey masraflı bir şekilde yapılmaktadır.	Konkordatoda likidasyon, şahsen müflis eliyle, daha düşük masrafla, gerçekleştirilebilmektedir.

¹⁸⁶Berkin, a.g.e.,s. 521.,Gürdoğan, a.g.e., s.156., Altay, a.g.e., s. 16.

¹⁸⁷Berkin,a.g.e., s. 521.,Postacıoğlu, a.g.e., s.14., Gürdoğan, a.g.e., s. 156.

İflâs ertelemede müflisin tasarruf ehliyetine son verilir.	Konkordatoda müflisin tasarruf ehliyeti sürmektedir.
İflâs, kesin bir likidasyon biçimi olmadığından, iflâsta alacağını bütünüyle elde edememiş alacaklılara ‘aciz belgesi’ sunulmakta, böylece alacaklılar yeni mal edinen borçluyu izleyebilmektedirler.	Konkordato, müflisi borcundan kati olarak kurtulmasını sağlamak ve alacaklılar, alacaklarının konkordato haricinde bulunan bölümünü artık müflisten isteyememektedir.
İflâs eden müflis için yasada bulunan, bilhassa kamu hukukuna ait yaptırımlar vardır.	Konkordatoya giden müflis için İflas ertelemedeki yaptırımlar mevzu bahis olmamaktadır.

4.2.KONKORDATO TÜRLERİ

Konkordato türleri; Adi (İflas Dışı), İflastan Sonra Konkordato (İflas İçi Konkordato) ve Mal varlığının Terki Suretiyle Konkordato olmak üzere üç başlık altında ele alınmaktadır.

4.2.1.Adi (İflas Dışı) Konkordato

Mahkeme dışı konkordato; müflisin, herhangi bir devlet kurumunun iştiraki olmaksızın, sözleşme hürriyeti kapsamında alacaklılarının tümü veya bir bölümü ile gerçekleştirdiği, bütünüyle Borçlar Kanununa bağlı özel bir hukuk sözleşmesidir. Bu konkordato türü, yalnızca söz konusu sözleşmeye taraf olan alacaklıların bir zorunluluk oluşturmaktadır. Bununla birlikte konkordatoya katılmamış olan

alacaklıların herhangi bir mecburiyeti bulunmadığı için bu alacaklılar müflise karşı haciz ve iflâs yolu ile takip yapabilmektedir.¹⁸⁸

4.2.2.İflastan Sonra Konkordato (İflas İçi Konkordato)

Mahkeme içi konkordato; müflis ve alacaklıların yanında, İcra ve İflâs Yasasında belirtilmiş usul kapsamında, icra mahkemesi, ticaret mahkemesi gibi, devlet kurumlarının da iştiraki ile yapılan ve İcra ve İflâs Yasasında detaylı şekilde hazırlanmış olan konkordato türüdür. Bu konkordato, kendisine onay vermemiş olan alacaklılar için de bağlayıcı bir özellik barındırmaktadır.¹⁸⁹

4.2.3. Mal varlığının Terki Suretiyle Konkordato

Mal varlığının terki suretiyle konkordatoda müflis, mal varlığı üzerindeki kullanma yetkisini veya bu malların tümünü ya da bir bölümünü üçüncü şahıslara devretme yetkisini alacaklılara vermektedir. Bu biçimde alacaklılar; müflisin, kendilerine devredilen mal varlığını tasfiye ederek alacaklarını almaktadırlar. Tasfiye görevlilerini alacaklılar belirleyebilmekte fakat icra mahkemesi belirlenen kimseyi uygun görüp kabul ettikten sonra tasarruf yetkisi alacaklılara ve tasfiye görevlilerine geçmektedir. Tasfiye görevlileri, müflisin mallarını iflas likidasyonuna benzer bir biçimde tasfiye etmekte ve sağlanan nakiti alacaklılara paylaşmaktadır. Adi konkordato kararları, işin özelliğine ters gelmediği sürece, mal varlığının terki suretiyle konkordatoda da aynen tatbik edilmektedir. Mal varlığının terki suretiyle konkordato, iflas likidasyonu boyunca mal varlığının pahasından düşük ederlere satılması tehlikesine karşı müflisi; iflas aşamasının gereğinden fazla sürmesi ve

¹⁸⁸Murat Erdem, Mahkeme Dışı Konkordato, Maltepe Üniv. Huk. Fak., İstanbul., 2005, s.225.

¹⁸⁹Erdem, a.g.e.,s. 225.

alacağını alamama tehlikesine karşı da alacaklıyı kollayan bir likidasyon süreci olarak kullanılmaktadır.¹⁹⁰

4.3.İFLAS DIŞI KONKORDATO

4.3.1.İşleyiş Usulü

Konkordatoya müracaat etmek isteyen müflis veya iflas isteğini gerçekleştirebilecek her alacaklı, icra mahkemesine gerekçeli bir dilekçe ile konkordato teklifi vermektedir. İcra mahkemesi, koşulları varsa, müflise azami üç aylık konkordato süresi sunmakta ve lüzuma göre bir veya birkaç konkordato komiseri görevlendirmektedir. Göreve getirilen bu komiserler, alacaklıları toplantıya davet etmekte ve alacaklılarda bu toplantıda, konkordatoyu ya onaylamakta yada onaylamamaktadırlar. Alacaklılar konkordato teklifini uygun görürse, bu konkordato ticaret mahkemesinin tasdikine sunulmaktadır. Konkordato koşullarını tetkik eden ticaret mahkemesi, konkordatonun onayına veya geri çevrilmesine karar vermektedir. Konkordatonun ticaret mahkemesi aracılığıyla onaylanması durumunda müflis, konkordato uyarınca borçlarını karşılar ve borcun konkordato ile feragat edilen bölümünden kurtulur.¹⁹¹

4.3.1.1.Konkordato Teklifi

Konkordato müracaatı gerekçeli bir dilekçenin¹⁹²:

- İflâsabağlı olan müflis için ticaret sicilinde tescil edildiği, merkezi ülke dışında ise merkez şubesinin olduğu yerdeki,
- İflâsabağlı olmayan müflis için yerleşim bölgesindeki,

¹⁹⁰Fatih Işık, İflas ertelemeye Alternatif Olarak Konkordato, <http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/iflas-ertelemeye-alternatif-olarak-konkordato/>, 2016,(Erişim Tarihi: 31.05.2018).

¹⁹¹ Işık,a.g.e. Erişim Tarihi: 31.05.2018.

¹⁹²Uyar,a.g.e.,s. 11

Asliye ticaret mahkemesine sunulması ile başlamaktadır. Müracaat esnasında konkordato isteğinde bulunan, konkordato gider avansını vermek zorundadır. Bu gider avansının verilmesi Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114.maddesi gereği bir dava koşulu olarak sayılmakta, dolayısıyla verilmemesi durumunda konkordato teklifi yalnız bu nedenle bile geri çevrilmektedir.

Bununla birlikte konkordato dilekçesine aşağıdaki belgeler ilave edilmektedir¹⁹³:

- Konkordato ön projesi,
- Müflisin mal varlığının durumunu ortaya koyan dökümanlar (en fazla 45 gün öncesi),
- Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların ayrıcalık durumunu belirten liste,
- Konkordato ön projesinde bulunan teklif kapsamında alacaklıların elde etmesi önceden kararlaştırılan miktar ile müflisin iflâsı durumunda alacaklıların elde edecekleri olası miktarı kıyaslamalı olarak gösteren bir tablo,
- Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından görevlendirilen özerk denetim kuruluşu aracılığıyla düzenlenen ve konkordato ön projesinde bulunan teklifin büyük olasılıkla gerçekleşeceğini ortaya koyan analiz raporları ile dayanakları (Küçük kuruluşların bu belgeyi edinmesi mecburi değildir).

Kanuna göre bir konkordato ön projesinde¹⁹⁴:

- Müflisin borçlarını hangi nispette veya mühletle ödeyeceği,
- Alacaklıların alacaklarından hangi nispette feragat etmiş olacağı,
- Ödemelerin gerçekleşmesi amacıyla müflisin var olan mallarını satılıp satılmayacağı,

¹⁹³Uyar,a.g.e., s. 12.

¹⁹⁴Uyar, a.g.e.,s. 12.

- Müflisin çalışmalarını sürdürebilmesi ve alacaklılara ödemelerini gerçekleştirebilmesi maksadıyla gerekli parasal kaynağın sermaye artırımını, kredi sağlanması veya başka bir yol kullanılarak elde edileği açıkça belirtilmelidir.

06/12/2018 tarihinde kabul edilen 30630 sayılı “*Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun*” a göre;

“Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen Bağımsız Denetim Kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda *makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları*” maddesi eklenmiştir.

Bağımsız Denetim Kuruluşunun makul güvence verebilmesi için söz konusu finansal raporları çeşitli analiz teknikleriyle Bağımsız Denetim Standartları çerçevesinde inceleyerek rapora bağlaması gerekmektedir. Bu analiz tekniklerinden başlıcaları;¹⁹⁵

Likidite Oranları Hesaplama Tablosu

- Net İşletme Sermayesi
- Cari Oran
- Likidite Oranı
- Nakit Oranı
- Stok Bağımlılık Oranı
- Likidite Oranlarının Yorumlanması

¹⁹⁵ Konkordato İşlemine İlişkin Denetim Şirketi Tarafından Hazırlanması Gereken Finansal Analiz ve Bağımsız Denetçi Raporu Prof.Dr.Uyar, Süleyman
<http://www.muhasabetr.com/yazarlarimiz/suleyman/030/>

Finansal Yapı Oranları Hesaplama Tablosu

- Finansal Kaldıraç Oranı
- Özkaynak Çarpanı
- Borçlanma Kat Sayısı (Özkaynak Devir Hızı)
- Kısa Vadeli Borçlar Toplam Varlıklar Oranı
- Kısa Vadeli Borçlar Toplam Borçlar Oranı
- Banka Kredileri Toplam Aktifler Oranı
- Finansal Yapı Oranlarının Yorumlanması

Faaliyet Oranları (Devir Hızları) Hesaplama Tablosu

- Alacak Devir Hızı
- Alacakların Ortalama Tahsil Süresi Devir Hızı
- Stok Devir Hızı
- Aktif Devir Hızı
- Dönen Varlıklar Devir Hızı
- Maddi duran varlık Devir Hızı
- Özkaynak Devir Hızı
- Faaliyet Oranlarının Yorumlanması

Karlılık Oranları Hesaplama Tablosu

- Özkaynak Karlılığı
- Brüt Kar Marjı
- Karlılık Oranlarının Yorumlanması

Şeklindedir.

Şirket yönetimi; konkordato ön projesi finansal analiz raporunun gerçeğe uygun olarak hazırlanmasından ve sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur. Şirket yönetimi; Şirketin sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Şirketi tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Şirket yönetiminin sorumluluğu; söz konusu ara bilançoların TTK, VUK ve MSUGT uyarınca hazırlanması, imzalanması ve dürüst bir şekilde sunulmasından ibarettir. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükler den kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanmış, gerçeğin dürüst bir şekilde yansıtılmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini gerektirmektedir.

“Düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.” Şeklinde düzenlenmiştir.

4.3.1.2.Önlem Alınması

Konkordato isteği doğrultusunda mahkeme, yukarıda ifade edilen dökümanların tam olarak var olduğunu belirlediğinde derhal geçici mühlet kararı almakta ve müflisin mal varlığının korunup saklanması amacıyla lüzumlu gördüğü tüm önlemleri almaktadır. Bu sırada müflis ,mahkemenin müsaadesi dışında mühlet hükmünün verilmesinden başlayarak rehin tesis edememekte, kefil olamamakta, taşınmazlar ile kuruluşun sürekli tesisatının bir bölümünü bile devredememekte, sınırlandırma getirememekte ve ivazsız tasarruflarda bulunamamaktadır.¹⁹⁶

4.3.1.3.Konkordato Mühleti

Yasa, konkordatonun istenmesinden, kabulüne kadar geçecek yargılama sürecinde müflisin mal varlığını kollamaya ve müflisi kontrol altında tutmak için bir karar

¹⁹⁶Uyar,a.g.e.,s. 13.

alınmasını öngörmektedir. Yasada, “*mühlet verilmesi*” olarak tanımlanan bu karar sonucunda, konkordato isteyen müflise, haciz yoluyla icra kovuşturması uygulanamamakta, daha önceden başlatılan haciz kovuşturmaları durmaktadır. Bununla birlikte rehlin nakite çevrilmesi yoluyla kovuşturma yapılabilmesine karşın rehinli mallarının satışı yapılamamakta ayrıca müflise karşı ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir uygulanamamaktadır. Yasa, geçici mühlet ve kesin mühlet olarak bir ayırım yapmış olsa bile, etkileri açısından aralarında herhangi bir fark yoktur. Her ikisinde benzer sonuçları meydana getirmektedir. Geçici mühlet, eski konkordato kararları içinde bulunmayan, yeni bir düzenlemedir. Geçici mühletin amacı, kesin mühlet verilmesi amacıyla lüzüm olunan tetkik, değerlendirme ve duruşmaların gerçekleşinceye kadar ki geçen sürede müflisin mal varlığını muhafaza etmektir. Verilen mühletin etkileri, konkordatonun uyulması zorunlu bir duruma gelinceye kadar sürmektedir. Konkordato isteği doğrultusunda mahkeme ilk önce, dökümanların tam olarak verilip verilmediğini inceler ve dökümanların eksiksiz bir biçimde hazır olduğunu belirlediğinde, üç aylık “*geçici mühlet*” kararı vermektedir. Geçici mühlet müflisin veya geçici komiserin isteği doğrultusunda en çok iki ay uzatılabilmektedir(İİK m. 287).

Mahkeme, geçici mühlet dahilinde, müflisi ve bulunuyorsa konkordato isteğinde bulunan alacaklıyı ve lüzüm görürse geçici komiseri duruşmaya çağırarak, dosyaya konulan dökümanları, geçici komiserin düzenlemiş olduğu raporunu ve karşı çıkan alacaklıların arzuhallerinde öne sürdükleri itiraz nedenlerini de göz önünde tutarak gerçekleştireceği değerlendirmenin sonucunda şayet mahkeme konkordatonun başarıya ulaşacağına inanırsa, müflise bir senelik kesin mühlet vermektedir. Bu kararlarla beraber mahkeme, yeni bir vazifelendirmede bulunmayacaksa geçici komiserin görevinin sürmesine yönelik karar almakta ve dosyayı komisere bırakmaktadır. Mahkeme, 7 alacaklıyı aşmamak şartıyla bir alacaklılar heyeti kurabilmektedir. Kesin mühlet, komiserin veya müflisin isteği doğrultusunda, komiser ve bulunuyorsa alacaklılar heyetinin fikrine danışarak mahkeme vasıtasıyla altı aya kadar uzatılabilmektedir (İİK m. 289).

Mühletin Kaldırılma Sebepleri aşağıda verilmektedir(İİK m. 289):

- Konkordatoda hedeflenen düzelme, kesin mühlet bitmeden gerçekleşirse,
- Müflisin mal varlığının muhafazası için iflâs davasının açılmasına gerek varsa,
- Konkordatonun başarılı olamayacağı kaanati oluşmuşsa,
- Müflis, malları üzerine rehin oluşturmak veya mallarını başkalarına aktarmak gibi yasak işlemler gerçekleştirirse veya komiserin talimatlarına riayet etmezse,
- Borca batık bir durumda olan sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato isteğinden kendi rızası ile vazgeçerse, mahkeme tarafından kesin mühlete son verilerek konkordato talebi geri çevrilmiştir.

4.3.1.4.İlan Edilmesi

Mahkeme tarafından geçici mühlet kararı, ticaret sicili gazetesinde ve Basın-İlan Kurumunun resmî genel ağ sayfasında duyurulmakta ve derhal tapu müdürlüğüne, ticaret sicili müdürlüğüne, vergi dairesine, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, Türkiye Katılım Bankaları Birliğine, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına, taşınır kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna ve öteki gerekli makamlara haber verilmektedir. Bunlara ek olarak duyuruda alacaklıların, duyurudan sonra yedi günlük kati süre içinde arzuhal ile karşı çıkarak konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir durum olmadığını kanıtlarıyla beraber öne sürebilecekleri ve bu çerçevede mahkemeden konkordato isteğinin geri çevrilmesini talep edebilecekleri belirtilmektedir (İİK. m. 288/II).

4.3.1.5.Konkordato Komiseri

Mahkeme tarafından göreve getirilen geçici komiser veya komiserler, mahkemenin tabi olduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna haber verilmektedir. Bir komiser aynı anda beşten çok dosyada geçici komiser ve komiser sıfatı ile görev

yürütememektedir. Alacaklılar kurulu, komiserin çalışmalarını denetlemekte; komisere önerilerde bulunmakta ve yasanın gerekli gördüğü durumlarda mahkemeye fikir beyan etmektedir. Alacaklılar kurulu komiserin çalışmalarını yeter seviyede bulmaz ise, mahkemeden başka bir komiserin atanmasını talep edebilmektedir. Mahkeme bu istek karşısında müflisi ve komiseri dinledikten sonra kati olarak bir karar almaktadır(7101 Sayılı İİK. madde 18).

Komiserin görevleri aşağıda verilmektedir (7101 Sayılı İİK. madde 18):

- Konkordato projesinin eksikliklerinin giderilmesine yardımcı olmak,
- Müflisin çalışmalarını denetlemek,
- Mahkemenin talep ettiği hususlarda ve makul bulacağı sürelerde ara raporlar vermek.
- Alacaklılar kuruluna konkordatonun gidişatı konusunda sistemli bir şekilde bilgi vermek.
- İstekte bulunan öteki alacaklıların konkordatonun gidişatı ve müflisin en son parasal durumu hakkında bilgilendirmek ve
- Mahkemenin verdiği öteki görevleri ifa etmektir.

06/12/2018 tarihinde kabul edilen 30630 sayılı “*Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun*” a göre;

Üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler arasından seçilir.” Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

4.3.1.6. Alacaklılar Toplantısı ve Konkordatonun Kabulü

Mahkeme tarafından kesin mühlet hükmünün verilmesi ile birlikte veya kesin mühlet dahilinde makul bulunacak bir vakitte yedi alacaklıyı aşmamak, herhangi bir ücret

biçilmemek ve tek sayıda olmak koşuluyla bir ‘alacaklılar heyeti’ kurulabilmektedir. Bu şekilde alacaklar, hukuksal özellik bakımından birbirinden değişik olan alacaklı sınıfları ve mevcut ise rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hak ve adalete uygun bir biçimde temsil edilmektedir. Alacaklılar heyeti kurulurken komiserin de fikrine danışılmaktadır. Alacaklılar heyeti her ay asgari bir defa toplanmakta ve katılanların oy çokluğuyla karar almaktadır. Komiser bu toplantıda bulunarak, verilen kararları, toplantıya iştirak edenlerin imzasını alarak bir tutanak hazırlamaktadır. Alacaklı miktarı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate göz önüne alınarak alacaklılar heyetinin mecburi olarak oluşturulacağı durumlar ile alacaklılar heyetine ait öteki konular Adalet Bakanlığı tarafından uygulamaya geçirilen yönetmelik ile gösterilmektedir(İİK. m. 289/IV).

Komiser,yöneteceği alacaklılar toplantısında müflisin vaziyeti konusunda bir rapor sunmaktadır. Müflisin gerekli izahatleri yapmak için toplantıya katılması mecburidir.

Konkordato projesinin kabul edilmesi için aşağıdaki çoğunluklardan birinin gerçekleşmesi gerekmektedir:

- Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını aşması (Örn: *Kaydedilmiş alacaklı sayısının 100 kişi olduğunu ve kaydedilmiş alacak miktarının 100.000,00 TL olduğu düşünüldüğünde; konkordato projesinin kabulü için, projenin en az 51 kişi tarafından kabul edilmiş olması ve kabul edenlerin alacak miktarlarının 50.000,00 TL'yi aşması gerekmektedir*) veya
- Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini aşması (*Kaydedilmiş alacaklı sayısının 120 kişi olduğunu ve kaydedilmiş alacak miktarının 120.000,00 TL olduğu düşünüldüğünde; konkordato projesinin kabulü için, projenin en az 31 kişi tarafından kabul edilmiş olması ve kabul edenlerin alacak miktarlarının 80.000,00 TL'yi aşması*) gerekmektedir.

Komiser, iştirak süresinin sona ermesinden sonra en fazla yedi gün içinde konkordatoya ait tüm belgeleri, konkordato projesinin uygun görülüp görülmediğine ve onayının elverişli olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye vermektedir(İİK. m. 302/III-VIII).

4.3.1.7.Konkordatonun Mahkemede Değerlendirilmesi

Komiserin hazırladığı gerekçeli raporunu ve dosyayı teslim alan mahkeme, konkordato ile alakalı karar vermek amacıyla yargılamaya başlamaktadır. Mahkeme, komiserin görüşlerini aldıktan sonra fazla bir süre geçmeden ve her durumda kesin mühlet dâhilinde kararını vermek mecburiyetindedir. Karar almak amacıyla belirlenen duruşma günü, 288. madde gereğince duyurulmaktadır. Karşı çıkanların, karşı çıkma nedenlerini duruşmanın yapılacağı günden asgari üç gün önce yazılı biçimde haber vermek şartıyla duruşmada hazır olacakları da ilâna kaydedilmektedir.Konkordato için yapılan yargılamada kesin mühlet dâhilinde bir karar alınamayacağına farkına varılması durumunda; mahkeme, karar alınincaya kadar mühlet kararlarının aynen devamına karar verebilmekte ve bu süre altı ayı geçememektedir.¹⁹⁷

4.3.1.8.Konkordatonun Tasdiki

302. madde gereğince gerçekleştirilen toplantıda ve katılma süresi içinde verilen oylarla kabul gören konkordato projesinin onaylanması aşağıdaki koşulların gerçekleşmesine bağlı bulunmaktadır (İİK. m. 302):

- Adi konkordatoda önerilen tutarın, müflisin iflası durumunda alacaklıların elde edeceği olası miktardan çok olacağına belli olması; mal varlığının terki suretiyle konkordatoda, nakite çevirme durumunda sağlanan hasılat veya

¹⁹⁷Orhon Belentepe,Konkordato Uygulaması Nedir?, <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/orhonbelentepe/001/>, 2018, (Erişim Tarihi: 31.05.2018).

üçüncü şahıs vasıtasıyla önerilen meblağın iflâs yoluyla likidasyon hâlinde sağlanacak bedelden çok olacağına ortaya çıkması.

- Önerilen meblağın müflisin kaynakları ile orantılı olması.
- Konkordato projesinin 302. maddede geçen çoğunluk ile kabul görmüş olması.
- 206. maddenin birinci sırasındaki ayrıcalıklı alacaklıların, alacaklarının tamamının ödenmesinin ve mühlet dâhilinde komiserin müsadisiyle akdedilmiş borçların ödemesinin, alacaklı bundan açık bir biçimde vazgeçmedikçe yeter miktarda teminata bağlanmış bulunması (302. maddenin altıncı fıkrası kıyasen uygulanır).
- Konkordatonun kabulü için yapılan yargılama masraflarıyla konkordatonun onaylanması halinde alacaklılara ödenmesi tayin edilen ve nakit olarak alınması zorunlu harcın kabul kararından önce, müsrif tarafından mahkeme veznesine koyulması.

Mahkeme konkordato projesini yeterli görmediği takdirde re'sen veya istek üzerine lüzumlu gördüğü düzeltmenin gerçekleştirilmesini talep etmektedir (İİK. m. 305).

Konkordatonun kabulü kararında, alacaklıların hangi miktarda alacaklarından feragat ettiği ve müflisin borçlarını hangi takvime göre karşılayacağı belirtilmektedir. Kararda, onaylanan konkordatonun uygulanmasını sağlamak maksadıyla gerekli denetim, idare ve tasfiye önlemlerini almakla görevli bir kayyım görevlendirilebilir. Bu takdirde kayyım, müflisin kuruluşunun durumu ve proje gereğince borçlarını ödeme yeteneğini koruyup koruyamadığı hususunda iki ayda bir kabul hükmünü veren mahkemeye rapor sunmakta ayrıca alacaklılar bu raporu inceleyebilmektedir.¹⁹⁸

Onay kararı mahkeme tarafından, 288. madde gereğince duyurulur ve ilgili kurumlara haber verilmektedir(İİK. m. 306).Konkordato onaylanmazsa mahkeme konkordato isteğinin geri çevrilmesine karar vermekte ve bu karar 288. madde

¹⁹⁸Uyar, a.g.e.,s. 46.

gereğince duyurularak ilgili yerlere haber verilmektedir. Müflisin iflasa bağlı kişilerden olması ve doğrudan doğruya iflas nedenlerinden birinin var olması durumunda mahkeme, müflisin iflâsına kendiliğinden karar vermektedir(İİK. m. 308).

4.3.1.9. Konkordatonun Feshi

Konkordatoya göre alacak tam olarak ve zamanında tahsil edilememişse, alacaklı, müflise hiç haber vermeden konkordatonun feshi için dava açabilmektedir. Mahkeme alacağın konkordato koşullarına göre ödenmediğini belirlerse, konkordatonun yalnızca davacı alacaklı açısından feshine karar verebilmektedir. Bu durumda alacaklı alacağının tümü için borçluya karşı icra veya iflas kovuşturmasında bulunabilmektedir. Konkordatonun usul noksanlığı veya müflisin kötü maksatlı davranışları ile onaylandığı belirlendiği takdirde, alacaklılardan birinin isteği doğrultusunda konkordato bütünüyle fesh edilebilmektedir.¹⁹⁹

4.4.İFLAS İÇİ KONKORDATO

İcra ve İflas Yasası'nın 309. maddesinde gerçekleştirilen bir düzenlemeye göre, iflasına karar verilmiş olan bir müflis konkordato isterse veya bu müflisin alacaklılarından biri konkordato talep isterse, iflas idaresi, görüşüyle birlikte ikinci alacaklılar toplantısında veya daha sonra görüşülmek üzere alacaklılara bu isteğini bildirmektedir. (7101 Sayılı İİK. madde 39).

Konkordatonun kabulüne ait işleyiş ile konkordatonun kararları burada da geçerli olmaktadır. Fakat iflastan sonra konkordatoda, komisere ilişkin görevler iflas idaresi aracılığıyla yürütülmektedir. Konkordato isteğinin alacaklılar vasıtasıyla uygun görüldüğü toplantının gerçekleştiği tarihten, konkordatonun mahkeme tarafından onaylandığı tarihe kadar geçen zamanda borçlunun mallarının nakite dönüştürülmesi işlemlerine son verilmekte olup, bu süre altı ayı aşamamaktadır. Konkordato

¹⁹⁹Uyar,a.g.e., s. 55-56.

konusunda alınan karar iflas idaresine beyan edilmektedir. Konkordatonun kabulü kararının yürürlüğe girmesi ile birlikte iflas idaresi, iflasa karar veren mahkemeden iflasın kaldırılmasını talep etmektedir. İflastan sonra konkordato iflas tasfiyesi içinde sadece bir kez talep edilebilmektedir (7101 Sayılı İİK. madde 39).

İflas içi konkordatoda mühlet bulunmadığı için, bu sebeple müflisin işlemlerini kontrol edecek bir konkordato komiseri de göreve getirilememektedir. İflas kararı ile birlikte masaya dahil olan müflise ait malların kullanma yetkisi sınırlandırıldığı için müflisin işlemlerinin kontrol altında tutulmasına da lüzum yoktur. Konkordato komiserine ilişkin vazifeler, iflas tasfiyesinde görevli bulunan iflas dairesi aracılığıyla yürütülmektedir (m.309/2 c.2).

Ticaret mahkemesi, tasdik kararı yürürlüğe girince, bu durumu iflas dairesine beyan etmektedir (m.309/4). Bu durumda iflas dairesi, iflasa hükmetmiş olan ticaret mahkemesinden iflasın kaldırılmasını istemektedir (m.309/5).

4.5.KONKORDATONUN HÜKÜM VE SONUÇLARI

Konkordato, kabul kararı ile birlikte bağlayıcı bir duruma gelmektedir. Onaylanan konkordato, zaman tanınmasından önce doğmuş olan bütün alacaklar için zorunludur. Konkordato kabul kararının yürürlüğe girmesinden sonra oluşan alacakların konkordato ile bir alakası bulunmamaktadır. Onaylanarak kesinleşen konkordato kabul etmemiş veya alacağını konkordatoya kaydettirmemiş olan alacaklılar için de zorunludur. Müflis tüm bu alacakları, konkordatoda kararlaştırılan oranda ve süresinde vermek mecburiyetindedir. 206. maddenin birinci sırasında geçen ayrıcalıklı alacaklar, rehinli alacakların rehnin değerini karşılayan miktardaki alacakları ve 6183 sayılı yasa'nın amme alacakları hakkında bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanmamaktadır.²⁰⁰

²⁰⁰Uyar, a.g.e.,s. 52.

Konkordato aşamasına giren müflise kural gereği icra takibi uygulanamamakta, sürenin tanınmasından önce başlanmış kovuşturmalarda durmaktadır (İİK m. 289). Konkordato mühleti tanınması ile duran bu kovuşturmalar sebebiyle mühlet tanınmadan önce müflisin mallarına haciz uygulanmış ve hacizli malların satışı gerçekleşmemiş ise, bu hacizler konkordato hükmünün onayının yürürlüğe girmesi ile birlikte düşmektedir (İİK m. 304)

4.5.1 Konkordato Mühleti Alan Firmanın Keşide Ettiği Çeklerin Durumu

Mühlet kararı içerisinde iken borçlu aleyhine Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaması, daha evvel açılmış takiplerin durması, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaması gibi yasa koyucunun borçlu lehine olan yasal düzenlemeleri karşılıksız çek sorumluluğunu önemli bir sorun olarak ortaya koymaktadır. Yasaya göre konkordato talep eden borçlunun, mühlet kararından itibaren mahkemenin izni dışında rehin tesis edemeyeceği, kefil olamayacağı, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemeyeceği, takyit edemeyeceği ve ivazsız tasarruflarda bulunamayacağı, aksi hâlde yapılan işlemlerin hükümsüz olacağı belirtilmiştir. Yasa koyucu, borçlunun mühlet kararı içerisinde yapamayacağı tasarrufları sınırlı olarak belirtmiş, fakat borçlunun mühlet içerisinde çek keşide edemeyeceği belirtilmemiştir. Gerek yasal düzenlemelerde tasarrufların belirlenmesi, gerek borçlunun mühlet içerisinde komiser nezaretinde işlemlerini yürütmesi durumu da göz önünde bulundurulduğunda borçlunun mühlet içerisinde keşide ettiği çeklerin karşılığını bankada bulundurma sorumluluğuna, Yargıtay'ın 15. CD.; E. 2011/34; K. 2011/672; T. 15.9.2011 nolu kararıyla hükmetmiştir.

Mühlet kararı öncesinde ileri tarihli keşide edilmiş çekler için durum farklılık arz etmektedir. Şöyle ki; konkordato uygulamasının ve mühlet kararının ana gayesi, borçlunun borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için öncelikli olarak mevcut mali durumunu tespit etmek ve tüm mal varlığını alacaklılar lehine koruma altına almaktır. Şu halde mühlet kararı içerisinde vadesi gelmiş

borçlarını ödeme yükümlülüğü bulunmayan ve ödeme yapmaması halinde hakkında yasal takip dahi yapılamayan borçlunun, mühlet kararı öncesi keşide ettiği çeklerin bedellerinin karşılığını bankada bulundurma yükümlülüğü altında tutulması ve aksi durumda cezai takibat ile karşı karşıya bırakılması, konkordatonun ve mühlet kararının temel amacıyla çelişmektedir. Çekin tedavül ettirildiği tarihte borç ödeme kabiliyetinde herhangi bir sorun bulunmayan borçlunun, çekin ödeme günü geldiğinde değişen ekonomik koşullar nedeniyle borç ödeme kabiliyetini kaybetmiş olması ve zaten bu nedenle de konkordato talep ederek geçici mühlet kararı almış olması karşısında, daha önceden keşide ettiği çeklerle alakalı olarak borçluya karşı alacaklının dava açma hakkı bulunmakla birlikte borçlunun cezai takibata tabi tutulması ve hakkında çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının uygulanması, borçlunun mahkemeye sunduğu konkordato projesinin başarıya ulaşmasını da imkansız hale getirebilecektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İFLAS ERTELEME VE YENİ DÜZENLEMELER

7101 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında iflas erteleme yürürlükten kaldırılmış ve Konkordato 2018 yılında yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda, gerek iflas erteleme kurumunun yürürlükten kalkması, gerek ise yeni düzenlemeler yapılmasından dolayı konkordato sıklıkla başvuru olan bir yol haline gelmiştir. İflas erteleme ile kıyaslandığında alacaklıların haklarını daha fazla ön planda tutan konkordato, şu aşamada iflas ertelemenin tek alternatifi olarak gözükmektedir.

5.1. İFLAS ERTELEME KURUMUNUN KALDIRILMASI

15.03.2018 tarihinde uygulamaya konulan değişiklikle birlikte borca batık haldeki sermaye şirketleri veya kooperatiflerin parasal durumunun düzeltilmesi için

düzenlenmiş bulunan iflasın ertelenmesi müessesesi, uygulamada oluşan problemler ve arzu edilen yararın sağlanamaması sebebiyle tamamıyla mevzuattan çıkarılmıştır. Daha önce iflas erteleme davası açılmış veya hakkında iflasının ertelenmesi kararı alınmış şirketler açısından ise, davanın açıldığı veya erteleme kararının alındığı tarihte uygulamada olan hükümler tatbik edilecektir²⁰¹.

5.1.1. İflas Erteleme Müessesesinin Kötüye Kullanılması

İflasın ertelenmesi kurumu İİK'nın 179. maddesinde düzenlenmiştir. Yasaya göre borca batık durumda bulunan fakat düzelme imkânı olan şirketlerin mahkemeye durumlarını ortaya koyan bir iyileştirme projesi vermeleri ve mahkeme tarafından da bu iyileştirme projesinin kabul edilmesi durumunda kendilerine bir sene uzatma süresi ile birlikte toplam 5 seneye kadar hukuki bir koruma sağlanmaktaydı. İflas erteleme isteği onaylanan şirketlerin başına ilk önce mahkeme vasıtasıyla bir kayyım göreve getirilmekte ve şirketin faaliyetleri bu kayyım tarafından gerçekleştirilmekteydi. Bu süre boyunca iflas erteleme kararından faydalanan kuruluşların aleyhine kamu alacakları da içinde olmak üzere hiçbir alacaklı icra takibinde bulunamamaktadır. İflasın ertelenmesi kurumunun düzenleme gayesi, pazarda borca batık olan fakat düzelme olasılığı olan kuruluşların alacaklılar tarafından zorlanmalarının ve dolayısıyla iflas etmelerini engellemek amacıyla tamamen iyi niyetle uygulanmaya konmuş bir düzenleme iken, zamanla birlikte Türkiye'de suiistimal edilen ve alacaklıların zararına işleyen bir kuruma dönüşmüştür. Çünkü bu düzenlemedeki gaye, borçlu kuruluşun faaliyetlerine devam edebilmesi, borçlarını muntazam bir biçimde ödeyerek alacaklıları zarara uğratmaması ve sonunda doğal işleyişini sürdürmesi iken, hakkında iflas erteleme kararı alınan firmaların büyük bir bölümü mahkeme tarafından verilen sürenin bitiminde iflas etmiş ve alacaklılar bu biçimde zarara uğratılmıştır²⁰².

²⁰¹ İİK Geçici Madde 14

²⁰² Anadolu Ajansı, İflas erteleme uygulaması kaldırılıyor, <http://www.ensonhaber.com/iflas-erteleme-uygulamasi-kaldiriliyor.html>, 2018, Erişim Tarihi: 11.08.2018

Kötü niyetli kişiler, bir biçimde şirketin içini boşaltarak şirketi borca batırıyor ve daha sonra mahkemeye iflas müracaatı yapıyordu. Bu müracaat ile birlikte bir de iflas erteleme başvurusunda bulunuluyordu. Böylece iflas erteleme müracaatına bir çıkış yoluda ilave edilmiş oluyordu. Böylece müracaat sahibi gerçekte şirketi kurtarmayı amaçlamadığı için yalnızca belli bir vakit kovuşturmayaya uğramama hususunda yasal bir koruma elde etmiş oluyordu. Bu arada tamamen iyi niyetle söz konusu bu şirketle iş yapmış olan kişi veya şirketlerde büyük zarara uğruyorlardı. Sorun iflasın ertelenmesi kurumunun kendisinde değil, art niyetli kullanıma açık olmasından kaynaklanmaktaydı²⁰³

5.1.2. İflas Ertelemenin Kötüye Kullanılmasını Önlemek İçin Yapılan Yeni Düzenlemeler

Bakanlar Kurulu, 31 Temmuz 2016 senesinde Resmi Gazete’de yayımlanan Kanun Hükmünde Kararname ile sermaye şirketleri ve kooperatiflerin iflas erteleme isteklerini olağanüstü hal boyunca durdurmuştu. Fakat alacaklı şirketlerin de zarara uğraması nedeniyle olağanüstü hal esnasında düzenlenen yeni bir yasayla iflas ertelemenin önüne geçilmişti. İflas ertelemeyi mevzuattan çıkartarak, alacaklılar ile borçlunun karşılıklı görüşmesi ve uzlaşmalarının mahkeme tarafından onaylanması esasına dayanan konkordato müessesesini fonksiyonel duruma getiren tasarı, TBMM’de 28 Şubat 2018 yılında onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, borçlarını ödeme tarihi geldiği halde veremeyen veya ödeme tarihinde ödeyememe riski altında olan bir borçlu, borçlarını ödeyebilmek amacıyla kendisine süre tanınması veya indirim uygulanması için konkordato isteyebilecektir. Tasarıya göre, konkordato mühleti, konkordato borçlusunun vaziyetinin düzelmesi sebebiyle de kaldırılabilir. Buna göre, konkordato isteğiyle hedeflenen düzelmenin, kesin mühletin bitmesinden önce gerçekleştiğinin komiser tarafından bir raporla mahkemeye haber verilmesi durumunda, mahkeme tarafından kendiliğinden, kesin

²⁰³Osman Arıoğlu, İflas Ertelemenin Kötüye Kullanımı Engellenecek , http://www.muhasibetr.com/ulusalbasin/haber_oku.php?haber_id=20961, 2018, Erişim Tarihi: 11.08.2018

mühletin kaldırılarak konkordato isteğinin geri çevrilmesine karar verilecektir. Tasarı, kesin mühlet içinde alacaklıların hakları üzerinde bazı kısıtlamalar uygulamaktadır. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre gerçekleştirilen kovuşturmalar içinde olmak üzere hiçbir kovuşturma yürütülemeyecek, daha önce başlayan kovuşturmalar da dondurulacaktır. Borçluya karşı ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları tatbik edilemeyecektir. Bir kovuşturma işlemi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren süreler işlemeyecektir. Konkordato projesi, rehinli alacaklılar açısından kayda geçirilmiş olan alacakların üçte ikisini geçen bir çoğunluk aracılığıyla kabul edilmiş ise rehinli alacaklılar açısından onaylanmış farzedilecektir. Şayet mahkeme konkordato projesini yetersizliğine kanaat getirirse re'sen veya istek üzerine lüzumlu gördüğü düzeltmenin gerçekleştirilmesini talep edebilecektir. Mahkeme, projenin rehinli ve öteki alacaklılar açısından kabul haline göre her birine ayrı olarak hüküm oluşturabilecektir. Borçlunun isteği üzerine, onay kararında rehinli malın koruma altında tutulması ve satışı, kararın verilmesinden başlayarak bir seneyi aşmamak şartıyla ertelenebilecektir. Ertelemenin gerçekleşmesi için rehinle elde edilen alacağın, konkordato isteğinden önce meydana gelmiş olması, rehinle sağlanan alacağın karar tarihine kadar ödenmemiş faizinin, bir senelik faiz tutarını geçmemesi, borçlu rehinli malın, kuruluşun çalışması için gerekli olduğunu ve nakde çevrilmesi halinde iktisadi varlığının riske gireceğini kanıtlanması gerekmektedir²⁰⁴.

06/12/2018 tarihinde kabul edilen 30630 sayılı “*Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun*” a göre; 2004 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliğe göre Konkordato talebine eklenecek belgeler arasında bulunan Finansal Analiz Raporu, Güvence Raporu olarak değiştirildi. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen Bağımsız Denetim Kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön

²⁰⁴Milli Gazete, İflas erteleme kurumunun kaldırılması TBMM'ye sunuldu, <https://www.milligazete.com.tr/haber/1495841/iflas-erteleme-kurumunun-kaldirilmesi-tbmm-ye-sunuldu>, 2018, Erişim Tarihi: 11.08.2018

projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları, konkordato başvurusu sırasında mahkemeye sunulacak. Denetim raporunu hazırlayacak denetim kuruluşlarının faaliyetleri, bu kuruluşların hak ve yükümlülükleri, hazırlanan raporların ilgili kurum tarafından incelenmesi ve denetlenmesi, bu raporlar sebebiyle denetim kuruluşlarının idari ve hukuki sorumlulukları ile diğer hususlar hakkında, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanacak. Kanunla, konkordato komiserinin seçimi, nitelikleri ve eğitimiyle ilgili düzenleme yapılıyor. Üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler arasından seçilecektir.

5.2. KONKORDATO VE UZLAŞMA YOLU İLE YENİDEN YAPILANDIRMA

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma, parasal vaziyeti kötüye giden sermaye şirketleri ile kooperatiflerin, alacaklıları ile bir proje doğrultusunda uzlaşarak ticari hayatlarına devam etme imkanı sağlayan bir iyileştirme metodudur. Bu yöntem yalnızca borçların tekrardan düzenlenmesi biçiminde algılanmamalıdır. Çünkü bu yöntemde, şirket veya kooperatifin idaresi ve hukuksal yapısının tekrardan yapılandırılması da söz konusudur. Bu yöntem, her ne kadar İcra İflas Kanununda yer almış olsada, bir külli takip ve tasfiye usulü değil, bir iyileştirme yöntemidir²⁰⁵.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma müessesinin temel gayesi, parasal zorluk yaşayan fakat faaliyetlerini sürdürme şansı olan sermaye şirketleri ve kooperatiflerin 5092 sayılı yasayla getirilen usuller doğrultusunda tekrardan düzenlenerek bu sıkıntıdan kurtulmalarının ve çalışmalarını sürdürmelerinin sağlanmasıdır²⁰⁶.

²⁰⁵Pekcanitez vd., a.g.e., s. 672

²⁰⁶Taşpınar, a.g.e., s. 273–279

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma kurumundan faydalanmak amacıyla gerekli bazı şartlar bulunmaktadır. Bunlar (İİK md.309/m):

Sermaye şirketi veya kooperatif olma: Yasa yapıcı uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma müessesinden faydalanabilmek için bir sermaye şirketi veya kooperatif olma koşulu getirmiştir. Sermaye şirketi olarak anonim şirket, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket ve limited şirketler uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma isteğinde bulunabilmektedirler (İİK md. 309/m) fakat İcra İflas Kanunu'nun madde 309/t'nin ikinci fıkrası ile birlikte sermaye şirketlerinden uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmaya müracaat edebileceklerle alakalı önemli bir kısıtlama mevcuttur. Buna göre banka ve sigorta kurumları uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmaya müracaat edememektedir.

Mali durumun bozulması: Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma başvurusu yapabilmek amacıyla İcra İflas Kanunu'nun madde 309/m'de açıklanmış olan parasal durumun bozulmasına ilişkin şartlardan birinin meydana gelmesi gerekmektedir. Bunlar:

Aciz Hali:Sermaye şirketi veya kooperatifin ödeme tarihi gelmiş borçlarını verememesi veya borçları ödeme tarihi geldiğinde veremeyecek durumda olduğunun belli olması ile tekrardan yapılandırılmaya gidilmediğinde bu durumun devamlılık arz edebilecek olması halinde, sermaye şirketi ve kooperatif uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma olanağından faydalanabilmektedir (UYYY md.3).

Borca batık olma veya borca batıklık tehlikesi: Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmaya müracaat edebilmek için şirket veya kooperatifin, borca batık vaziyette bulunması veya borca batık duruma düşme riski taşıması gerekmektedir (İİK md. 309/m).

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma kurumunda, sermaye şirketi ve kooperatif ilk önce bir yeniden yapılandırma projesi hazırlamaktadır. Söz konusu bu projede, hangi

alacaklıların yeniden yapılanma projesinden etkilenip etkilenmeyeceği, projeden etkilenenlere ödemelerin ne miktarda ve hangi şartlar altında yapılacağı, ödemede bulunmak maksadıyla gerekli finansal kaynakların nereden temin edileceği, randıman, karlılık ve parasal durumun düzeltilmesi için örgüt yapısında hangi değişikliklerin uygulanacağı gibi bilgiler yer almaktadır. Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma kurumunda borçlu sermaye şirketi veya kooperatif, konkordatodaki gibi, alacaklılarına aynı biçimde davranmak mecburiyetinde değildir. Alacaklılardan bir bölümünün tekrardan yapılandırma projesinden hiçbir biçimde etkilenmemesi olanak dâhilindedir. Bunlara alacakları para miktarı ve ödeme tarihi bakımından daha önce tayin edilmiş şartlarla ödeme yapılmaktadır. Yeniden yapılandırma projesinden etkilenmeyen alacaklıların, tekrardan yapılandırma projesi konusunda bilgi verilmesi, tasdiki veya geri çevrilmesi hususunda oylamaya iştirak etmelerine gerek yoktur. Yeniden yapılandırma projesi çerçevesinde alacaklarının miktarında ve ödeme tarihinde değişiklik yapılan alacaklılar, projeden etkilenen alacaklılar biçiminde tanımlanmaktadır. Yeniden yapılandırma projesinden etkilenen alacaklılar da kendi arasında gruplara ayrılmaktadır. Her grup için farklı bir ödeme şekli belirlenebilmektedir fakat yeniden yapılandırma projesinden etkilenen her bir alacaklı grubun, öteki gruptaki alacaklılara yapılan ödeme önerileri konusunda bilgi sahibi yapılması mecburidir. Alacaklıların gruplandırılması hususunda borçlu özgürce hareket edebilmektedir. Ayrıca borçlunun her alacaklıya karşı eşit biçimde muamele etme zorunluluğu vardır. Projeden etkilenen alacaklılara, mektup veya noter vasıtasıyla gerekli bilgilendirmeler yapıldıktan sonra alacaklıların belli bir süre içinde, projeyi onaylayıp onaylamadıklarını gerekli yerlere haber vermesi gerekmektedir²⁰⁷.

Projeden etkilenen alacaklılardan bu projeyi kabul edenlerin, bu beyanlarının yer aldığı, imzası ve tarihi noter tarafından tasdiklenmiş tutanağı borçluya ulaştırmaları gerekmektedir. Söz konusu projenin, borçlu tarafından haber verilen süre zarfında kabul edilmemesi halinde, alacaklının projeyi geri çevirdiği varsayılmaktadır. Fakat bu vaziyetteki alacaklılar, projenin kabulüne yönelik lüzum görülen çoğunluğun

²⁰⁷ Oy, a.g.e.,s. 12-14

hesabında nazara alınmamaktadır. Yalnızca projeyi yanıtlayan alacaklılar, projenin kabulü amacıyla lüzum görülen çoğunluğun hesabında dikkate alınmaktadır²⁰⁸. Gerçekleştirilen oylama sonucunda projesi kabul gören şirket veya kooperatifin, projenin tasdikini yaptırmak amacıyla asliye ticaret mahkemesine müracaat etmesi gerekmektedir²⁰⁹.

Mahkeme, müracaatın ardından 30 gün içerisinde bir duruşma tarihi tayin ederek, projeden etkilenen alacaklılara bunu bildirmektedir. Müracaat tarihi ile mahkemenin son hükmünün verilmesine kadar geçen zaman, ara dönem şeklinde tanımlanmaktadır²¹⁰. Mahkeme, borçlunun veya bir alacaklının istemesi durumunda, ara dönemde, borçlu sermaye şirketi veya kooperatifin mal varlığının muhafaza edilmesi maksadıyla lüzumlu gördüğü önlemleri hemen alma yetkisine sahiptir. Mahkeme bu önlemleri duruşma tarihini beklemeden tayin etmektedir. Mahkeme bu önlem duruşmasında, alacaklılar ve borçlu aracılığıyla belirlenmiş, projenin kabulüne veya geri çevrilmesine ait kararların alınmasına kadar geçen süre boyunca bir veya birkaç ara dönem denetçisi göreve getirebilmektedir. Mahkeme, ara dönem denetçisini, borçlunun çalışmalarını şahsen yürütecek veya bu çalışmalarını kontrol edecek bir yetkiyle görev başına getirmektedir. Bu ara dönem denetçilerinin yeterli ölçüde bilgi, deneyim ve özelliklere sahip olması gerekmektedir (İİK md. 309/ö-II).

Onay duruşmasında en başta borçlu şirket ve kooperatifin sorumluları, alacaklılar ve bulunuyor ise ara dönem denetçisi mahkeme tarafından dinlenmektedir (İİK md. 309/p). Mahkeme, borçlunun tekrardan yapılandırmaya iyi niyetli bir biçimde müracaat ettiğini, İcra İflas Kanunu'nun 309/m ve 309/o maddelerinde belirtilen koşulların gerçekleştiğini ve projeyi geri çevirmiş olan her alacaklının projeye birlikte elde edecek tutarın en az iflâs tasfiyesi sonunda elde edeceği tutara eşit olduğunu saptadığında müracaatın kabulüne, aksi durumda geri çevrilmesine karar vermektedir. Mahkemenin onay duruşmasının ardından 30 gün içerisinde bir karar alması gerekmektedir. Mahkeme onay kararını alırken, yetkileri yalnızca projenin

²⁰⁸ Oy, a.g.e.,s. 12-14

²⁰⁹Altay, Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku,, s. 1281

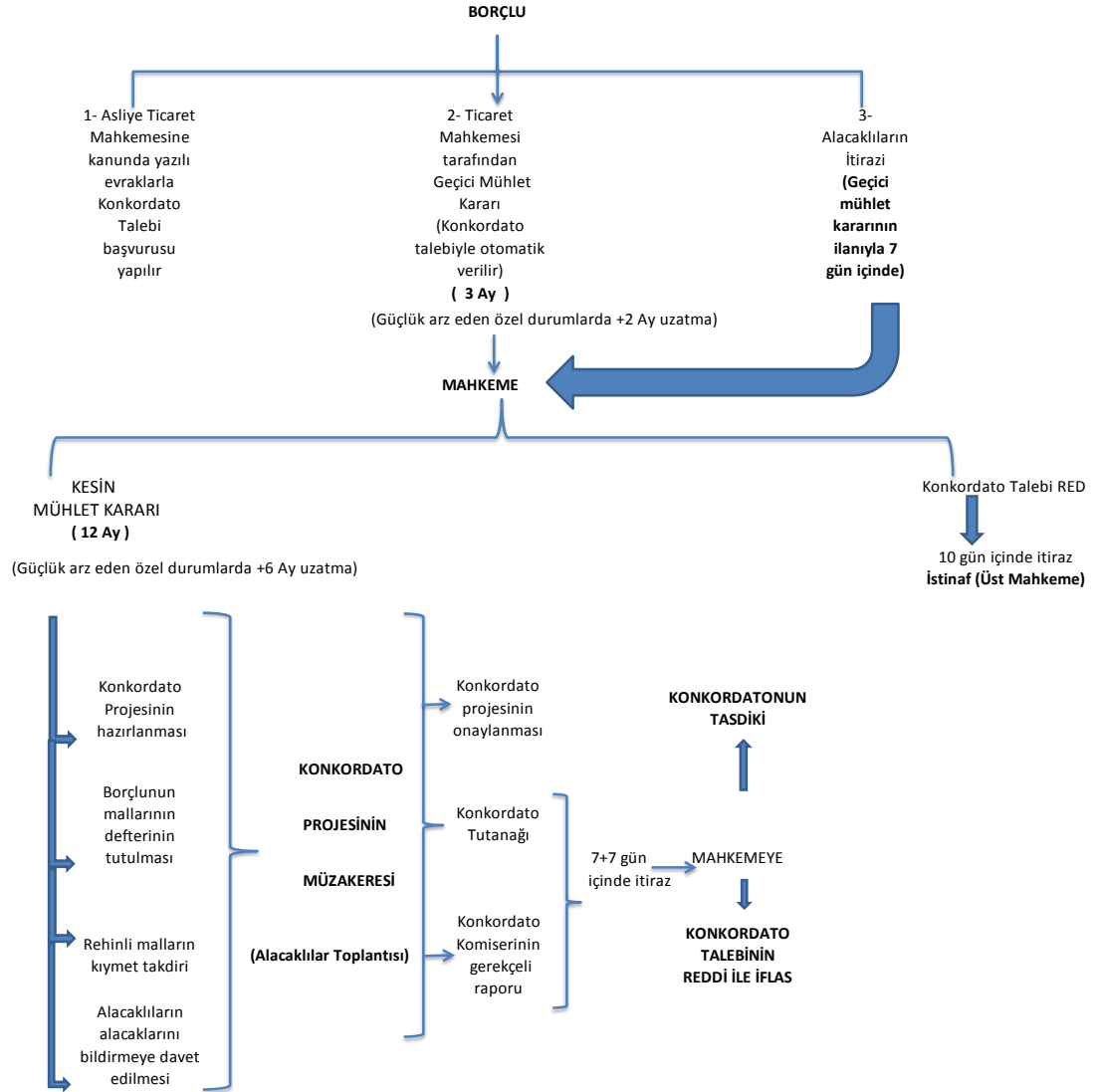
²¹⁰Taşpınar, a.g.e.,s. 366

yürütülmesine ait esasları kontrol edip alacaklılara durumu sistemli bir şekilde raporlamak olan bir veya birkaç proje denetçisi belirleyebilir.

Yeniden yapılandırma projesi, bütün hüküm ve neticelerini, müracaatın kabulüne ait kararın verildiği andan başlayarak doğurmaya başlamaktadır. Projenin şartları, projeden etkilenen alacaklılar ile gerçekleşmiş olan bütün sözleşme hükümlerinden daha önce gelmektedir. Müracaatın onayı isteğinin geri çevrilmesine ait mahkeme kararının alınması durumunda, mahkeme tarafından tanınmış önlemler kalkmakta, dondurulmuş olan dava ve kovuşturmalara kaldığı yerden devam edilmektedir (İİK md. 309/r).

Borçlunun projeden meydana gelen sorumluluklarını bütünüyle veya bir bölümünü vaktinde yerine getirmemesi durumunda proje denetçisi, projeyi onaylamış olan mahkemeye haber vermektedir. Bu durumda mahkeme, borçlunun mal varlığının muhafaza edilmesi maksadıyla borçlunun mal varlığı ile alakalı bazı önlemler almakta ve bir duruşma tarihi belirleyerek ilanen duyurmaktadır. Mahkeme, borçlunun sorumluluklarının bir bölümünü veya tümüyle gerçekleştirmediğini saptarsa, hemen borçlunun iflâsına karar vermektedir (İİK md.309/t). Mali durumu bozulan borçlunun Konkordato başvuru şeması *Şekil 1* de sırasıyla gösterilmiştir.

Sekil 1:

SONUÇ

Konkordato, mali açıdan zor duruma düşen borçlunun, içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan ticari itibarını sarsmadan korunmasını amaçlayan ve alacaklıları ile yapılan bir anlaşma türüdür. Bu bağlamda, vadesi gelmesine rağmen borçlarını ödemede zorlanan ya da borçlarını vadesinde ödeyememe riski taşıyan bir borçlu, borçları düşürülmek ve belli bir süre tanınmak şartı ile borçlarını ödeyebilmek ya da olası bir iflas yaşamamak için konkordatoya başvurabilir. Bu noktada iflas talebi hakkına haiz olan bütün alacaklıların da konkordato talep hakkı bulunmaktadır. Konkordato işlemleri 7101 Sayılı Kanunla gelen düzenleme öncesi icra mahkemeleri tarafından yürütülürken yeni düzenleme ile bu görev asliye ticaret mahkemelerine devredilmiştir.

Yeni düzenleme ile konkordato talebinde bulunan borçlu, konkordato talebi ile birlikte konkordato ön projesini, mal varlığını içeren belgeleri, alacaklılarının listesini, bu proje kapsamında alacaklılara ödenmesi gereken borç tutarını ve iflas etmesi halinde ödeyebileceği tutarı gösteren belgeleri mahkemeye sunar. Eğer alacaklılar konkordato talebinde bulunursa mahkeme borçluya makul bir süre tanır ve gerekli belgeleri kendisine sunmasını ister. Belgeler hiçbir eksik olmadan mahkemeye sunulduysa, mahkeme borçluya 3 ay geçici bir süre vererek geçici konkordato komiseri görevlendirir. Bu süre en fazla 2 ay daha uzatılabilir. Başka bir ifade ile geçici süre 5 aydan fazla olamaz. Bu noktada geçici sürenin verilmesi, uzatılması ve geçici konkordato komiserinin görevlendirilmesi husundaki kararlar katidir. Geçici sürenin verilmesi ile ilgili karar ticaret sicil gazetesinde yayımlanır. Alacaklılar bu ilamın yayımlanmasından itibaren 7 gün içerisinde kesin sürenin verilmesine ilişkin bir durumun olmadığını beyan ederek konkordato talebinin ret edilmesini talep edebilirler. Mahkeme bu talebi geçici süre içinde değerlendirerek bir karar verir. Mahkemece konkordatonun başarılı olabileceğine kani olunması halinde, borçluya 1 yıl süre ile kesin süre verilir. Kesin sürenin verilmesinden sonra konkordato komiseri tarafından borçluya ait bütün mallar için kıymet takdiri yapılır. Borçluya ait mevcutlar ve kıymeti, alacaklılar toplantısı öncesinde borçluya ve tüm

alacaklılara bildirilir ve ilan edilir. Komiser tarafından yapılan bu bildiriden itibaren 15 gün içinde alacaklıların alacaklarını bildirmesi gerekir. Alacaklının alacağını bildirmemesi durumunda ise bilanço'ya kayıtlı olmayacağından konkordato müzakerelerinde de kabul edilmemektedir. Alacaklılar yapılacak olan alacaklılar toplantısında borçlu tarafından sunulan konkordato projesinin kabulü ya da reddi hususunda bir karar sunarlar. Alacaklıların bu projeyi ret etmesi durumunda, mahkeme tarafından resen tasdik yönünde bir karar verilemez. Bu durumda mahkeme, kesin sürenin sona ermesine kadar projeyi onaylayıp onaylamayacağına dair bir karar verir. Konkordato kararının onaylanmaması ve kanunda yer alan koşulların gerçekleşmemesi durumunda, mahkemece borçlunun iflasına karar verilir. Konkordatonun onaylanması durumunda ise borçlu, projeye uygun bir biçimde faaliyetlerini sürdürür. Konkordatonun yerine getirilmesi amacı ile mahkeme tarafından yönetim, denetim ve tasfiye tedbirleri almakla görevli bir kayyım atanır. Kayyım bu noktada iki aylık periyotlar halinde projenin akıbeti hakkında mahkemeye rapor verir. Borçlu yada konkordato talebinde bulunan alacaklı, konkordato ile ilgili verilen karar karşısında kararın tebliğ edilmesinden itibaren 10 gün içerisinde istinaf yoluna gidebilir. Bölge Adliye Mahkemesi kararına ilişkin ise yine 10 gün içerisinde temyiz yoluna gidilebilir.

Geçici süre ile kesin süre arasında borçlu ve alacaklılar açısından her hangi bir hukuki sonuç farkı bulunmamaktadır. Bundan dolayıdır ki, kesin sürenin neticeleri geçici sürenin başından projenin sürdürülmesi ya da farklı bir şekilde kesin sürenin bitimine adar olan süre zarfında geçerli olacaktır. Kaide olarak kesin süre veya geçici süre içerisinde borçlu aleyhine herhangi bir icra takibi olmaz. Öncesinde başlatılan icra takipleri var ise durdurulur. Yine bu süre zarfında borçlu aleyhine verilmiş olan ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir kararları da uygulanmaz.

Borçlu, geçici sürenin başlamasından itibaren kefil olamamakta, rehin tesis edememektedir. İşletmeye ait sürekli tesisatı ve taşınmazların kısmen olsa bile devredilmesi mümkün değildir. Borçlu, ancak komiserin izni ve gözetiminde işlerine devam edebilir.

Sonuç olarak uygulama aşamasında oldukça fazla istismar edildiği ve amacının dışına çıkıldığı gündemde yer almaya başlayan İflas Erteleme Kanunu tamamen yürürlükten kaldırılmış ve bunun yerine, öncesinde yine kanunda yer alan ancak kısıtlı bir kullanım alanı olan “Konkordato” uygulaması 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 285 ila 309 maddelerinde genişletilerek uygulamaya alınmıştır.

Buna göre 7101 Sayılı “İcra Ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile yeniden düzenlenen konkordatonun iflas ertelemeden farkı, alacaklıların, borçlunun üzerinde daha fazla söz sahibi olmasıdır. İflas ertelemeye karar yalnızca mahkeme ve mahkemeyi yönlendiren bilirkişi ya da kayyımda iken, konkordatoda alacaklılar tarafından beyan edilen fikirler ön plandadır. Fakat bu noktada borçlunun geleceği ile alakalı muhtelif bir karar alınmadan evvel borçlunun zor durumda kalmaması için mahkeme tarafından icra takiplerinin durdurulması gibi bazı zorlayıcı tedbirler alınmaktadır. Dolayısıyla burada alacaklıların hakkı ve borçlunun faaliyetlerini sürdürebilmesi açısından bir denge oluşturulması yönünde Bağımsız Denetim Kuruluşlarına, mahkemelere ve komiserlere önemli görevler düşmektedir.

Ticaret ile uğraşp uğraşmadığına bakılmaksızın borçlarından ötürü sorun yaşayan ve ekonomik anlamda zor durumda olan herkesin konkordatoya başvuru yapabiliyor olması ve şirketlerin dosya şekil şartı ile başvurusu halinde geçici mühletli alabilmesi borçlunun korunması bakımından olumlu görünse de, kötü niyet ile kullanılması halinde alacaklıların aynı iflas ertelemeye olduğu gibi zarara uğraması ve mağdur edilmesi söz konusu idi. Bu olumsuz durum 19 Aralık 2018 tarihli, 7155 Sayılı Kanunla Yayımlanan *Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun*'da İcra ve İflas Kanununun 285 ve 286.maddelerindeki değişiklikle konkordato ön projesine eklenecek belgeler ve sürelerde düzenlemeler yapmıştır. Yapılan düzenleme, Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca hazırlanan raporun “Makul Güvence veren Denetim Raporu ve dayanakları” ile konkordato başvurusunu bağımsız denetimden geçmiş, gerçeğe uygun finansal tablolara ve inandırıcı olan zor durumdan çıkış planlarına göre

yapılmasına yönelik, taraflar açısından da hakkaniyetli bir prosedür olmasına çalışılmıştır.

Ticari hayatın, ülke ekonomisinin fonksiyonlarının yerine getirilmesi için önemi göz önüne alındığında, konkordato ilan eden borçlu firmanın yaşadığı zor sürecin, alacaklı firmanın ticari hayatını çok daha zor hale getirmemesi gerekmektedir. Bu konuda en büyük rolü Bağımsız Denetim Kuruluşları üstlenmektedir. Konkordato talebinde sunulan bilanço, gelir tablosu ve nakit akım tablosunun bir takvim yılını geçmemesi, işletmenin devamlılığı esasına göre hazırlanan ara bilançoların, aktiflerin muhtemel satış fiyatı üzerinden hazırlanan ara bilançoların, maddi ve maddi olmayan varlıkların değerini içeren listelerin, tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren listelerin, borçlunun mali durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgelerin başvuru tarihinden en fazla doksan gün öncesine ait olması istenmekte ve tüm bu denetim çalışmalarının;

BDS 805- Özel Hususlar – Tek bir finansal Tablonun Bağımsız Denetimi İle Finansal Tablolardaki Belirli Unsurların, Hesapların Veya Kalemlerin Bağımsız Denetimi

GDS 3000- Tarihi finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi dışındaki Güvence Denetimleri

GDS 3400- İleriye Yönelik finansal Bilgilerin İncelenmesi standartlarına

göre yapılması istenmektedir.

BDS 805- Özel Hususlar Standardı diğer tüm BDS leri uygulamayı da zorunlu kılmaktadır.

Konkordato talebinde bulunan şirketin, Türk Ticaret Kanunu kapsamında zorunlu olarak denetlenmiş şirket olması halinde, Bağımsız Denetim Kuruluşunun GDS 3000 ve GDS 3400 standartlarına göre görüş sunabilmesi mümkün iken, bağımsız denetime tabi olmayan yada daha önce hiç bağımsız denetim yaptırmamış firmaların

ilgili standartlara göre çok kısa bir sürede bağımsız denetime tabi tutulması ve makul güvence içeren denetim raporu verilmesi imkansız görünmektedir.

Yapılan incelemeler sonucunda; denetçilerin yaklaşık elli gün gibi kısa bir sürede iki farklı dönem, üç farklı finansal rapor için denetim yapmak zorunda kalması, kısıtlı zamanın makul güvence veren denetçi raporu için yeterli olmaması ve kesin mühletin alınmasının bu rapora bağlı olması mahkemeler tarafından konkordatonun iflas ile sonuçlandırılmasına sebep olmaktadır. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda iflas erteleme ile yeni düzenlemelerle konkordato arasında sonuç olarak bir fark bulunmadığı gibi borçlunun kesin mühlet ile sonuçlanan konkordato tasdikinin ilanından sonra (12 ay+6 ay) alacaklıların tenzilat yada vade şeklinde alacaklarını tahsil etmeye başlaması, yapılan düzenlemenin doğru işleyen bir müessese olmadığını göstermektedir.

Finansal tabloların tüm önemli yönleriyle finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlanması borca batıklıktan çıkış sürecinin güvencesini oluşturacaktır. Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca hazırlanan raporların makul güvence verebilmesi için firmanın tam bağımsız denetime tabi tutulması ve ticari hayatta vazgeçilmez ödeme aracı olarak kullanılan çek mevzuatında gerekli düzenlemelerin yapılması, borca batık firmaların ekonomiye kazandırılması yönünde sağlıklı adımlar atılabilmesini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Albayrak, Hakan (2007) ‘‘İflasın Kaldırılması’’, Yetkin Yayınları, Ankara.

Altay, Sümer (2003) ‘‘Genel Olarak İflâs Davaları Ve İflâsta Paylaşırmanın Esasları’’ (Ünal Tekinalp‘‘E Armağan), Cilt: 2, İstanbul.

Altay, S.(2005). Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku, Cilt: 1, İstanbul

Altay, Sümer (2004) ‘‘İflâsın Ertelenmesi Hakkındaki Yeni Hükümlerin Yeniden Yapılandırılma Kurumları Üzerindeki Olumsuz Etkisi ve Çözüm Yolları’’, Prof.Dr. Ergun Özsunay’a Armağan, İstanbul. (Altay, İflâsın Ertelenmesi)

Altay, Sümer (2004) ‘‘Türk İflâs Hukuku’’, İstanbul.

Amonn, Kurt (1988) ‘‘GrundrissdesSchuldbetreibungsundKonkursrechts’’, Bern.

Amonn, Kurt; Gasser, Dominik (1997) ‘‘GrundrissdesSchuldbetreibungsundKonkursrecht’’, Bern.

Anadolu Ajansı (2018) ‘‘İflas erteleme uygulaması kaldırılıyor’’, <http://www.ensonhaber.com/iflas-erteleme-uygulamasi-kaldiriliyor.html> Erişim Tarihi: 11.08.2018.

Arioğlu Osman (2018) ‘‘İflas Ertelemenin Kötüye Kullanımı Engellenecek ‘‘ , http://www.muhasetr.com/ulusalbasin/haber_oku.php?haber_id=20961 Erişim Tarihi: 11.08.2018

Aslanoğlu, Suphi, Bozgeyik , Hayri, Özalp, Ayşe Duygu (2016) ” İflas Erteleme Kapsamında Hazırlanan Borca Batıklık Bilançosunda Yer Alan Alacakların Mali ve Hukuki Durumu”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi.

Atalay, O. (2009) “İflâs Sistemimiz Neden İflâs Etti?”, TBB Medeni Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı-VII., TBB Yayınları, Ankara.

Atalay, Oğuz (2005) “İflas Hukukundaki Yenilikler, İcra ve İflas Kanununda 4949 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Sempozyumu”, YÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2

Atalay, Oğuz (2007) “Borca Batıklık ve İflâsın Ertelenmesi”, 2. Baskı, Güncel Yayınevi, İzmir.

Atalay, Oğuz, (2004) “İflâsın Ertelenmesi”, 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara.

Atalay, Oğuz: (2006) “Türk Hukukunda Çekişmesiz Yargı - İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi”, Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı- IV, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara. (Atalay, Tebliğ)

Ataman, Göksel (2001) “İşletme Yönetimi-Temel Kavramlar ve Yeni Yaklaşımlar”, İstanbul.

Aydemir, E. (2013) “İflâsın Ertelenmesi ve Kayyımlık”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Balcı, Şakir (2005) “İflâsın Ertelenmesi”, Legal Hukuk Dergisi, Sayı: 31 (Balcı, Erteleme)

Balcı, Şakir (2005) “Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması Hakkında Değerlendirmeler”, Manisa Barosu Dergisi, Sayı: 95 (Balcı, Yeniden Yapılandırılma)

Baran, Hitay, “İşletmelerde Kriz Yönetimi”, İzmir Ticaret Odası, Araştırma ve Meslekleri Geliştirme Müdürlüğü, A&G Bülten.

Bartın Ticaret ve Sanayi Odası, “Tacir, Gerçek Kişi Tacir, Tacir-Esnaf Ayırımı, Tüzel Kişi Tacir” , <http://www.bartintso.org.tr/icerikler/hizmetlerimiz/sicil-islemleri/tacir-gercek-kisi-tacir-tacir-esnaf-ayirimi-tuzel-kisi-tacir>, (13.04.2018)

Barton, L. (1993) “Crises in Organization: Managing and Communicating in the Heat of Chaos”, Cincinnati.

Başözen, A. (2005) “Müflisin Tasarruf Yetkisi”, Turhan Kitabevi, Ankara.

Başözen, Ahmet (2006) “İflâsın Ekonomik Analizi”, Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukuku Dergisi.

Bektaş, İsmail (2016), “İflas Erteleme”, <http://www.istanbulymmo.org.tr/dosyalar/iflas%20erteleme%2006.04.2016%20YMM%20Odas%C4%B1%20sunum.pdf>, Erişim Tarihi: 15 Mayıs 2018

Berkin, M. Necmeddin (1949) “Konkordatonun Mahkemede Tasdiki ve Tasdik Şartları”, İBD.

Berkin, N. M. (1972) “İflâs Hukuku”, 4. Baskı, Fakülteler Matbaası İstanbul.

Bilgen, M. (2012) “İflâs, İflâsın Ertelenmesi, Konkordato, Yargılama Usulü”, Adalet Yayınevi, Ankara.

Blumenstein, Ernst (1911). HandbuchdesSchweizerischenSchuldbetreibungrechtes, Bern, s.546.

Böke, Abdülkadir (2005) ‘‘Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması’’, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 1 (Böke, Yeniden Yapılandırılma)

Brunner, Alexander (1998) (Hrsg.:AdrianStahelin/Thomas Bauer/Daniel Stahelin), ‘‘Kommentar zum BundesgesetzüberSchuldbetreibungundKonkursunterEinbezug der Nebenerlasse’’, SchKG II, Art 88-220, Basel/Genf/München Art 190, N. 1-2

Budak, Ali Cem (2006) ‘‘Türk Hukukunda Çekişmesiz Yargı - İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi’’, Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı- IV, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara. (Budak, Tebliğ)

Can, Halil (1994) ‘‘Organizasyon ve Yönetim’’, Ankara.

Çavdar, Seyit Biçkin (2006) ‘‘İnci, İflas ve İflasın Ertelenmesi’’, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Çolak, Ömer Faruk, Eser, Kadir (2004) ‘‘Makro Açıldan Türkiye’de Bankacılık Krizleri’’, Bankacılık Sorunları Sempozyumu, 26-27 Kasım, Ankara.

Deliduman, Seyithan (2002) ‘‘İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması’’, Seçkin Kitabevi, Ankara.

Deliduman, Seyithan (2008) ‘‘İflâsın Ertelenmesinin Etkileri’’, Kocaeli Üniversitesi Yayınları, Kocaeli.

Delikanlı, İhsan Uğur (2004) ‘‘Bankacılık Sektörü Açısından Kriz Sebepleri ve Öneriler’’, Bankacılık Sorunları Sempozyumu, 26-27 Kasım, Ankara.

Domaniç, Hayri (1988) ‘‘Türk Ticaret Kanunu Şerhi’’, Cilt: 2, ‘‘Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması’’, İstanbul.

Dumanoğlu, Sezai (2011) ‘‘İflasın Ertelenmesi Borca Batıklık ve İyileştirme Projeleri’’, Beta Yayınları, İstanbul.

Egger, A. (1948), (çev. Çernis, Volf), ‘‘Aile Hukuku’’, 3. Kısım, ‘‘Vesayet’’, Zürih.

Ermenek, İbrahim (2010) ‘‘İflâsın Ertelenmesi’’, 2. Baskı., Adalet Yayınevi, Ankara.

Ersoy, Uğur (2009) ‘‘Ceza Muhakemesi Hukukunda Şirket Yönetimine Kayyım Tayini’’, Ankara.

Erdem, M. (2005). ‘‘Mahkeme Dışı Konkordato’’, Maltepe Üniv. Huk. Fak., İstanbul.

Erten, Alper Efe (2006) ‘‘Mali Durumu Bozulan Sermaye Şirketlerinin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması’’, Seçkin Yayınları, Ankara.

Favre, Antoine (1956) ‘‘SchuldbetreibungundKonkursrecht’’, (Übersetzer: E. Steiner), Freiburg.

Frank, M. (2005) ‘‘TheRights of Employees in theEvent of theEmployer’sInsolvency’’, New ZealandPostgraduateLaw E-Journal, (1), 3

Franko, Nisim (1990) ‘‘Sermaye Şirketlerinde - Özellikle Anonim Şirketlerde - İflas ve Tehiri’’, Prof.Dr. Haluk Tandoğan’ın Hatırasına Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.

Fritzsche, Hans ve Walder, HansUlrich (1993)
“SchuldbetreibungundKonkursnachschweizerischemRecht”, B. II, Zürich.

Günel, Y. Mete (2006) “İflas Davaları ve İflasın Ertelenmesi”, Ankara (Günel-İflas)

Gürdoğan, Burhan, (1960) ”Kollektif Şirketin ve Ortaklarının İflâsı”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.

Gürdoğan, B. (1966) İflâs Hukuku Dersleri, Ankara.

Güven, Murat ve Mısırlı, Kamuran, (2005) “Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Kriz Yönetimi: Çaycuma Örneği”, Zonguldak Kara Elmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.

Işık, Fatih (2106) “İflas ertelemeye Alternatif Olarak Konkordato”,
<http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/iflas-ertelemeye-alternatif-olarak-konkordato/>, Erişim Tarihi: 31.05.2018

İpekçi, Nizam (2005) “İcra ve İflâs Kanunu Tatbikatı” (Şerh), Cilt. II, 5. Bası, Ankara. (İpekçi, İcra-İflâs)

Kaya, Arslan (2001) “Borca Batık Anonim Şirketin İflâsının Ertelenmesi”, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’na 65. Yaş Günü Armağanı, 2.baskı., Beta Yayıncılık, İstanbul.

Kayar, İsmail (1997) Anonim Ortaklıkta Mali Durumun Bozulması, Kayseri.

Keleş, Dursun (2017) “ Borca Batık İşletmelerin İflasının Ertelenmesinde İyileştirme Projesinin Önemi: Muhasebe Bakış Açısıyla Bir Değerlendirme”, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, Temmuz.

Taş Korkmaz, Hülya Taş (1995) “Türk Hukukunda İhtiyati Tedbirler”,
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır.

Taş Korkmaz, Hülya (2010) “İflas Masası”, Yetkin Yayınevi, Ankara.

Kuru, B. (2013) “İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı” (İkinci Baskı), Adalet Yayınevi,
Ankara.

Kuru, B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2013) “İcra ve İflâs Hukuku” (Yirmiyedinci baskı),
Yetkin Kitabevi, Ankara.

Kuru, Baki (2006) “İcra ve İflas Hukuku El Kitabı”, Türkmen Kitabevi, Ocak,
İstanbul.

Kuru, Baki “Pasifi Aktifinden Fazla Olan Sermaye Şirketlerinin İflâsı”, AD,
1970/10

Kuru, Baki (1993) “İcra ve İflâs Hukuku”, Cilt: III, İstanbul.

Kuru, Baki (1990) “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi”, 5. Baskı, C. III-
IV, Ankara.

Kuru, B. (2016) “İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku”, Yetkin
Yayınevi, Ankara.

Milli Gazete (2018) “ İflas erteleme kurumunun kaldırılması TBMM'ye sunuldu”,
[https://www.milligazete.com.tr/haber/1495841/iflas-erteleme-kurumunun-
kaldirilmesi-tbmm-ye-sunuldu](https://www.milligazete.com.tr/haber/1495841/iflas-erteleme-kurumunun-kaldirilmesi-tbmm-ye-sunuldu) Erişim Tarihi: 11.08.2018

Muşul, T. (2013) “İcra ve İflâs Hukuku C.II. (Altıncı Baskı). Adalet Yayınevi,
Ankara.

Muşul, Timuçin (2008.)İcra Ve İflâs Hukuku, İstanbul, S. 104

Muşul, Timuçin (2010) “İflâsın Ertelenmesi”, İstanbul. (Muşul-Erteleme)

Müller, Robert (1941) “Der Konkurs Der Genossenschaftsnachschweizerischemrecht (Diss.)”, Zürich.

Olgaç, Senai; Köymen, Haydar, (1965) “Kazaî ve İlmî İctihatlarla Türk İcra ve İflâs Kanunu”, 2. baskı, no: 783, İstanbul.

Oy, O. ve Ergenç, M.N. (2014) "İflâsın Ertelenmesi", Beta Yayıncılık, 2.Baskı, İstanbul.

Öcal, M. Sait ve Emeksiz, Turan (1996) “İcra İflas Hukuku’nun VUK’taki Şüpheli Alacak ve Değersiz Alacak Müesseseleri İle İlişkisi”, Vergi Dünyası, Ağustos, Sayı: 180.

Belentepe, Orhon (2018) “Konkordato Uygulaması Nedir?”, <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/orhonbelentepe/001/>, Erişim Tarihi: 31.05.2018.

Özcan, Enver, 1981 “Ekonomik Bunalımlar”, Ankara.

Özekes, Muhammet (2005) “İflâsın Ertelenmesi”, Legal Hukuk Dergisi, Eylül, Sayı: 33.

Özekes, Muhammet (1999) “İhtiyati Haciz”, Ankara.

Özekes, Muhammet (2004) “Medeni Usul ve icra iflas Hukukçuları Toplantısı Tebliği”, 02.10.2004, Eskişehir. (Anılış: Özekes, Tebliğ).

Öztañ, Bilge (1970) ‘‘Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk’’, Ankara.

Öztek, Selçuk (2006) ‘‘İflâsın Ertelenmesi’’, Arıkan Yayınları, İstanbul.

Pekcanitez, H.,Atalay, O., Sungurtekin, Özkan M., Özekes, M. (2013) ‘‘İcra ve İflâs Hukuku’’, (Onbirinci baskı). Yetkin Kitabevi, Ankara.

Pekcanitez, Hakan (2005) ‘‘İflâsın Ertelenmesi’’, İBD, Cilt:79, Sayı: 2.

Pekcanitez, Hakan (1999) ‘‘Anonim Ortaklıkların İflâsı’’, Ankara.

Pekcanitez, Hakan; Atalay, Oğuz; Özekes, Muhammet (2001) ‘‘Medeni Usul Hukuku’’, Ankara.

Poroy, Reha, Tekinalp, Ünal, Çamoğlu, Ersin (2005) ‘‘Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku’’, 10. Bası, İstanbul.

Postacıoğlu, İ. E. (1978) ‘‘İflâs Hukuku İlkeleri’’, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul.

Postacıoğlu, İ. E. (1965) ‘‘Konkordato, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü’’, Ankara.

Sayhan, İsmet (2005) ‘‘Anonim Şirketlerde Aktiflerin Pasifleri Karşılayamamasının Sonucu Olarak İflâs ve İflâsın Ertelenmesi’’, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 23, Sayı: 1

Sayın, Uğur (2011) ‘‘Türk Hukukunda Mali Yapısı Bozulan Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde İflâsın Ertelemesi’’, Yargıtay-Türkiye.

Serozan, R. (2006) ‘‘Borçlar Hukuku Genel Bölüm İfa Ve İfa Engeli Haksız Zenginleşme’’, (Dördüncü Baskı), Filiz Kitabevi, İstanbul.

Serozan, R. (2007) “Sözleşmeden Dönme” (İkinci Baskı), Vedat Kitapçılık, İstanbul,

Seyfi, Ramazan (2007)” Sermaye Şirketlerinde İflâsın Ertelenmesi”, Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, T.C. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sözüer, Adem, Tekdağ, M.Kenan, (2005) “Ceza Muhakemesi Kanunu Neler Getiriyor?”, HPD, Nisan.Sayı: 3.

Uyar, Talih (2018). “68 Soruda Konkordato”, 9 Eylül Üniversitesi, İzmir.

Tanrıver, Süha (1993) ‘Konkordato Komiseri’, Ankara,

Taşpınar Ayvaz, Sema (2005) ‘İcra İflas Hukukunda Yeniden Yapılandırma’ Ankara.

Toraman, Barış (2007) ‘İcra ve İflâs Kanununa Göre Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde İflâsın Ertelenmesi’, Yetkin Yayınları, Ankara.

Türk, Ahmet (2004) “Sermaye Ortaklıklarının ve Kooperatiflerin Borca Batıklık Nedeniyle iflası ve iflasın Ertelenmesi Konusunda icra ve iflas Kanununda Yapılan Son Değişikliklerin Değerlendirilmesi ve Öneriler”, DEÜHFD, Cilt: 6, Sayı: 1.

Türk, Ahmet (1999) ‘Anonim Ortaklıkta Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Hukuki Sonuçları’ (TTK.m.324), Nobel Yayınları, Ankara.

Umar, B. (1973) ‘İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi’, İstiklal Matbaası, İzmir.

Uyar, Süleyman, (2019) “Konkordato İşlemine İlişkin Denetim Şirketi Tarafından Hazırlanması Gereken Finansal Analiz ve Bağımsız Denetçi Raporu”
<http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/suleyman/030/>

Uyar, Talih (2003) “4949 sayılı ve 17.07.2003 tarihli İcra İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Getirdiği Yenilikler”, TBBD, Kasım/Aralık, Sayı: 49.

Uzay, Ş. (2008) “Muhasebeci bakış açısı ile iflas erteleme süreci”, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, 1(1).

Ünver, Yener, Hakeri, Hakan, (2015) “Ceza Muhakemesi Hukuku”, 10. Baskı, Ankara.

Üstündağ, S. (2009) “İflâs Hukuku”, (Sekizinci Baskı), Yaylacılık Matbaacılık, İstanbul.

Üstündağ, Saim (1980) “Türk Ticaret Kanunu’nun 324 ncü Maddesinin Üçüncü Fıkrası Üzerine Düşünceler”, (Günümüzde Yargı).

Üstündağ, Saim (1981) “İhtiyati Tedbirler”, İstanbul.

Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet (1965) “Türk Medeni Hukuku Cilt: 2 Aile Hukuku”, İstanbul.

Von Tuhr, A. (1983) “Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı”, Cilt: 1-2. (çev. Cevat Edege), Olgaç Matbaası Ankara.

Yargıtay 19 H.D. 10.03.2005 T, 13373/2443

Yemin, E.,Bronstein, A. S. (1991) “The Protection of Worker’s Claims in the Event of Employer’s Insolvency”, International Labour Office, Geneva.

Yılmaz, B.B. (2009) ‘‘İflasın Ertelenmesi Talebinde İyileştirme Projesi. Maliye Finans Yazıları’’, Sayı: 85

Yılmaz, E. (1976) ‘‘İflâs İdaresi’’, Sevinç Matbaası, Ankara.

Yılmaz, E. (1996) ‘‘İflâslarda Devletin İşlevi ve İflâs Masasına Ait Paraların İflâs İdaresince Nemalandırılması Gereği’’, 1996(2), ABD.

Yılmaz, E., (1978) ‘‘Olağanüstü Durumlarda Borçlulara Süre Verilmesi ve İcra Takiplerinin Durdurulması’’, BATİDER, (1).

Yılmaz, Ejder (2001) ‘‘Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri’’, Cilt: 1-2, Ankara.

Yılmaz, Okan (2007) ‘‘İflasın Ertelenmesi Taleplerinde Muhafaza Tedbirleri’’, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 1-2.

Yılmaz, Z. Sanem (2004) ‘‘Sermaye Şirketlerinde Geçici Hukuki Korumalar’’, Güncel Yayınevi, İzmir.

Zevkliler, Aydın; Acabey, Beşir; Gökyayla, Emre, (2000) ‘‘Medeni Hukuk, Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku-Aile Hukuku’’, Ankara.

İflas Ertelemenin Şartları, <http://www.iflaserteleme.com/iflas-ertelemenin-sartlari/>, (17.04.2018)

Pekcanitez, Hakan, Atalay Oğuz, Sungurtekin Özkan Meral, Özekes Muhammet (2013) ‘‘İcra ve İflâs Hukuku’’, (Onbirinci baskı). Yetkin Kitabevi, Ankara., s. 672

Taşpınar Ayvaz, Sema (2005) ‘‘İcra İflas Hukukunda Yeniden Yapılandırma’’ Yetkin Yayınları, Ankara., s. 273–279

Oy, O. (2009) ‘‘Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma’’, Beta Yayınları, İstanbul

Sümer Altay (2005) “ Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku”, Cilt: 1, İstanbul,
s. 1281

Kamu Gözetim Kurumu, Konkordato Talebine Ekleneccek Belgeler Hakkında
Yönetmelik Bilgilendirme Toplantısı

Özgeçmiş

20.07.1981 Tarihinde Ordu'da doğdu. 2006 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden mezun oldu. 2010 yılında Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Ünvanını alarak İstanbul Odasına kayıt oldu. 2016 yılında Yüksek Lisans Eğitimine başlayıp aynı yıl İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasında Türk Ticaret Kanunu Komitesinde Komite başkanlığı görevine başladı. Komite çalışmalarında "Ticaret Sicil İşlemlerinde yaşanan Aksaklıklar" başlıklı kitapçıkla geniş bir kitleye ulaşmayı sağladı. 2018 Şubat ayında İflas Erteleme Müessesesinin kaldırılması ve yeni düzenlemeleriyle Konkordato konusunu işleyerek Ekim 2018 de İSMMMMO da konusunda uygulayıcı uzman kişilerle Panel Düzenleyerek bir çok kişiye ışık oldu. Bu konuyu aynı zamanda "65 Soruda Konkordato" kitapçığı ile pekiştirerek İSMMMMO aracılığıyla bir çok kitleye ulaştırdı. Halen "Anonim Şirketlerde Örneklerle Genel Kurullar" adlı kitapçık çalışmasına devam etmektedir. 2007-2017 arası çeşitli illerde faaliyet gösteren Grup firmanın Mali ve Finans işlerinden sorumlu iken Ocak 2018 den beri özel bir şirkette Mali ve İdari İşler Müdürü olarak çalışmaktadır.